

ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา

จังหวัดพิษณุโลก

ชนกานต์ เอี่ยมสะอาด

การค้นคว้าอิสระ เสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มิถุนายน 2564

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยนเรศวร

อาจารย์ที่ปรึกษาและหัวหน้าภาควิชาบริหารและพัฒนาการศึกษา ได้พิจารณาการศึกษา
ค้นคว้าอิสระ เรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา
จังหวัดพิษณุโลก” เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยนเรศวร

(ดร. สติรพร เชาวนชัย)

อาจารย์ที่ปรึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนุชา กอนพวง)

รักษาการแทน หัวหน้าภาควิชาบริหารและพัฒนาการศึกษา

มิถุนายน 2564

ประกาศคุณูปการ

งานวิจัยเล่มนี้สำเร็จลุล่วงลงได้โดยการได้รับความอนุเคราะห์ช่วยเหลือจาก ดร. สติรพร เซาวนชัย อาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งท่านได้กรุณาให้ความรู้ คำแนะนำ ข้อคิดเห็น และช่วยแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร. ชีรศักดิ์ อุปไมยอริชัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ดร.อุไร ปัญญาสิทธิ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนพรหมพิรามวิทยา และดร.อมรรัตน์ สารเถื่อนแก้ว รองผู้อำนวยการโรงเรียน โรงเรียนพุทธชินราชพิทยาที่ได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถามและให้คำแนะนำเกี่ยวกับเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเล่มนี้

ขอขอบคุณผู้บริหาร และคณะครูและผู้บริหารในโรงเรียนสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา เขต 39 จังหวัดพิษณุโลก ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ และอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลแก่ผู้วิจัยอย่างยิ่งและขอขอบคุณที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่สละเวลาและให้ความร่วมมือในการทำข้อสอบและตอบแบบสอบถามด้วยความตั้งใจ

ขอขอบคุณเพื่อน ๆ พี่ ๆ สาขาวิชาบริหารการศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านที่ให้กำลังใจ และให้ความช่วยเหลือในการทำงานวิจัยเล่มนี้

ขอขอบคุณครูกรรณิกา แสงสิงห์ และคุณครูธีรพล ห้วมทอง ครูโรงเรียนนครชุมพิทยา รัชมังคลาภิเษกที่ช่วยให้กำลังใจ กวนขันให้งานวิจัยเล่มนี้สำเร็จลุล่วง

คุณประโยชน์ของงานวิจัยฉบับนี้ผู้วิจัยขอบแต่บิดา มารดา ครูบาอาจารย์ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านที่ได้ให้ความช่วยเหลือ ทั้งได้ให้คำแนะนำและเป็นกำลังใจที่ดีเสมอมา

ชนกานต์ เอี่ยมสะอาด

ชื่อเรื่อง	ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก
ผู้วิจัย	ชนกานต์ เอี่ยมสะอาด
ที่ปรึกษา	ดร.สทิธร เชาวันชัย
ประเภทสารนิพนธ์	การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2563
คำสำคัญ	ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ, ประสิทธิภาพและความสัมพันธ์, สมการพหุคูณ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก 2) เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก 4) สร้างสมการพหุคูณปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก โดยมีกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก จำนวน 306 คน ได้มาจากสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 การวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient) และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับปัจจัยส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นปัจจัย พบว่า ปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร อยู่ในระดับมาก รองลงมา ได้แก่ ความสามารถในการจัด

การเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก และปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ การจัดแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก

2. ระดับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก รองลงมา ได้แก่ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ การพัฒนาสื่อเทคโนโลยี นวัตกรรมเพื่อการศึกษา อยู่ในระดับมาก

3. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก มีความสัมพันธ์ในทางบวก และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.291-0.700

4. ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนของปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 ตัว ได้แก่ ความเพียงพอของสื่อ นวัตกรรมเพื่อการศึกษา (X_5) และการจัดแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา (X_4) ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) เท่ากับ 0.736 มีอำนาจพยากรณ์ (R^2) ได้ร้อยละ 54.10 มีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานเท่ากับ 0.413 ซึ่งสามารถเขียนสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานตามลำดับดังนี้

$$\hat{Y} = 1.123 + 0.404X_5 + 0.349X_4$$

$$\hat{Z}_y = 0.423X_5 + 0.358X_4$$

Title	THE RELATIONSHIP BETWEEN THE COMPETENCY OF THE SCHOOL ADMINISTRATOR AND THE EDUCATIONAL QUALITY OF EDUCATIONAL INSTITUTIONS UNDER THE PHITSANULOK PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 3
Author	Chanakan Aiemsaat
Advisor	Sathiraporn Chaowachai, Ph.D.
Academic Paper	Independent M.Ed. in Educational Administration, Naresuan University, 2020
Keywords	Factors affecting to effectiveness of academic administration; Effectiveness and Relationship; The equation of forecasting

ABSTRACT

The purposes of this research for Phitsanulok secondary schools were to 1) study the levels of factors affecting to effectiveness of academic administration, 2) study the levels of the effectiveness of academic administration, 3) study the relationship between factors affecting the effectiveness of academic administration with the effectiveness of academic administration, 4) find the good factors that affect the effectiveness of academic and create equations for forecasting factors affecting the effectiveness of academic. The total of samples was 306. The set sample size with the Krejcie and Morgan tables by simple random method. The data were analyzed by mean, standard deviation of Pearson's correlation coefficient (Pearson's correlation coefficient), and stepwise multiple regression analysis (Stepwise Multiple Regression Analysis).

The result of this study was found in the following aspects.

1. The level of factors affecting to effectiveness of academic administration were at high levels. Considered by each aspect, the highest aspect was the administrator academic leadership.

2. The level of effectiveness in the academic administration were at the high levels. Considered by each aspect, the highest aspect was the development of learning process.

3. The relationship between factors affecting the effectiveness academic administration with the effectiveness academic administration was found that there was a positive correlation with a statistically significant at .01.

4. The result of the stepwise forecasting equation of factors an affecting to effectiveness of academic were consisted of media sufficiency Innovation for education and the learning resources management. The equation of forecasting by raw score and standard score could be formed as follows.

The forecasting equation by raw score:

$$\hat{Y} = 1.123 + 0.404X_5 + 0.349X_4$$

$$\hat{Z}_y = 0.423X_5 + 0.358X_4$$

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่รับจากการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 จังหวัด	
พิษณุโลก.....	10
หลักการแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา.....	16
การบริหารงานวิชาการ.....	23
ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ.....	28
ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา.....	47
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	58
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	61
3 วิธีดำเนินงานวิจัย.....	62
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	62
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	63
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	66
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	66

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิจัย.....	68
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	69
ตอนที่ 2 ผลการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลการบริหารงาน วิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก.....	70
ตอนที่ 3 ผลการศึกษาประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน มัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก.....	78
ตอนที่ 4 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผล การบริหารงานวิชาการกับประสิทธิผลการบริหารงาน วิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก.....	88
ตอนที่ 5 ผลการค้นหาตัวแปรพยากรณ์ที่ดีและสร้างสมการพยากรณ์ ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก.....	89
5 บทสรุป.....	90
สรุปผลการวิจัย.....	90
อภิปรายผลการวิจัย.....	94
ข้อเสนอแนะ.....	96
บรรณานุกรม.....	98
ภาคผนวก.....	104
ประวัติผู้วิจัย.....	143

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงจำนวนโรงเรียนในสำนักเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน.....	10
2 โรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 ในเขตจังหวัด พิษณุโลก จำแนกตามขนาดของโรงเรียน.....	11
3 แสดงภาพรวมจำนวนครู และนักเรียน โรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 ในเขตจังหวัดพิษณุโลก.....	12
4 ตารางสังเคราะห์ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ.....	32
5 ตารางสังเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ	49
6 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของผู้บริหารและครู โรงเรียนสังกัด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39.....	62
7 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ ตำแหน่ง และ ประสบการณ์ในการทำงาน.....	69
8 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับปัจจัยที่ส่งผลต่อ ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัด พิษณุโลก ในภาพรวม.....	70
9 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับปัจจัยที่ส่งผลต่อ ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัด พิษณุโลก ด้านภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร.....	71
10 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับปัจจัยที่ส่งผลต่อ ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัด พิษณุโลก ด้านความสามารถในการจัดการเรียน.....	72

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
11 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อ ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัด พิษณุโลก ด้านการสนับสนุนงบประมาณ.....	74
12 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อ ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัด พิษณุโลก ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา.....	75
13 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อ ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัด พิษณุโลก ด้านความเพียงพอของสื่อ นวัตกรรมเพื่อการศึกษา.....	76
12 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับประสิทธิผลการ บริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก ในภาพรวม	78
14 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับประสิทธิผลการ บริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก ใน ภาพรวม.....	78
15 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับประสิทธิผลการ บริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก ด้านการ พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา.....	79
16 แสดงค่าเฉลี่ย แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัด พิษณุโลก ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้.....	81
17 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับประสิทธิผลการ บริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก ด้านการ ประกันคุณภาพภายใน.....	82

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
18	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับประสิทธิผลการ บริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก ด้านการ ประเมินผลการเรียนรู้..... 83
19	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับประสิทธิผลการ บริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก ด้านการ พัฒนา สื่อเทคโนโลยี นวัตกรรมเพื่อการศึกษา..... 85
20	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับประสิทธิผลการ บริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก ด้านการ วิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน..... 86
21	แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย..... 88
22	แสดงการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression) 89
23	แสดงผลการการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนของปัจจัยในสมการ พยากรณ์ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก..... 90

สารบัญภาพ

ภาพ	หน้า
1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย.....	61

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง และเป็นรากฐานที่สำคัญประการหนึ่งในการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้า และแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในสังคม การเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกปัจจุบันมีผลกระทบต่อสังคมไทยอย่างมาก จำเป็นอย่างยิ่งที่การบริหารจัดการศึกษาของประเทศไทย ต้องเร่งปรับปรุง เปลี่ยนแปลง เพื่อสามารถพัฒนาคนของประเทศให้มีศักยภาพเพียงพอต่อการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพในสังคมที่เปลี่ยนแปลง และร่วมมือแข่งขันได้อย่างเหมาะสม ทัดเทียม โดยยังสามารถดำรงความเป็นไทยได้ในประชาคมโลก ประการสำคัญ คือรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ได้บัญญัติเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาไว้ในหมวด 5 แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ส่วนที่ 4 แนวนโยบายด้านศาสนา สังคม การสาธารณสุขการศึกษา และวัฒนธรรม มาตรา 80 (3) พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาในทุกระดับและทุกแนวทางให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมจัดให้มีแผนการศึกษาแห่งชาติ กฎหมายเพื่อพัฒนาการศึกษาของชาติ จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ก้าวหน้าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก รวมทั้งปลูกฝังให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกของความเป็นไทยมีระเบียบวินัยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม และยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, น. 3) นอกจากนั้นแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) ได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพคนและสังคมไทยสู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ในระยะ 5 ปี ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนและสังคมไทยให้มีคุณภาพมีโอกาสเข้าถึงทรัพยากร และได้รับประโยชน์จากการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมอย่างเป็นธรรม รวมทั้งสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจด้วยฐานความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์บนพื้นฐานการผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาระบบเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2554) จากแนวทางในการพัฒนาดังกล่าว สถานศึกษาเป็นหน่วยงานที่สำคัญหน่วยงานหนึ่งในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพในทุกด้าน ซึ่งประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา จะส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา การบริหารสถานศึกษานั้นเป็นหน้าที่หลักของผู้บริหารสถานศึกษาที่ต้องประสานงานให้บุคคลต่าง ๆ ปฏิบัติหน้าที่ไปด้วยดี และบำรุงรักษา

หน่วยงานให้ดำรงอยู่อย่างมั่นคงและมีความเจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้นไป แต่อย่างไรก็ตามการให้สมาชิกในหน่วยงานได้มีส่วนร่วมคิด ร่วมทำร่วมวางแผน จะเกิดการเชื่อมโยงส่งผลถึงกันและกัน การพัฒนาวัฒนธรรมและบรรยากาศขององค์การแบบเปิดมีส่วนร่วมและมีการควบคุมตนเอง เปิดกว้างต่อการเปลี่ยนแปลงจะช่วยให้องค์การมีประสิทธิภาพและคุณภาพ (วิโรจน์ สารรัตนะ, 2555, น. 10)

การศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นการศึกษาที่สำคัญ มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตให้พร้อมที่จะทำประโยชน์แก่สังคม ซึ่งเป็นกระบวนการสร้างและพัฒนาพฤติกรรมความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทุกด้าน สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างเป็นสุขและสร้างสรรค์ เพื่อความเจริญก้าวหน้าของสังคมทุกด้านโดยพัฒนาคุณภาพของประชากรเป็นไปตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กำหนดซึ่งเป็นกฎหมายแม่บททางการศึกษา ระบุว่าจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับคนอื่นได้อย่างมีความสุข โดยเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาประเทศ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและวัฒนธรรมต้องอาศัยกำลังคนเป็นปัจจัยสำคัญและคนจะมีประสิทธิภาพเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพของการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกล่าวว่า การวิจัยการศึกษาโดยผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้แก่นักเรียน เพื่อให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา โดยสร้างผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์เป็นคนดี คนเก่งและมีความสุข ซึ่งผู้ต้องมีหน้าที่จะต้องรู้ และเข้าใจองค์ประกอบของความ เป็นคนดี คนเก่งและมีความสุขอย่างชัดเจน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, น. 6)

การบริหารสถานศึกษามีเป้าหมายสำคัญอยู่ที่คุณภาพของผู้เรียน การบริหารศึกษาเป็นแหล่งพัฒนาประชากรของประเทศที่สำคัญยิ่ง เป็นหน่วยที่ใช้ คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ จำนวนมากมาย หากการจัดการบริหารงานในโรงเรียนขาดประสิทธิภาพ ผลผลิตของโรงเรียนคือ นักเรียนที่สำเร็จออกไปย่อมมีประสิทธิภาพต่ำ ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาประเทศประเทศย่อมล่าช้าตามไปด้วย ซึ่งเป็นผลผลิตของการจัดการศึกษา การบริหารโรงเรียนตามนโยบายของรัฐเป็นการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ซึ่งกำหนดให้มีการกระจายอำนาจการบริหาร และจัดการทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และบริหารทั่วไป (ธีระ รุญเจริญ, 2546, น. 57)

การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษานั้น พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดให้มีการกระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ

คล่องตัว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่นและการมีส่วนร่วมได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ซึ่งจะเป็นปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารและจัดการสามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ตลอดจนการวัดผล ประเมินผล รวมทั้งวัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ชุมชนท้องถิ่น ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากนโยบายสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 มี 6 ข้อต่อไปนี 1) ด้านการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของมนุษย์และของชาติ 2) ด้านการจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ 3) ด้านการพัฒนาและส่งเสริมศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ 4) ด้านการสร้างโอกาสในการเข้าถึงบริการการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ มีมาตรฐานและลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา 5) ด้านการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม 6) ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษา

จากข้อมูลสารสนเทศของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 จะเห็นได้ถึงนโยบาย ในการที่จะผลักดันการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดพัฒนาการศึกษา พัฒนาผู้เรียนให้มีความเป็นเลิศทางวิชาการ มีความรักในสถาบันหลักของชาติ และยึดมั่นการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง มีหลักคิดที่ถูกต้องและเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ มีคุณธรรม จริยธรรม มีค่านิยมที่พึงประสงค์ มีจิตสาธารณะ รับผิดชอบต่อสังคมและผู้อื่น ส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ คิดริเริ่มและสร้างสรรค์นวัตกรรม มีความรู้ มีทักษะและสมรรถนะตามหลักสูตร และคุณลักษณะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 มีสุขภาพที่เหมาะสมตามวัยมีความสามารถในการพึ่งพาตนเอง ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และการเป็นพลเมืองโลกที่ดี พร้อมก้าวสู่สากล นำไปสู่การสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาว่ามีปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดพิษณุโลก ซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้จะได้ข้อมูลเพื่อนำไปเป็นแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนให้เป็นไปตามเป้าหมายและเกิดประสิทธิภาพมากที่สุด มีมาตรฐานเท่าเทียมกัน อันนำไปสู่ความเสมอภาคทางการศึกษาและจัดการศึกษาที่ถือว่าผู้เรียนเป็นสำคัญที่สุด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก
2. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก
4. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาดังนี้

1. ทำให้ทราบเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก
2. เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานและปรับปรุงการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาให้มีคุณภาพ มีประสิทธิผล และมีมาตรฐานเท่าเทียมกัน อันนำไปสู่ความเสมอภาคทางการศึกษา
3. ได้องค์ความรู้เพื่อนำไปเป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดนโยบาย แผน แผนงาน โครงการกิจกรรมในการบริหารงานวิชาการโรงเรียน สำหรับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อนำไปสู่ยุทธศาสตร์ในการบริหารงานวิชาการ

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการมุ่งศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดพิษณุโลก ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัยดังนี้

เนื้อหา

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มุ่งศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก โดยใช้การสังเคราะห์ตัวแปรและมีขอบเขตด้านเนื้อหา ดังนี้

1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงาน 6 ด้าน

1. ภาวะผู้นำของผู้บริหาร
2. ความสามารถในการจัดการเรียน
3. การสนับสนุนงบประมาณ
4. การจัดแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา
5. การเพียงพอของสื่อวัสดุเครื่องมือเพื่อการศึกษา

2. ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ 6 ด้าน

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
3. การประกันคุณภาพภายใน
4. การประเมินผลการเรียนรู้
5. การพัฒนาสื่อเทคโนโลยี วัสดุเครื่องมือเพื่อการศึกษา
6. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารและครู โรงเรียนสังกัดสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 39 จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 1,447 คน ผู้บริหารจำนวน 55 คน ครูจำนวน 1,392 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและครู โรงเรียนสังกัดสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 39 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 86 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยการใช้ตารางของ Krejcie, & Morgan (1970, อ้างถึงใน สติพร เซวนิชัย, 2561) โดยแบ่งเป็นผู้บริหาร จำนวน 55 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง และข้าราชการครู จำนวน 251 คน ได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (stratified random sampling) ตามสัดส่วนของครูแต่ละโรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 306 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรพยากรณ์ ได้แก่ ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดพิษณุโลก ประกอบด้วย 5 ด้าน ดังนี้

- 1.1 ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร
- 1.2 ด้านความสามารถในการจัดการเรียน
- 1.3 ด้านการสนับสนุนงบประมาณ

1.4 ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา

1.5 ด้านการเพียงพอของสื่อวัสดุเครื่องมือเพื่อการศึกษา

2. ตัวแปรเกณฑ์ ได้แก่ ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดพิษณุโลก ประกอบด้วย 6 ด้าน ดังนี้

2.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

2.2 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

2.3 ด้านการประกันคุณภาพภายใน

2.4 ด้านการประเมินผลการเรียนรู้

2.5 ด้านการพัฒนาสื่อเทคโนโลยี วัสดุเครื่องมือเพื่อการศึกษา

2.6 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ หมายถึง ปัจจัยที่ทำให้เกิดประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการ มีทั้งหมด 6 ด้าน ได้แก่

1.1 ด้านภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานวิชาการ สามารถจูงใจให้คณะครูและผู้ที่เกี่ยวข้องให้เกิดการร่วมมือและยอมรับ ในลักษณะของความเป็นผู้นำในการบริหารงานวิชาการ มีการดูแลให้คำปรึกษาเพื่อให้งานวิชาการซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับคุณภาพการจัดการเรียนการสอนและคุณภาพผู้เรียนเป็นไปตามหลักสูตรที่สถานศึกษากำหนดไว้

1.2 ด้านความสามารถในการจัดการเรียน หมายถึง ครูผู้สอนมีความรู้ความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สามารถทำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา และต้องคำนึงถึงความแตกต่างของตัวบุคคลของผู้เรียนในวิชาที่ตนเองรับผิดชอบ ออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และประเมินผลตามสภาพจริง และมีคุณภาพเป็นไปตามที่หลักสูตรสถานศึกษากำหนดไว้

1.3 ด้านการสนับสนุนงบประมาณ หมายถึง สถานศึกษาได้รับการจัดสรรทรัพยากรและงบประมาณจากหน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยงานต่าง ๆ ในการบริหารงานวิชาการ และผู้บริหารสถานศึกษาสามารถจัดสรรทรัพยากรให้เหมาะสมและเพียงพอ โดยคำนึงถึงการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.4 ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้มีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายในสถานศึกษาที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ และการแสวงหาความรู้ของตัวผู้เรียนเองตามบริบทของสถานศึกษานั้น ๆ มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม ปรับปรุงและพัฒนาแหล่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

1.5 ด้านการเพียงพอของสื่อวัสดุอุปกรณ์เพื่อการศึกษา หมายถึง สถานศึกษาจัดหาเครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษาที่จำเป็นต่อการบริหารงานวิชาการ สำหรับให้ผู้สอนใช้ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมีการวางแผนในการจัดหา จัดระบบการเบิกจ่ายวัสดุอุปกรณ์ ให้สอดคล้องกับความต้องการในการใช้

2. ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ หมายถึง ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากกระบวนการดำเนินงานด้านวิชาการ บรรลุผลสำเร็จลุล่วงตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยมีดังนี้

2.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้มีหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง มีการจัดตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและคณะกรรมการปรับปรุงหลักสูตร โดยผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา สร้างบรรยากาศให้ครูผู้สอนรับผิดชอบในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ร่วมกัน ผู้บริหารสถานศึกษามีการพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตร ส่งเสริมให้ครูผู้สอนพัฒนาตนเองให้มีความรู้ในเรื่องหลักสูตรสถานศึกษา และจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นสอดคล้องกับบริบทของแต่ละพื้นที่

2.2 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ความสามารถในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ สามารถทำให้เกิดการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ผลักดันให้มีการจัดการเรียนรู้ที่สามารถนำไปใช้ได้จริง ส่งเสริมให้ครูผู้สอนในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ มีความเข้าใจในวัตถุประสงค์ในการจัดการเรียนรู้ที่ชัดเจน มีการจัดเตรียมเนื้อหาการสอนที่หลากหลายและยืดหยุ่น คำนึงถึงศักยภาพและความแตกต่างระหว่างบุคคล

2.3 ด้านการประกันคุณภาพภายใน หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีการประเมินภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมการพัฒนาผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษา ครูผู้สอนมีการประเมินตนเองอยู่เสมอ และมีการนำผลการประเมินมาพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

2.4 ด้านการประเมินผลการเรียนรู้ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูผู้สอน มีความรู้ความเข้าใจการวัดประเมินผลการเรียนรู้ มีคณะกรรมการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ มีการจัดทำระเบียบการวัดผลประเมินผลตรงตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ครูผู้สอน มีมาตรฐานการวัดผลประเมินผลที่ชัดเจน มีวิธีการติดตามประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริง และมีการปรับปรุงวิธีการวัดผลประเมินผลอยู่เสมอ

2.5 ด้านการพัฒนาสื่อเทคโนโลยี นวัตกรรมเพื่อการศึกษา หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ใช้สื่อเทคโนโลยี นวัตกรรมเพื่อการศึกษา มีห้องคอมพิวเตอร์เพื่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีระบบอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงเหมาะสมกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีระบบคัดสื่อการสอนที่เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ครูผู้สอนใช้สื่อการเรียนรู้ และส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีความรู้ความสามารถในการใช้สื่อการเรียนรู้

2.6 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดทำวิจัยในชั้นเรียน ส่งเสริมให้ครูผู้สอนพัฒนาตนเองในเรื่องการวิจัยเพื่อการศึกษา มีการทำ PLC ให้ครูผู้สอนเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภายในสถานศึกษาและผู้เชี่ยวชาญภายนอก มีการนำผลการทำวิจัยในชั้นเรียนมาใช้ปรับปรุงและพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีระบบเครือข่ายการเผยแพร่ผลการทำวิจัยในชั้นเรียนกับสถานศึกษาอื่น

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา
จังหวัดพิษณุโลก ผู้ศึกษาได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. บริบทของเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 จังหวัดพิษณุโลก
 - 1.1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป
 - 1.2 บทบาทหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 - 1.3 ข้อมูลพื้นฐานด้านการศึกษา
2. หลักการแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา
 - 2.1 ความหมายของการบริหารการศึกษา
 - 2.2 ความสำคัญของการบริหารการศึกษา
 - 2.3 การบริหารงาน 4 ฝ่าย
3. การบริหารงานวิชาการ
 - 3.1 ความหมายของการบริหารงานวิชาการ
 - 3.2 ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ
 - 3.3 ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ
4. ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ
 - 4.1 ความหมายของประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ
 - 4.2 ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ
5. ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา
 - 5.1 ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร
 - 5.2 ด้านความสามารถในการจัดการเรียน
 - 5.3 ด้านการสนับสนุนงบประมาณ
 - 5.4 ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา
 - 5.5 ด้านการเพียงพอของสื่อวัสดุกรรมเพื่อการศึกษา
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
7. กรอบแนวคิดในการวิจัย

บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 จังหวัดพิษณุโลก

ผู้วิจัยได้ศึกษา ค้นคว้า เอกสารที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลพื้นฐานทั่วไป บทบาทหน้าที่ และ ข้อมูลพื้นฐานด้านการศึกษา ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 จังหวัดพิษณุโลก ดังนี้

ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป

ตามที่กระทรวงศึกษาธิการ ได้ประกาศกำหนดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา และได้มีการกำหนดเขตพื้นที่การศึกษา และที่ตั้งของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อบริหารและจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษา จำนวน 42 เขต ตามประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 127 ตอนที่ 98ง ประกาศ ณ วันที่ 17 สิงหาคม 2553 จากประกาศได้กำหนดให้มีเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 ประกอบด้วยท้องที่จังหวัดพิษณุโลก และอุตรดิตถ์ ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 ตั้งอยู่ที่อำเภอเมืองพิษณุโลก นั้น ปัจจุบันสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 ตั้งอยู่ที่ ถนนเลียงเมืองพิษณุโลก - สุขทัย ตำบลท่าทอง อำเภอเมืองพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก 65000 มีอำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแลโรงเรียน จำนวน 57 โรงเรียน จำแนกเป็นจังหวัดพิษณุโลก 39 โรงเรียน และจังหวัดอุตรดิตถ์ 18 โรงเรียน

ตาราง 1 แสดงจำนวนโรงเรียนในสำนักเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

ขนาดโรงเรียน	ปีการศึกษา				
	2559	2560	2561	2562	2563
ขนาดเล็ก	31	31	31	34	34
- นักเรียน 1 – 120 คน	1	1	1	2	3
- นักเรียน 121 – 300 คน	22	22	22	22	21
- นักเรียน 301 – 500 คน	8	8	8	10	10
ขนาดกลาง	19	19	19	16	16
- นักเรียน 501 – 1,000 คน	15	15	12	11	11
- นักเรียน 1,001 – 1,500 คน	4	4	7	5	5
ขนาดใหญ่	3	3	3	3	3
- นักเรียน 1,501 – 2,000 คน	0	0	0	1	1
- นักเรียน 2,001 – 2,500 คน	3	3	3	2	2

ตาราง 1 (ต่อ)

ขนาดโรงเรียน	ปีการศึกษา				
	2559	2560	2561	2562	2563
ขนาดใหญ่พิเศษ	4	4	4	4	4
- นักเรียน 2,501 คนขึ้นไป	4	4	4	4	4
รวมจำนวนโรงเรียนทั้งสิ้น	57	57	57	57	57

ตาราง 2 โรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 ในเขต
จังหวัดพิษณุโลก จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

ขนาดโรงเรียน	จำนวน (โรงเรียน)
ขนาดเล็ก	25
- นักเรียน 1 – 120 คน	3
- นักเรียน 121 – 300 คน	14
- นักเรียน 301 – 500 คน	8
ขนาดกลาง	10
- นักเรียน 501 – 1,000 คน	6
- นักเรียน 1,001 – 1,500 คน	4
ขนาดใหญ่	2
- นักเรียน 1,501 – 2,000 คน	1
- นักเรียน 2,001 – 2,500 คน	1
ขนาดใหญ่พิเศษ	2
- นักเรียน 2,501 คนขึ้นไป	2
รวมจำนวนโรงเรียนทั้งสิ้น	39

ตาราง 3 แสดงภาพรวมจำนวนครู และนักเรียน โรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 39 ในเขตจังหวัดพิษณุโลก

จังหวัด	จำนวน (อำเภอ)	จำนวน (โรงเรียน)	นักเรียน			ครู		
			ชาย (คน)	หญิง (คน)	รวม (คน)	ชาย (คน)	หญิง (คน)	รวม (คน)
พิษณุโลก	9	39	12,246	14,740	26,986	437	1,010	1,447

บทบาทหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 เป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีภารกิจบทบาท และอำนาจหน้าที่ ตามที่กฎหมายกำหนด ดังนี้

1. มาตรา 37 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 และที่แก้ไขเพิ่มเติม กำหนดให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการศึกษา ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการหรือกฎหมายอื่น ๆ และมีอำนาจหน้าที่ดังนี้

1.1 อำนาจหน้าที่ในการบริหารและการจัดการศึกษา และพัฒนาสาระของหลักสูตร การศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.2 อำนาจหน้าที่ในการพัฒนางานด้านวิชาการและจัดให้มีระบบประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษาร่วมกับสถานศึกษา

1.3 รับผิดชอบในการพิจารณาแบ่งส่วนราชการภายในสถานศึกษาของสถานศึกษา และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

1.4 ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนด

2. ข้อ 5 แห่งประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ. 2560 และที่แก้ไขเพิ่มเติม กำหนดให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีอำนาจหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการ กระทรวงศึกษาธิการและมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

2.1 จัดทำนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายมาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน และความต้องการของท้องถิ่น

2.2 วิเคราะห์การจัดตั้งงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไปของสถานศึกษา และหน่วยงานในเขตพื้นที่การศึกษา และแจ้งการจัดสรรงบประมาณที่ได้รับให้หน่วยงานข้างต้นรับทราบ รวมทั้งกำกับตรวจสอบ ติดตามการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานดังกล่าว

2.3 ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

2.4 กำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผลสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษา

2.5 ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

2.6 ประสานการระดมทรัพยากรด้านต่าง ๆ รวมทั้งทรัพยากรบุคคล เพื่อส่งเสริม สนับสนุนการจัดการพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

2.7 จัดระบบประกันคุณภาพการศึกษา และประเมินผลสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

2.8 ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษาของสถานศึกษาเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งบุคคล องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันอื่น ที่จัดการศึกษารูปแบบที่หลากหลายในเขตพื้นที่การศึกษา

2.9 ดำเนินการและประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

2.10 ประสาน ส่งเสริม การดำเนินการของคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ และคณะทำงานด้านการศึกษา

2.11 ประสานการปฏิบัติราชการทั่วไประหว่างองค์กรหรือหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.12 ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือได้รับมอบหมาย

ข้อมูลพื้นฐานด้านการศึกษา

นโยบายสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563

วิสัยทัศน์

เป็นองค์กรต้นแบบในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีคุณภาพตามมาตรฐานสากลบนพื้นฐานความเป็นไทย

พันธกิจ

1. จัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติ และการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
2. ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้มีความเป็นเลิศทางวิชาการเพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขัน
3. ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพและคุณภาพผู้เรียนให้มีสมรรถนะตามหลักสูตรและคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21
4. สร้างโอกาสความเสมอภาคลดความเหลื่อมล้ำให้ผู้เรียนทุกคนได้รับบริการทางการศึกษาอย่างทั่วถึง
5. ส่งเสริมและพัฒนาผู้บริหารครูและบุคลากรทางการศึกษาอาชีพ
6. ส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs)
7. ปรับสมดุลและส่งเสริมการพัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาและมัธยมศึกษาและจัดการศึกษาโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Technology) เพื่อพัฒนาสู่ Thailand 4.0

เป้าหมาย

1. ผู้เรียนมีความรักในสถาบันหลักของชาติ และยึดมั่นการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง มีหลักคิดที่ถูกต้องและเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ มีคุณธรรม จริยธรรม มีค่านิยมที่พึงประสงค์ มีจิตสาธารณะรับผิดชอบต่อสังคมและผู้อื่น ซื่อสัตย์ สุจริต มัธยัสถ์ อดออม โอบอ้อมอารี มีวินัย รักชาติ ศาสนา
2. ผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษทางด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ศิลปะ ดนตรี กีฬา ภาษาและอื่น ๆ ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ
3. ผู้เรียนเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ คิดริเริ่มและสร้างสรรค์นวัตกรรม มีความรู้ มีทักษะและสมรรถนะตามหลักสูตร และคุณลักษณะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 มีสุขภาพที่เหมาะสม

ตามวัยมีความสามารถในการพึ่งพาตนเอง ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และการเป็นพลเมืองโลกที่ดีพร้อมก้าวสู่สากลนำไปสู่การสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

4. มีความต้องการจำเป็นพิเศษ กลุ่มชาติพันธุ์ กลุ่มผู้ด้อยโอกาสและกลุ่มที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกลทุรกันดาร ได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงเท่าเทียมและมีคุณภาพ

5. ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีความรู้และจรรยาบรรณตามมาตรฐานวิชาชีพ

6. สถานศึกษาจัดการเพื่อบรรลุเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) และสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

7. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 39 สถานศึกษา มีสมรรถนะในการบริหารจัดการเชิงบูรณาการ มีการกำกับ ติดตาม ประเมินผล มีระบบข้อมูลสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพ และการรายงานผลอย่างเป็นระบบ ใช้งานวิจัย เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษา

นโยบายสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 มี 6 นโยบาย ดังนี้

1. ด้านการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของมนุษย์และของชาติ
2. ด้านการจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ
3. ด้านการพัฒนาและส่งเสริมศักยภาพทรัพยากรมนุษย์
4. ด้านการสร้างโอกาสในการเข้าถึงบริการการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพมีมาตรฐานและลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา
5. ด้านการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
6. ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษา

จากข้อมูลสารสนเทศของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 จะเห็นได้ถึงวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของเขตพื้นที่ ในการที่จะผลักดันการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดพัฒนาการศึกษา พัฒนาผู้เรียนให้มีความเป็นเลิศทางวิชาการ มีความรักในสถาบันหลักของชาติ และยึดมั่นการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง มีหลักคิดที่ถูกต้องและเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ มีคุณธรรม จริยธรรม มีค่านิยมที่พึงประสงค์ มีจิตสาธารณะรับผิดชอบต่อสังคมและผู้อื่น ส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ คิดริเริ่มและสร้างสรรค์นวัตกรรม มีความรู้ มีทักษะและสมรรถนะตามหลักสูตร และคุณลักษณะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 มีสุขภาวะที่เหมาะสมตามวัยมีความสามารถ

ในการพึ่งพาตนเอง ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และการเป็นพลเมืองโลกที่ดี พร้อมก้าวสู่สากล นำไปสู่การสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 มีนโยบายต้องการที่จะลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา สร้างโอกาสให้ผู้เรียนจะอยู่ในบริบทที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ กลุ่มชาติพันธุ์ กลุ่มผู้ด้อยโอกาสและกลุ่มที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกลทุรกันดาร ได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงเท่าเทียมและมีคุณภาพ จากข้อมูลดังกล่าวผู้วิจัยจึงอยากศึกษาแนวคิดถึงทฤษฎี เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการศึกษา การบริหารงานวิชาการ ตลอดจนปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 พิชญ์โลก

หลักการแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา

ความหมายของการบริหารการศึกษา

การบริหารการศึกษาเป็นกระบวนการที่สำคัญ และมีความจำเป็นต่อสมาชิกที่จะอยู่ร่วมกันได้อย่างเป็นสุข สามารถดำเนินการให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ ได้มีนักการศึกษาและนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของการบริหารการศึกษาไว้หลายแนวทาง ซึ่งผู้วิจัยจะขอนำเสนอดังนี้

สันติ บุญภิรมย์ (2552, น. 53) ได้กล่าวว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง กิจกรรมที่เกี่ยวกับการให้ความรู้แก่เด็ก เยาวชน ประชาชน ตามรูปแบบของการศึกษาประเภทต่าง ๆ เพื่อให้มีความเจริญงอกงามสู่วัตถุประสงค์ที่สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศโดยรวม

ภารดี อนันต์นาวิ (2552, น. 11) ได้กล่าวว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง กิจกรรมที่บุคคลหลาย ๆ คน ร่วมมือกันดำเนินการเพื่อพัฒนาให้เด็กเยาวชน ประชาชนหรือสมาชิกของสังคมในทุก ๆ ด้านให้มีความสามารถ ทักษะ ทักษะ ทักษะ ค่านิยมหรือคุณธรรม ส่วนในด้านสังคมการเมืองและเศรษฐกิจนั้น ต้องการให้เป็นสมาชิกที่ดีและมีประสิทธิภาพของสังคมโดยกระบวนการต่าง ๆ ที่เป็นระเบียบแบบแผน ทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน

สัมมา ธรณีย์ (2560, น. 93) ได้กล่าวว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง การดำเนินงานของกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา โดยมีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ และมีการสั่งการ ควบคุม และจัดการ เพื่อใช้ทรัพยากรทางการศึกษาที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีจุดมุ่งหมายคือ ผลผลิตหรือผู้เรียนต้องมีคุณภาพสูงสุด และบรรลุผลตามเป้าหมายที่วางไว้

ทรงพล เจริญคำ (2563, น. 3) ได้กล่าวว่า การบริหารการศึกษาเป็นกระบวนการที่ผู้บริหารการศึกษา ครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษานำทรัพยากร คน (Man) งบประมาณ (Money) วัสดุ อุปกรณ์ (Materials) และการบริหารจัดการ (Management) มาใช้บน

พื้นฐานความเชื่อ วัฒนธรรมองค์กร บรรทัดฐานองค์กร โดยใช้ภาวะผู้นำ เทคนิคการบริหารทั้งศาสตร์และศิลป์มาประยุกต์ใช้ให้การปฏิบัติงานประสบความสำเร็จตามเป้าหมายขององค์กรที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง การดำเนินงานของคนทุกคนในองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ในการนำทรัพยากรที่มีอยู่มาใช้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีจุดมุ่งหมายคือ ผู้เรียนต้องมีคุณภาพสูงสุด และบรรลุผลตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

ความสำคัญของการบริหารการศึกษา

การบริหารเป็นศาสตร์ที่มีทฤษฎี มีองค์ประกอบของความรู้มีภูมิทัศน์ ดังนั้นการที่หน่วยงาน หรือสถานศึกษาจะนำเอาทฤษฎีการบริหารจัดการไปใช้ในการบริหารหน่วยงานก็จะเป็นการบริหารจัดการเฉพาะของหน่วยงานนั้น ๆ เพื่อให้หน่วยงานประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย ซึ่งจะประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับความสามารถในการบริหารจัดการของผู้บริหารซึ่งได้มีนักวิชาการได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารการศึกษาไว้หลายท่าน ซึ่งผู้วิจัยจะขอนำเสนอดังนี้

สันติ บุญภิรมย์ (2552, น. 54) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารการศึกษา ไว้ดังนี้

1. ช่วยให้มีการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการจัดการศึกษา กล่าวคือเป็นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนหรือการเตรียมคนได้ถูกต้องตามความต้องการ
2. ช่วยให้เห็นหาวิธีการทำงานที่เหมาะสมที่สุด ทั้งนี้เพื่อให้บรรลุผลไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่เรียกว่า การทำงานที่มีประสิทธิภาพ
3. ช่วยให้การดำเนินงานได้บรรลุไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ เรียกว่า การทำงานมีประสิทธิภาพ
4. ช่วยให้เกิดการประหยัด ทั้งนี้เมื่อได้กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการทำงานได้แล้วก็ไม่ก่อให้เกิดความสับสนในการทำงานและหาวิธีทำงานที่ดีที่สุด (One Best Way) ซึ่งผลที่ได้จากการทำงานตรงตามที่ได้กำหนดไว้ในขั้นต้น จึงสามารถทำงานให้งานสำเร็จในระยะเวลาที่เหมาะสม และหมายความรวมถึงการใช้ทรัพยากรในการบริหารอย่างประหยัดด้วย
5. ช่วยให้เกิดการตรวจสอบผลการปฏิบัติ กล่าวคือการปฏิบัติให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์มาตรฐาน และทฤษฎี ที่นำมาใช้เป็นพื้นฐานในการปฏิบัติงานที่เรียกว่า ผลงานมีคุณภาพ
6. ช่วยก่อให้เกิดขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน เนื่องด้วยผู้บริหารมีหน้าที่ในการดูแลสนับสนุนการปฏิบัติงาน พร้อมทั้งการให้คุณโทษต่อเจ้าหน้าที่ได้อย่างทั่วถึงอีกด้วย

7. ช่วยก่อให้เกิดพลังในการปฏิบัติงาน เนื่องด้วยการบริหารเป็นระดมทรัพยากรทางการบริหารที่สำคัญที่สุดก็คือคน เมื่อคนมาร่วมมือกันในการปฏิบัติก็จะเกิดพลัง สามารถปฏิบัติงานได้ บรรลุผลสำเร็จได้โดยเร็ว

8. ช่วยสร้างคนให้มีความสามารถในการบริหาร หมายความว่า ในการบริหารงาน ผู้บริหารไม่สามารถบริหารงานให้สำเร็จได้โดยเพียงลำพัง จึงต้องแต่งตั้งผู้บริหารระดับรอง ๆ ลงไป เพื่อช่วยปฏิบัติงานให้กับผู้บริหาร จึงเป็นโอกาสในการสร้างคนให้มีความสามารถในการบริหารต่อไป

9. ช่วยแก้ปัญหาในการปฏิบัติงาน หมายถึง ในการปฏิบัติงานทุกลักษณะงานย่อมเกิดปัญหาไม่มากก็น้อยตามธรรมชาติของงาน บางกรณีปัญหาของงานอาจจะเกิดขึ้นก่อนการปฏิบัติงานระหว่างปฏิบัติงาน หรือหลังการปฏิบัติงานแล้ว เพราะการแก้ปัญหานั้นถือว่าเป็นความสามารถในการปฏิบัติงานให้บรรลุผลสำเร็จ ดังนั้น การแก้ปัญหาที่ดีที่สุด ก็คือ การแก้โดยวิธีการทางการบริหารเท่านั้นจึงจะลุล่วงไปได้

ปรัชญา เวสารัชช์ (2554, น. 3) ได้กล่าวว่า การบริหารการศึกษาที่มีความสำคัญเป็นการบริหารจัดการที่มีระบบและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง มีบุคคลและหน่วยงานเข้าร่วมดำเนินการ มีรูปแบบขั้นตอน กติกา และวิธีดำเนินการ มีทรัพยากรสนับสนุน และมีกระบวนการประเมินผล การศึกษาเที่ยงตรงและเชื่อถือได้

สัมมา ธรนิธย์ (2560, น. 94) ได้กล่าวว่า การบริหารการศึกษาที่มีความสำคัญในฐานะที่เป็นกระบวนการที่เป็นภารกิจหน้าที่หลักของผู้บริหารที่จะต้องกำหนดแบบแผน และเทคนิคต่าง ๆ โดยการนำทั้งศาสตร์และศิลป์ที่มีประสิทธิภาพเหมาะสมกับองค์การมาใช้เพื่อทำให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมกันดำเนินการเอื้ออำนวยให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่ถูกต้องและมีคุณภาพจากสถานศึกษา บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ของสถานศึกษานั้น ๆ ซึ่งเป็นการพัฒนาการศึกษาของคนในชาติ

สรุปได้ว่า การบริหารศึกษานั้นมีความสำคัญ เนื่องจากการบริหารการศึกษาเป็นกระบวนการที่ผู้บริหารการศึกษาต้องยึดถือเป็นภารกิจหลักที่ต้องกำหนดแบบแผนสร้างระบบและดำเนินการอย่างต่อเนื่องเพื่อให้สถานศึกษาดำเนินกิจการไปอย่างมีประสิทธิภาพตามวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้

การบริหารงาน 4 ฝ่าย

การบริหารงานสถานศึกษา 4 ฝ่าย ตามกฎกระทรวงซึ่งกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550 อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5

และมาตรา 39 วรคสองแห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้

“ให้ปลัดกระทรวงศึกษาธิการหรือเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานพิจารณา ดำเนินการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาในด้านวิชาการด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือสถานศึกษาในอำนาจหน้าที่ของตน แล้วแต่กรณีในเรื่อง ดังต่อไปนี้”

1. ด้านการบริหารงานวิชาการ มีภาระหน้าที่ 17 อย่างด้วยกันคือ

1.1 การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น

1.2 การวางแผนงานด้านวิชาการ

1.3 การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา

1.4 การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา

1.5 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

1.6 การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน

1.7 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา

1.8 การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้

1.9 การนิเทศการศึกษา

1.10 การแนะแนว

1.11 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

1.12 การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ

1.13 การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น

1.14 การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

1.15 การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา

1.16 การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา

1.17 การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

2. ด้านการบริหารงานงบประมาณ มีภาระหน้าที่ 22 อย่างด้วยกันคือ

2.1 การจัดทำแผนงบประมาณและคำขอตั้งงบประมาณเพื่อเสนอต่อปลัดกระทรวงศึกษาธิการ หรือ เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แล้วแต่กรณี

2.2 การจัดทำแผนปฏิบัติการใช้จ่ายเงินตามที่ได้รับจัดสรรงบประมาณจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยตรง

2.3 การอนุมัติการใช้จ่ายงบประมาณที่ได้รับจัดสรร

2.4 การขอโอนและการขอเปลี่ยนแปลงงบประมาณ

2.5 การรายงานผลการเบิกจ่ายงบประมาณ

2.6 การตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้งบประมาณ

2.7 การตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้จ่ายผลผลิตจากงบประมาณ

2.8 การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา

2.9 การปฏิบัติงานอื่นใดตามที่ได้รับมอบหมายเกี่ยวกับกองทุนเพื่อการศึกษา

2.10 การบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษา

2.11 การวางแผนพัสดุ

2.12 การกำหนดรูปแบบรายการ หรือคุณลักษณะเฉพาะของครุภัณฑ์ หรือสิ่งก่อสร้างที่ใช้เงินงบประมาณเพื่อเสนอต่อปลัดกระทรวงศึกษาธิการหรือเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานแล้วแต่กรณี

2.13 การพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการจัดทำและจัดหาพัสดุ

2.14 การจัดหาพัสดุ

2.15 การควบคุมดูแล บำรุงรักษาและจำหน่ายพัสดุ

2.16 การจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สิน

2.17 การเบิกเงินจากคลัง

2.18 การรับเงิน การเก็บรักษาเงิน และการจ่ายเงิน

2.19 การนำเงินส่งคลัง

2.20 การจัดทำบัญชีการเงิน

2.21 การจัดทำรายงานทางการเงินและงบการเงิน

2.22 การจัดทำหรือจัดหาแบบพิมพ์บัญชี ทะเบียน และรายงาน

3. ด้านการบริหารงานบุคคล มีภาระหน้าที่ 20 อย่างด้วยกันคือ

3.1 การวางแผนอัตรากำลัง

3.2 การจัดสรรอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

3.3 การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง

3.4 การเปลี่ยนตำแหน่งให้สูงขึ้น การย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

3.5 การดำเนินการเกี่ยวกับการเลื่อนขั้นเงินเดือน

3.6 การลาทุกประเภท

3.7 การประเมินผลการปฏิบัติงาน

3.8 การดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ

3.9 การสั่งพักราชการและการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน

3.10 การรายงานการดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ

3.11 การอุทธรณ์และการร้องทุกข์

3.12 การออกจากราชการ

3.13 การจัดระบบและการจัดทำทะเบียนประวัติ

3.14 การจัดทำบัญชีรายชื่อ และให้ความเห็นเกี่ยวกับการเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์

3.15 การส่งเสริมการประเมินวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

3.16 การส่งเสริมและยกย่องเชิดชูเกียรติ

3.17 การส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ

3.18 การส่งเสริมวินัย คุณธรรมและจริยธรรมสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

3.19 การริเริ่มส่งเสริมการขอรับใบอนุญาต

3.20 การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา การดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานบุคคลให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

4. ด้านการบริหารงานทั่วไป มีภาระหน้าที่ 21 อย่างด้วยกันคือ

4.1 การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ

4.2 การประสานงานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา

4.3 การวางแผนการบริหารงานการศึกษา

4.4 งานวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายและแผน

4.5 การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร

4.6 การพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน

- 4.7 งานเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
- 4.8 การดำเนินงานธุรการ
- 4.9 การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม
- 4.10 การจัดทำสำมะโนผู้เรียน
- 4.11 การรับนักเรียน
- 4.12 การเสนอความเห็นเกี่ยวกับเรื่องการจัดตั้ง ยุบ รวมหรือเลิกสถานศึกษา
- 4.13 การประสานการจัดการศึกษาในระบบ นอกกระบบและตามอัธยาศัย
- 4.14 การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา
- 4.15 การทัศนศึกษา
- 4.16 งานกิจการนักเรียน
- 4.17 การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา
- 4.18 การส่งเสริม สนับสนุนและประสานการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร
หน่วยงานและ สถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา
- 4.19 งานประสานราชการกับส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น (ท) การรายงานผลการ
ปฏิบัติงาน
- 4.20 การจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน
- 4.21 แนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการลงโทษนักเรียน
การกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ให้คำนึงถึงหลักการดังต่อไปนี้
 - 4.21.1 ความพร้อมและความเหมาะสมในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ
เขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาที่จะสามารถรับผิดชอบ
ดำเนินการตามขีดความสามารถได้อย่างมีประสิทธิภาพ
 - 4.21.2 ความสอดคล้องกับกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศหรือมติคณะรัฐมนตรี
ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะกระจายอำนาจ
 - 4.21.3 ความเป็นเอกภาพด้านมาตรฐานและนโยบายด้านการศึกษา
 - 4.21.4 ความเป็นอิสระและความคล่องตัวในการบริหารและการจัดการศึกษา
 - 4.21.5 มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน และผู้มีส่วนได้เสียในพื้นที่
 - 4.21.6 มุ่งให้เกิดผลสำเร็จแก่สถานศึกษา โดยเน้นการกระจายอำนาจให้แก่
สถานศึกษาให้มากที่สุดเพื่อให้สถานศึกษานั้นมีความเข้มแข็งและความคล่องตัว

4.21.7 เพิ่มคุณภาพและประสิทธิภาพให้แก่สถานศึกษา

4.21.8 เพื่อให้ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินการเป็นผู้ตัดสินใจในเรื่องนั้น ๆ

โดยตรง

จากภาระหน้าที่การบริหารงาน 4 ฝ่าย ตามกฎกระทรวงซึ่งกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา การบริหารงานวิชาการเป็นภารกิจที่สำคัญของการบริหารสถานศึกษาตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ถือเป็นงานที่มีความสำคัญที่สุด เป็นหัวใจของการจัดการศึกษา ซึ่งทั้งผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ต้องมีความรู้ความเข้าใจให้ความสำคัญและ มีส่วนร่วมในการวางแผน กำหนดแนวทางปฏิบัติการประเมินผล และการปรับปรุงแก้ไขอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องมุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน โรงเรียน ชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ซึ่งจะเป็นปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารและจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ตลอดจนการวัดผล ประเมินผล รวมทั้งปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพนักเรียน โรงเรียน ชุมชน ท้องถิ่น ได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ

การบริหารงานวิชาการ

ความหมายของการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการถือเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารสถานศึกษาให้ประสบผลสำเร็จหรือบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา เนื่องจากการบริหารงานวิชาการนั้นเกี่ยวข้องกับการพัฒนาในสถานศึกษา มีนักการศึกษาและนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการดังนี้

สันติ บุญภิรมย์ (2552, น. 22) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารจัดการการบริหารจัดการกิจกรรมทุกชนิดทุกประเภทที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนและการบริหารสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้การเรียนการสอนดำเนินไปอย่างราบรื่น เปรียบเสมือนเส้นเลือดใหญ่ไปหล่อเลี้ยงหัวใจ การบริหารจึงเป็นกิจกรรมที่สำคัญที่สุดของงานวิชาการที่สามารถทำให้งานวิชาการเกิดพลวัตอยู่ตลอดเวลา ส่งผลต่อประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และคุณภาพของการศึกษาอย่างต่อเนื่องตลอดไป

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, น. 2) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารสถานศึกษาโดยมีการจัดกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวกับการปรับปรุง พัฒนาการเรียน การสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพเกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

จตุณี แก้วเอียน (2557, น. 4) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง งานที่เป็นหัวใจ ของสถานศึกษาหรือโรงเรียน ซึ่งประกอบด้วยงานย่อยอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน เช่น หลักสูตร การพัฒนาหลักสูตรวิชาสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผลการประกัน คุณภาพการศึกษาและงานอื่น ๆ ที่ส่งเสริมสนับสนุน งานวิชาการให้บรรลุผลสำเร็จ

จิตติมา วรณศรี (2557, น. 3) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินงานที่ เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้และการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ประกอบด้วยงานต่าง ๆ ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล การใช้สื่อเทคโนโลยีและแหล่ง เรียนรู้ การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามจุดมุ่งหมายของการจัด การศึกษา

ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ (2562, น. 56) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง ความร่วมมือกันของกลุ่มบุคคลที่ปฏิบัติงานอยู่ในหน่วยงานรัฐหรือเอกชนที่มีอำนาจหน้าที่ ในการจัดการศึกษา โดยกระทำกิจกรรมหรือดำเนินงานให้การศึกษาหรือฝึกอบรมคนทุกช่วงวัย วิธีการกำหนดวัตถุประสงค์ ระบบการดำเนินงาน เทคนิคการดำเนินงาน และปัจจัยทางการบริหาร ไว้อย่างชัดเจนโดยมีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาความรู้ ความสามารถและคุณลักษณะอันพึง ประสงค์ของผู้เรียน ไม่รู้ตามที่วิสัยทัศน์ พันธกิจที่สถานศึกษากำหนดไว้

สรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการ เรียนรู้และการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ประกอบด้วยงานต่าง ๆ ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล การใช้สื่อเทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ การวิจัยเพื่อ พัฒนาการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา

ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ

งานวิชาการเป็นงานที่สำคัญที่สุดของสถานศึกษา ส่วนงานอื่น ๆ แม้จะมีความสำคัญ เช่นเดียวกัน แต่ก็ยังเป็นเพียงงานที่สนับสนุนให้งานวิชาการนั้นดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ นักวิชาการจึงให้ความหมายของความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ ซึ่งผู้วิจัยขอนำเสนอดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2551, น. 33) กล่าวว่า งานวิชาการเป็นงานหลัก หรือเป็นภารกิจ หลักของสถานศึกษาที่พระราชบัญญัติทางการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับ ที่ 2) พ.ศ. 2545 วงให้การกระจายอำนาจทางการบริหารจัดการไปภาษาให้มากที่สุด

ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้นักศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ซึ่งจะเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตร และกระบวนการเรียนรู้ตลอดจนการวัดผลประเมินผล รวมทั้งการวัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่น ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สันติ บุญภิรมย์ (2552, น. 38-39) กล่าวว่า งานวิชาการถือเป็นหัวใจสำคัญ เพราะการเรียนการสอนเป็นงานหลักของสถานศึกษา ส่วนงานอื่น ๆ ในการบริหารสถานศึกษาถือเป็นงานเสริมหรืองานสนับสนุนงานวิชาการ งานวิชาการในสถานศึกษาทุกระดับ ประเภทสามารถยกให้สูงขึ้นได้ด้วยความเอาใจใส่ดูแลของผู้บริหาร ทางผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษาโดยตรง ซึ่งหากจะมอบหมายให้ผู้ใดผู้หนึ่งกระทำแทนนั้นเป็นสิ่งที่ไม่สมควร บุคคลที่มอบหมายไปนั้นเขาไม่มีอำนาจโดยตรงในการให้คุณหรือให้โทษแก่ผู้สอน โดยหลักการบริหารงานวิชาการในเชิงพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสนใจที่จะให้ประกอบเป็นแนวทางในการบริหารงานวิชาการให้มีความเจริญก้าวหน้า และทันสมัยต่อการบริหารงานในสถานศึกษาของตนให้บรรลุความสำเร็จในการในด้านงานวิชาการต่อไป

จันทร์ณี สงวนนาม (2553, น. 148) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ เป็นหัวใจสำคัญของการบริหารสถานศึกษา และเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษา ที่ผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ส่วนการบริหารด้านอื่น ๆ นั้น แม้จะมีความสำคัญเช่นเดียวกัน แต่ก็เพียงส่วนส่งเสริมสนับสนุนให้งานวิชาการดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารอาสาสมัครมีบทบาทหน้าที่ในการบริหาร จะต้องทำถนนให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

จิตติมา วรรณศรี (2557, น. 3) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษามีเป้าหมายและภารกิจคือการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ โดยงานหลักคือการบริหารงานวิชาการซึ่งเป็นงานสำคัญที่จะช่วยให้การจัดการศึกษาบรรลุเป้าหมายเนื่องจากมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับการเรียนการสอนและการพัฒนาผู้เรียน

สรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการคือหัวใจสำคัญของการบริหารสถานศึกษา เป็นภารกิจหลักที่ผู้บริหาร และบุคลากรทุกคนในองค์กรต้องให้ความสำคัญ ตระหนักถึงภารกิจที่จะต้องทำให้บรรลุเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียน และการพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพตามที่ตั้งเป้าหมายไว้

ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552, น. 6-7) ได้กำหนดขอบข่ายและภารกิจการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา เพื่อเป็นแนวทางการดำเนินงานสำหรับการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตร
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
3. การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา
6. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้
7. การนิเทศการศึกษา
8. การแนะแนวการศึกษา
9. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
10. การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการการแก่ชุมชน
11. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น
12. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

กมล ภูประเสริฐ (2547, น. 8-19) ได้กำหนดขอบข่ายการบริหารวิชาการ ประกอบด้วย 9 ประการดังนี้

1. การบริหารหลักสูตร เป็นการดำเนินงานเกี่ยวกับการวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางระดับชาติ และจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา
2. การบริหารการเรียนการสอน เป็นการดำเนินงานเกี่ยวกับการวิเคราะห์กำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนโดยมีความสอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา
3. การบริหารการประเมินผล เป็นการดำเนินงานเกี่ยวกับการวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้กำหนดวิธีการ และเครื่องมือที่ใช้ในการตรวจสอบผลการเรียนรู้ รวมทั้งพัฒนาการของผู้เรียนว่าบรรลุเป้าหมายของหลักสูตรหรือไม่เพียงใด และการจัดทำหลักฐานผลการเรียนรู้ของผู้เรียน

4. การบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา เป็นการดำเนินงานเกี่ยวกับการดูแลช่วยเหลือดูแลแก้ไข และส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน โดยกำหนดผู้นิเทศ ผู้รับนิเทศ วิธีการนิเทศ และช่วงเวลา นิเทศ

5. การบริหารการพัฒนาบุคลากรทางวิชาการ เป็นการดำเนินงานเกี่ยวกับการวิเคราะห์ความรู้ความสามารถ การมอบหมายงาน การพัฒนาบุคลากรให้มีสมรรถนะในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

6. การบริหารการวิจัยและพัฒนา เป็นการดำเนินงานเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้

7. การบริหารโครงการทางวิชาการอื่น ๆ เป็นการดำเนินงานเกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมความรู้ความสามารถทางวิชาการของผู้เรียน

8. การบริหารระบบข้อมูลและสารสนเทศทางวิชาการ เป็นการดำเนินงานเกี่ยวกับการรวบรวม จัดทำข้อมูลและสารสนเทศให้เป็นระบบ เพื่อวางแผนพัฒนาและกำกับติดตามการพัฒนสถานศึกษา

9. การบริหารการประเมินผลงานทางวิชาการของสถานศึกษา เป็นการประเมินผลงานทางวิชาการโดยภาพรวมของสถานศึกษา ประกอบด้วย การประเมินก่อน ประเมินระหว่างดำเนินงานและประเมินหลังดำเนินงาน

ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, น. 3-4) กล่าวว่า ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วยงาน 4 ด้านดังนี้

1. การวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ เป็นการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดทำแผนปฏิบัติงาน วิชาการ การพัฒนาหลักสูตร การจัดทำปฏิทินการศึกษา จัดทำโครงการสอนและแผนการสอน

2. การจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน เป็นการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดทำตารางสอน การจัดชั้นเรียน การจัดครูเข้าสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียน

3. การจัดการบริหารเกี่ยวกับการเรียนการสอน เป็นการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและส่งเสริมการจัดทำหลักสูตรให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ ได้แก่ การจัดทำสื่อการเรียนการสอน การจัดทำห้องสมุดแหล่งเรียนรู้เพื่อการศึกษาค้นคว้า และการนิเทศการสอนเพื่อช่วยเหลือ แนะนำครูในการปรับปรุงการเรียนการสอน

4. การวัดและประเมินผล เป็นกระบวนการตรวจสอบและวิเคราะห์ผลการเรียน โดยใช้เครื่องมือและวิธีต่าง ๆ ที่เหมาะสมและน่าเชื่อถือ

จิตติมา วรณศิริ (2557, น. 7) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการมีขอบข่ายภาระงานที่กว้าง และครอบคลุมการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผู้เรียนซึ่งเป็นผลผลิตของการจัดการศึกษา จึงสรุปได้ว่าขอบข่ายการบริหารงานวิชาการประกอบด้วยงานสำคัญ 7 ด้านดังนี้

1. การวางแผนงานวิชาการ
2. การพัฒนาหลักสูตร
3. การพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้
4. การจัดการเรียนรู้
5. การวัดและประเมินผล
6. การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้
7. การนิเทศภายใน

สรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการมีภาระหน้าที่รับผิดชอบในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาของสถานศึกษาโดยมีการแบ่งขอบข่ายงานทั้งหมด 7 ด้านดังนี้

1. การวางแผนปฏิบัติงานวิชาการ
2. การพัฒนาหลักสูตร
3. การพัฒนาสื่อเทคโนโลยี และนวัตกรรมเพื่อการศึกษา
4. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้
5. การประเมินผลการเรียนรู้
6. การวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษา
7. การนิเทศภายใน

ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ

ความหมายของประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ

ประสิทธิผล (Effectiveness) เป็นสิ่งสำคัญที่ชี้วัดผลสำเร็จของการดำเนินงานและแสดงว่าการดำเนินงานนั้นประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้แล้ว มีนักวิชาการให้ทรรศนะเกี่ยวกับประสิทธิผลไว้ ดังนี้

รัชนิย์ บุญเกิด (2556, น. 43) กล่าวว่า ประสิทธิผล หมายความว่า ประสิทธิผลเป็นลักษณะการที่บุคคล กลุ่ม องค์กรสามารถทำงานที่ได้รับมอบหมายบรรลุถึงวัตถุประสงค์ และเป้าหมายตามต้องการได้

ราชบัณฑิตยสถาน (2556, น. 413) กล่าวว่า ประสิทธิภาพ หมายความว่า ประสิทธิภาพ หมายถึง ผลสำเร็จ, ผลที่เกิดขึ้น

รุสนานี ลอเซ็ง (2556, น. 12) กล่าวว่า ประสิทธิภาพ หมายถึง ผลสำเร็จที่เกิดขึ้นของบุคคล หรือองค์การในผลการดำเนินงานที่ดีสามารถบรรลุผลสำเร็จที่เกิดขึ้นตามวัตถุประสงค์ ที่ต้องการ การวัดผลงานที่ทำได้เทียบกับเป้าหมายหากสามารถทำได้ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ก็แสดง ว่าการทำงานมีประสิทธิภาพสูง

หทัยชนก ปัญญา (2558, น. 61) กล่าวว่า ประสิทธิภาพ หมายถึง ผลการปฏิบัติงาน ที่ก่อให้เกิดความพึงพอใจของทุก ๆ ฝ่ายโดยการให้ทรัพยากรต่าง ๆ จนเกิดผลสำเร็จบรรลุตาม เป้าหมายต่าง ๆ ที่องค์การตั้งไว้ซึ่งวัตถุประสงค์ที่ต้องพิจารณา คือ ประสิทธิภาพในมิติของค่าใช้จ่าย หรือต้นทุนการผลิต(Input) ได้แก่ การใช้ทรัพยากรการบริหาร คือ คน เงิน วัสดุ เทคโนโลยีที่มีอยู่ อย่างประหยัดคุ้มค่าและเกิดการสูญเสียน้อยที่สุด ประสิทธิภาพในมิติของกระบวนการการบริหาร (Process) ได้แก่ การทำงานที่ถูกต้องได้มาตรฐานรวดเร็วและใช้เทคโนโลยีที่สะดวกกว่าเดิมและ ประสิทธิภาพในมิติของผลผลิตและผลลัพธ์ (Output) ได้แก่ การทำงานที่มีคุณภาพเกิดประโยชน์ต่อ สังคม เกิดผลกำไรทันเวลาปฏิบัติงานมีจิตสำนึกที่ดีต่อการทำงานและบริการเป็นที่พอใจของลูกค้า หรือผู้มารับบริการ

สรุปได้ว่า ประสิทธิภาพ หมายถึง ผลการปฏิบัติงานของคนทุกคนในองค์กรที่สามารถ ปฏิบัติงานบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ

ปริญญา จันทะพันธ์ (2556, น. 63) กล่าวว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ หมายถึง ระดับผลของความสำเร็จจากการบริหารเพื่อให้งานบรรลุสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดย พิจารณาจากความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และสามารถพัฒนา นักเรียนให้มีทัศนคติทางบวกปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมได้ เป็นคนดีและอยู่ในสังคมได้อย่างมี ความสุข โดยผู้เรียนได้รับประโยชน์สูงสุด และใช้ทรัพยากรในการบริหารจัดการน้อยที่สุด

ธัญญลักษณ์ ฝาภูมิ (2559, น. 42) กล่าวว่า ประสิทธิภาพ หมายถึง ผลสำเร็จ ในการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้โดยใช้ทรัพยากรให้เกิดผลลัพธ์ตรงตามวัตถุประสงค์ ที่ต้องการบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้จุดสำคัญของประสิทธิภาพทางวิชาการอยู่ที่ความสัมพันธ์ ระหว่างงานวิชาการ 5 งาน คือหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การนิเทศภายใน การวัดผลประเมินผล และการประกันคุณภาพการศึกษาที่แสดงพัฒนา

การความก้าวหน้าและความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียนเกิดการพัฒนาและเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ

สรุปได้ว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ หมายถึง ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากกระบวนการดำเนินงานด้านวิชาการ บรรลุผลสำเร็จคล่องตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ สามารถแสดงถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องได้ดังนี้

นพดล พลเยี่ยม (2556) ได้ทำวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 พบว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ อยู่ในระดับมาก ทั้ง 4 ด้าน เรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ยมากไปหาน้อยได้แก่ การบริหารจัดการหลักสูตร ($\bar{X}$ = 3.78) การวางแผนงานวิชาการ ($\bar{X}$ = 3.72) การจัดการเรียนการสอน ($\bar{X}$ = 3.67) และการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน ($\bar{X}$ = 3.66)

อรัญ มุลบุญ (2558) ได้ทำวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 พบว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับดังนี้ ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา รองลงมาคือด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการวางแผนงานวิชาการ ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ด้านการจัดการเรียนการสอน

สุนทรี แสงอุไร (2559) ได้ทำวิจัยเรื่อง การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ ด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านการแนะแนว ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา ตามลำดับ

สิริวิมล เสงเมือง (2561) ได้ทำวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในจังหวัดนครสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 พบว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา รองลงมาด้านนิเทศการศึกษา ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ด้านการจัดการเรียน

การสอนในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษาและด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยเท่ากับด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามลำดับ

ภาคภูมิ ทองลาด (2561) ได้ทำวิจัยเรื่อง ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 พบว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ ดังนี้ คือ การวางแผนงานด้านวิชาการ การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 มีการวางแผนงานด้านวิชาการ เช่น มีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคปัจจุบัน มีการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ ออกแบบการวัดผลประเมินผล มีรูปแบบการวัดผลและประเมินผลที่หลากหลาย และการเทียบโอนผลการเรียน มีการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา มีการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาและการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ ส่งผลให้โรงเรียนมีประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการที่มีคุณภาพ

อาทิฎิยา โชคดีวัฒนา (2561) ได้ทำวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดตราด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด พบว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับ ค่าคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีการศึกษา การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบ โอนผลการเรียน การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และการนิเทศการศึกษา

ศศิกรณ ศรีเขาล้าน (2562) ได้ทำวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร พบว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการวัดผลประเมินผลการศึกษา ด้านการพัฒนาระบบกระบวนการเรียนรู้ ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษา ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือด้านการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้

จากการสังเคราะห์ ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการสามารถสรุป ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ ได้ 6 ด้าน โดยผู้วิจัยเลือกด้านที่มีความดีตั้งแต่ 5 ขึ้นไป ได้แก่ 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) การประกันคุณภาพภายใน 4) การประเมินผลการเรียนรู้ 5) การพัฒนาสื่อเทคโนโลยี นวัตกรรมเพื่อการศึกษา 6) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนซึ่งแต่ละด้านได้ศึกษาจากเอกสารดังนี้

การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ (2551, น. 35) กล่าวว่า สถานศึกษามีหน้าที่สำคัญในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การวางแผนและดำเนินการใช้หลักสูตร การเพิ่มพูนคุณภาพ การใช้หลักสูตรด้วยการวิจัยและพัฒนา การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร จัดทำระเบียบการวัดและประเมินผล ในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาต้องพิจารณาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน และรายละเอียดที่เขตพื้นที่การศึกษาหรือหน่วยงานต้นสังกัดอื่น ๆ ในระดับท้องถิ่นได้จัดทำเพิ่มเติม รวมทั้งสถานศึกษาสามารถเพิ่มเติมในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคมภูมิปัญญาท้องถิ่นและความต้องการของผู้เรียน โดยทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

สันติ บุญภิรมย์ (2552, น. 53) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง ความพยายามของผู้บริหารสถานศึกษาและคณะครู อาจารย์ได้ร่วมมือกันเปลี่ยนแปลงปรับปรุงหลักสูตร การเรียนการสอนให้เหมาะสมแก่การเปลี่ยนแปลงของบริบททางสังคม ทั้งปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคตเพื่อให้ผู้เรียนและผู้ที่เกี่ยวข้องให้เกิดความเชื่อมั่นในการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษานั้น

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552, น. 9-37) ได้กำหนดขอบข่ายงานด้านการสร้างและการพัฒนาหลักสูตรไว้ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

1.1 ศึกษาวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และ กรอบสาระการเรียนรู้ ที่พัฒนาโดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

1.2 ศึกษาศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นและภูมิภาค ตลอดจนข้อมูล สารสนเทศเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการของสังคม ชุมชน และท้องถิ่น

1.3 วิเคราะห์สภาพแวดล้อมและประเมินสถานภาพสถานศึกษา เพื่อร่วมกำหนด วิสัยทัศน์ ภารกิจเป้าหมาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย รวมทั้ง คณะกรรมการสถานศึกษา

1.4 ศึกษามาตรฐานการเรียนรู้ของกลุ่มสาระหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือ มาตรฐานการเรียนรู้ของกลุ่มสาระตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.5 จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางของ กระทรวงศึกษาธิการและกรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ปฏิบัติงาน ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.6 ขอความเห็นชอบใช้หลักสูตรสถานศึกษาจากคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้น พื้นฐาน

1.7 การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาตามแนวปฏิบัติ เกี่ยวกับการใช้หลักสูตร สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้ การจัดสาระการเรียนรู้ การกำหนดรหัสวิชา การกำหนดระดับ ผลการเรียนรู้

1.8 การบูรณาการภายในและระหว่างสาระการเรียนรู้/ การบูรณาการเฉพาะเรื่อง ตามลักษณะสาระการเรียนรู้/การบูรณาการที่สอดคล้องกับวิถีของผู้เรียน

1.9 ประเมินผลการใช้หลักสูตรและปรับปรุงหลักสูตรให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, น. 41) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง เรื่องที่ ต้องการการตัดสินใจหลายขั้นตอน ตั้งแต่เริ่มตั้งวัตถุประสงค์ทั่วไป และวัตถุประสงค์เฉพาะ การเลือกเนื้อหาให้ตรงและครอบคลุม ชนิดของประสบการณ์การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา และวัตถุประสงค์ และท้ายที่สุดคือวิธีการประเมินผลของการเรียนรู้

จิตติมา วรณศรี (2557, น. 38) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเป็นงานที่สำคัญ ของการบริหารงานวิชาการ หลักสูตรเป็นพิมพ์เขียวของการจัดการศึกษาที่จะทำให้ผู้เกี่ยวข้อง กับ สถานศึกษาได้ทราบถึงจุดมุ่งหมาย อันแสดงถึงคุณลักษณะ คุณสมบัติของผู้สำเร็จการศึกษาจาก สถานศึกษาแห่งนั้น รวมทั้งเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนา หล่อหลอมและปลูกฝัง ผู้เรียนให้มีคุณลักษณะตามจุดมุ่งหมาย

สรุปได้ว่า การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริม ให้มีหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการปรับปรุง พัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง มีการจัดตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและคณะกรรมการ ปรับปรุงหลักสูตร โดยผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ผู้บริหาร สถานศึกษาสร้างบรรยากาศให้ครูผู้สอนรับผิดชอบในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาร่วมกัน ผู้บริหารสถานศึกษามีการพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตร ส่งเสริมให้ครูผู้สอน

พัฒนาตนเองให้มีความรู้ในเรื่องหลักสูตรสถานศึกษา และจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นสอดคล้องกับบริบทของแต่ละพื้นที่

การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, น. 36) กำหนดในมาตรา 24 ไว้ว่า การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการโดย

1. จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
 2. ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา
 3. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกปฏิบัติให้ทำได้คิดเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง
 4. จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา
 5. ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้ในการวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้
 6. จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกฝ่ายเพื่อร่วมมือกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552, น. 9-37) ได้กำหนดขอบข่าย การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ไว้ดังนี้

1. จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมตามสาระและหน่วยการเรียนรู้ แบบบูรณาการ โดยวิเคราะห์หลักสูตรและเนื้อหาสาระมาตรฐานการเรียนรู้ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและจัดเตรียมสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน
2. จัดกระบวนการเรียนรู้ให้ยืดหยุ่นตามความเหมาะสม โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน ตลอดจนผู้ที่มีความสามารถพิเศษและผู้ที่มีความบกพร่องหรือด้อยโอกาส โดยฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ การประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อป้องกันแก้ไขปัญหาในชีวิตประจำวัน การเรียนรู้จากประสบการณ์จริง และการปฏิบัติจริง สร้างสถานการณ์ตัวอย่าง

3. ส่งเสริมให้ผู้เรียนรักการอ่านและใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง การผสมผสานความรู้ต่าง ๆ ให้สมดุลกัน

4. ปลูกฝังผู้เรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม มีคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ สอดคล้องกับเนื้อหาสาระกิจกรรม

5. จัดบรรยากาศ สิ่งแวดล้อม แหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการเรียนรู้

6. นำภูมิปัญญาท้องถิ่นและประสานความร่วมมือเครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนตามความเหมาะสม เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

7. จัดให้มีการนิเทศการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ โดยเป็นการนิเทศที่ร่วมมือช่วยเหลือกันแบบกัลยาณมิตร นิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อพัฒนา การเรียนการสอนร่วมกันของบุคลากรภายในสถานศึกษา

8. ส่งเสริมให้ใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ (การวิจัยในชั้นเรียน)

9. ส่งเสริมให้ครูได้รับการพัฒนาวิธีการจัดกระบวนการเรียนรู้อย่างหลากหลาย และต่อเนื่อง เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามความเหมาะสม

10. จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ได้แก่

10.1 จัดกิจกรรมแนะแนวโดยจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์การจัดกิจกรรม การเรียนรู้จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้แบบบันทึก และจัดทำสื่อให้คาบปรึกษาการแก้ไขข้อบกพร่อง และพัฒนาตนเองให้คาบปรึกษาการศึกษาต่อและแนะอาชีพ

10.2 จัดกิจกรรมนักเรียนโดยสนับสนุนเกื้อกูลตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ เช่น โครงการส่งเสริมความถนัด ความสนใจ ความสามารถ ความต้องการของผู้เรียน ส่งเสริมการทำประโยชน์ต่อสังคม ส่งเสริมการฝึกทำงานที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวมจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และจัดหาวัสดุอุปกรณ์จัดทำแผนการจัดกิจกรรม แบบบันทึกรายงานผล

อรรถ มุลบุญ (2558, น. 63) กล่าวว่า การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ หมายถึง การจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของนักเรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลโดยผสมผสานความรู้ด้านต่าง ๆ รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกรายวิชา ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ พัฒนารูปแบบกระบวนการเรียนรู้เพื่อเป็นต้นแบบให้กับสถานศึกษาอื่น

อาทิญา โชคดีวัฒนา (2560, น. 30) กล่าวว่า การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของนักเรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยครูผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง

สรุปได้ว่า การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ความสามารถในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้สามารถทำให้เกิดการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ผลักดันให้มีการจัดการเรียนรู้ที่สามารถนำไปใช้ได้จริง ส่งเสริมให้ครูผู้สอนในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ มีความเข้าใจในวัตถุประสงค์ในการจัดการเรียนรู้ที่ชัดเจน มีการจัดเตรียมเนื้อหาการสอนที่หลากหลายและยืดหยุ่น คำนึงถึงศักยภาพและความแตกต่างระหว่างบุคคล

การประกันคุณภาพภายใน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552, น. 9-37) ได้ให้แนวทางการดำเนินงานของสถานศึกษาด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ประกอบด้วย

1. จัดทำระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามที่กฎกระทรวงกำหนด ดังนี้ การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ การพัฒนามาตรฐานการศึกษาการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาหรือแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการประจำปี การดำเนินงานตามแผน การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาประจำปี การประเมินคุณภาพการศึกษาการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี การผุดงระบบการประกันคุณภาพการศึกษาโดยการจัดระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ควรยึดหลักการการมีส่วนร่วมของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สพท. และ สพฐ. (สวก.) เป็นต้น

2. จัดโครงสร้างการบริหารที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

3. แต่งตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยมีอำนาจและหน้าที่มีดังนี้ กำหนดแนวทางและวิธีดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน กำกับติดตามให้ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เสนอสถานศึกษาแต่งตั้งคณะบุคคลทำหน้าที่ตรวจสอบ ทบทวนและรายงานการพัฒนา คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา (รายงานประจำปี) ทั้งนี้ให้กำหนดอำนาจและหน้าที่ไว้ในคำสั่ง แต่งตั้ง พร้อมทั้งประชาสัมพันธ์ให้รับทราบอย่างทั่วถึง

4. สร้างความตระหนัก เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการประกัน คุณภาพ การศึกษาภายในสถานศึกษา

5. บุคลากรภายในสถานศึกษาร่วมจัดทำแนวปฏิบัติในการประกันคุณภาพ ภายใน สถานศึกษา เพื่อการยอมรับและยึดถือปฏิบัติร่วมกัน

6. จัดระบบข้อมูลสารสนเทศที่มีข้อมูลสารสนเทศครอบคลุมภารกิจ และสามารถแสดง ถึงประสิทธิภาพประสิทธิผลของการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษา ได้อย่างพอเพียงถูกต้อง ชัดเจนเป็นปัจจุบันและสามารถจัดเก็บเรียกใช้ข้อมูลสารสนเทศได้อย่างสะดวก รวดเร็ว

7. กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาขั้น พื้นฐานและหรือการศึกษาระดับมัธยม และสามารถเพิ่มเติมเฉพาะในส่วนที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น ได้

8. จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาหรือแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษาและจัดทำ แผนปฏิบัติการประจำปีรองรับ โดยควรคำนึงและครอบคลุมในเรื่องต่อไปนี้ เป็นแผนที่ใช้ข้อมูล จาก การวิเคราะห์สภาพปัญหาและความจำเป็นของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ผลผลิตและสภาพความสำเร็จของการพัฒนา เช่น ผลสัมฤทธิ์ในวิชาการหลัก คุณลักษณะที่พึงประสงค์ เป็นต้น ซึ่งกำหนดไว้อย่างต่อเนื่อง ชัดเจนและเป็นรูปธรรมกำหนดวิธีการ ดำเนินงาน/ กลยุทธ์ที่มีหลักวิชาผลวิจัยหรือข้อมูลเชิงประจักษ์ที่อ้างอิงได้และสามารถนำไปสู่ เป้าประสงค์ที่กำหนดไว้ได้ กำหนดแหล่ง/ หน่วยงานที่ให้การสนับสนุนและเกี่ยวข้องในแต่ละด้าน กำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้รับผิดชอบ และการเข้ามามีส่วนร่วมของผู้ปกครองชุมชนไว้ให้ชัดเจน กำหนดแผนการใช้งบประมาณและทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ

9. จัดทำแผนการกำกับติดตาม ตรวจสอบ ทบทวน และรายงานผล การดำเนินงานตาม แผน

10. ดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพ/แผนกลยุทธ์

11. ดำเนินการกำกับติดตาม ตรวจสอบ ทบทวน และรายงานผล การดำเนินงานตาม แผนพัฒนาคุณภาพ/ แผนกลยุทธ์

12. ประเมินผลการดำเนินงานและความก้าวหน้าของการพัฒนาสถานศึกษาตาม มาตรฐานการศึกษาที่กำหนด

13. จัดทำรายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจำปี (รายงานประจำปี) เสนอ หน่วยงานต้นสังกัดหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

สันติ บุญภิรมย์ (2552, น. 237) กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง สถานศึกษาที่จัดการศึกษาต้องดำเนินงานด้านการศึกษาให้มีระบบ เป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่อง ตามเงื่อนไขที่กำหนดเพื่อนำไปสู่คุณภาพการศึกษา และยังต้องพัฒนาหรือรักษาคุณภาพการศึกษา อีกด้วย

อรัญ มุลบุญ (2558, น.11) กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การบริหารจัดการและดำเนินกิจกรรมตามภารกิจปกติของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นการสร้างความมั่นใจให้ผู้รับบริการการศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องว่าการดำเนินงานของสถานศึกษาจะมีประสิทธิภาพ และทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพหรือคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่ได้กำหนดไว้ สอดคล้องกับหลักการ นโยบาย และจุดเน้นของแผนการศึกษาของรัฐ เพื่อคุณภาพการศึกษาที่ดีของผู้เรียนแต่ละคนสร้างสรรค์การศึกษาให้เป็นกลไกที่มีพลังในการพัฒนาประชากรให้มีคุณภาพสูงยิ่งขึ้น

อาทิจิยา โชคดีวัฒนา (2560, น. 34) กล่าวว่า การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการ พัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ได้ตามมาตรฐานการศึกษาซึ่งเป็นการสร้างความมั่นใจให้กับผู้รับบริการการศึกษา และพัฒนาความรู้ความสามารถและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ในหลักสูตรทางการศึกษา

สรุปได้ว่า การประกันคุณภาพภายใน หมายถึง สถานศึกษามีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีการประเมินภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมการพัฒนาผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษา ครูผู้สอนมีการประเมินตนเองอยู่เสมอ และมีการนำผลการประเมินมาพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

การประเมินผลการเรียนรู้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552 , น. 9-37) ได้ให้ขอบข่ายงานด้านการวัดผล ประเมินผล และงานทะเบียนเทียบโอนผลการเรียน ไว้ดังนี้

1. การกำหนดระเบียบวัดและประเมินผล

1.1 ร่วมเป็นคณะกรรมการจัดทำระเบียบวัดและประเมินผลโดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย

1.2 พิจารณายกร่างระเบียบประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.3 ประชาพิจารณโดยผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

1.4 เสนอคณะกรรมการสถานศึกษาให้ความเห็นชอบ

1.5 ประกาศใช้ระเบียบ

1.6 ปรับปรุง พัฒนา แก้ไขให้เหมาะสมสอดคล้องกับเหตุการณ์ ที่เปลี่ยนแปลง

2. การกักการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

2.1 การประเมินผลการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ

2.1.1 ครูผู้สอนเป็นผู้ประเมินและตัดสินผลการเรียนเป็นรายวิชาโดยประเมินตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง (มาตรฐานชั้นปี)

2.1.2 ดำเนินการประเมินผลก่อนเรียนเพื่อตรวจสอบปรับปรุงพื้นฐาน ของผู้เรียน

2.1.3 ประเมินผลระหว่างเรียน หลังการเรียน และปลายปี เพื่อนำผลไปตัดสินการผ่านผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและตัดสินผลการเรียนรายวิชา

2.1.4 เลือกวิธีการประเมินเครื่องมือการประเมินอย่างหลากหลายเน้นการประเมินสภาพจริงครอบคลุมสาระและเหมาะสมกับธรรมชาติของผู้เรียน

2.1.5 ช่อมเสริมปรับปรุงแก้ไขผลการเรียนของผู้เรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน และส่งเสริมผู้เรียนที่ผ่านเกณฑ์การประเมินให้พัฒนาการประเมินให้พัฒนาสูงสุดเต็มความสามารถ

2.1.6 การตัดสินการผ่านรายวิชาตามเกณฑ์การผ่านผลการเรียนรู้ ที่คาดหวัง (มาตรฐานชั้นปี) ที่กำหนดและประเมินให้ระดับผลการเรียนจากคะแนนการประเมินการผ่านผลการเรียนที่คาดหวังทุกข้อพร้อมกัน

2.1.7 จัดการเรียนซ่อมเสริม และเรียนซ้ำรายวิชาที่ไม่ผ่านการตัดสินผลการเรียน และให้ประทุมพิจารณาให้ผู้เรียนที่มีผลการเรียนทุกรายวิชาที่มีระดับการเรียนเฉลี่ยไม่ถึง "1" ให้เรียนซ้ำชั้น

2.1.8 ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้อนุมัติผลการประเมินและตัดสินผล การเรียน

2.2 การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

2.2.1 ครูผู้ควบคุมกิจกรรมเป็นผู้ประเมินและตัดสินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นรายกิจกรรม

2.2.2 ประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนใน 2 ด้าน คือ การผ่าน จุดประสงค์ของกิจกรรมและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมโดยพิจารณาจากงานเวลาเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรม

2.2.3 ตัดสินผลการปฏิบัติกิจกรรมเป็น 2 ระดับ คือ ผ่านและไม่ผ่านโดยผู้ได้รับการตัดสินให้ผ่านจะต้องผ่านเกณฑ์การประเมินทั้ง 2 ด้าน

2.2.4 ประเมินและตัดสินกิจกรรมการผ่านช่วงชั้นตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด (ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้อนุมัติผลการประเมินและตัดสินการปฏิบัติกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน)

2.3 การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

2.3.1 ร่วมเป็นคณะกรรมการพัฒนาและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานศึกษาจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

2.3.2 กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานศึกษา

2.3.3 กำหนดแนวการดำเนินการเป็นรายคุณธรรมโดยประเมิน ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน

2.3.4 ดำเนินการประเมินและสรุปผลเป็นรายปี

2.3.5 การประเมินให้ผู้เรียนทราบและปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง

2.3.6 ประเมินผ่านช่วงชั้นตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

2.4 การประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน

2.4.1 ร่วมเป็นคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและวิชาการกำหนด มาตรฐานเกณฑ์แนวทางการประเมินและการซ่อมเสริมผู้เรียนที่ไม่ผ่านการประเมินผลช่วงชั้น

2.4.2 ประกาศแนวทางและวิธีการประเมิน

2.4.3 แต่งตั้งคณะกรรมการประเมิน

2.4.4 ดำเนินการประเมินปลายปีและประเมินผ่านช่วงชั้น

2.4.5 ผู้บริหารอนุมัติผลการประเมิน

2.5 การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติ

2.5.1 เตรียมตัวผู้เรียนให้มีความพร้อมที่จะรับการประเมิน

2.5.2 เตรียมตัวบุคลากร สถานที่ และอำนวยความสะดวกในการรับการประเมิน

2.5.3 สร้างความตระหนัก ความเข้าใจ และความสำคัญแก่ครูและผู้เรียน

2.5.4 นำผลการประเมินมาพัฒนา ปรับปรุงคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

3. การพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผล

3.1 เข้ารับการอบรมพัฒนาการจัดสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผล เพื่อให้ครูได้มีความรู้ความเข้าใจ

3.2 จัดสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับผลการเรียนที่คาดหวัง (มาตรฐานชั้นปี) สาระการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ และสภาพผู้เรียน

3.3 นำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการสร้างเครื่องมือและใช้เป็นเครื่องมือ วัดผลและประเมินผล

3.4 พัฒนาปรับปรุงให้มีคุณภาพและมาตรฐาน

4. งานทะเบียน

4.1 ดำเนินการลงทะเบียน กรอกรายชื่อประวัติของนักเรียนในทะเบียน ตามระเบียบ

4.2 ออกเลขประจำตัวให้กับนักเรียนใหม่ทุกคน

4.3 รับมอบตัวนักเรียนและดำเนินการเรื่องการย้ายเข้าและย้ายออก ของนักเรียน ในช่วงระหว่างปีการศึกษา

4.4 สืบค้นรายชื่อนักเรียนทุกระดับชั้น และจัดทำรายชื่อให้ถูกต้อง และเป็นปัจจุบัน

4.5 การจัดทำรายงานข้อมูลสถิติเกี่ยวกับจำนวนนักเรียน

4.6 ประสานงานกับกลุ่มที่ดูแลนักเรียนเพื่อแจ้งการเปลี่ยนแปลงรายชื่อ/ จำนวนนักเรียน

4.7 ดำเนินการด้านการย้าย ลาออก การเปลี่ยนแปลงทะเบียนนักเรียน

4.8 งานเกี่ยวกับการจัดทำ ขออนุมัติและรายงานผลการเรียนของนักเรียน

4.9 งานเกี่ยวข้องกับการจัดทำและบริการเอกสาร หลักฐานทางการเรียนของนักเรียน เช่น รบ. ต่าง ๆ หลักฐานผลการเรียน ประกาศนียบัตร รวมทั้งหนังสือรับรองผล การเรียนทุกประเภท

4.10 ตรวจสอบความถูกต้องของนักเรียนต่อฝ่ายหมวดงานอื่น ๆ ก่อนออกหลักฐานทางการเรียน

4.11 งานเก็บรักษาและรวบรวมสถิติข้อมูลผลการเรียนของนักเรียน รวมทั้งเผยแพร่ และรายงานผู้เกี่ยวข้องทราบ

4.12 เก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับโปรแกรม OBEC

4.13 งานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

5. การเทียบโอนผลการเรียน

5.1 ประสานการจัดการวัดผลประเมินผลระดับสถานศึกษา

5.1.1 แต่งตั้งคณะกรรมการเทียบโอนผลการเรียน จัดทำมาตรฐาน กรอบและเกณฑ์การประเมิน เพื่อการเทียบโอนผลการเรียนของสถานศึกษา

5.1.2 จัดทำแผนการวัดผลและประเมินผล สร้างเครื่องมือแบบฟอร์มต่าง ๆ

ในการดำเนินการเทียบโอน

5.1.3 จัดและดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรฐาน

5.1.4 ประกาศผลการเทียบโอนผลการเรียน

5.2 เทียบโอนผลการเรียนจากการย้ายที่เรียนจากสถานประกอบการจากพื้นฐาน

การประกอบอาชีพ

5.2.1 พิจารณาลักษณะการศึกษาแสดงถึงความรู้ความสามารถของผู้เรียน

5.2.2 พิจารณาจากความรู้และประสบการณ์ตรงจากการปฏิบัติงานจริงโดย

การทดสอบ

5.2.3 จัดทำทะเบียนขอเทียบโอน ระเบียบผลการเรียน และออกหลักฐาน

การเรียน/ การเทียบโอน

6. การตัดสินและอนุมัติผลการเรียนผ่านช่วงชั้น

6.1 นายทะเบียนของสถานศึกษาตรวจสอบข้อมูลผลการเรียนของผู้เรียนที่มีคุณสมบัติครบถ้วนตามเกณฑ์การจบช่วงชั้นของสถานศึกษา

6.2 จัดทำบัญชีรายชื่อผู้เรียนที่จบช่วงชั้นพร้อมตรวจทานความถูกต้อง ไม่ให้มีข้อผิดพลาดใด ๆ ทั้งสิ้น

6.3 เสนอคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและวิชาการเพื่อให้เห็นชอบ

6.4 ผู้บริหารสถานศึกษาออกคำสั่งแต่งตั้งผู้จัดทำเอกสารรายงานผู้สำเร็จการศึกษา (ปพ. 3) ประกอบด้วย ผู้เขียน ผู้ทวน ผู้ตรวจและมีนายทะเบียนเป็นหัวหน้า

6.5 ผู้บริหารอนุมัติผลการเรียน โดยลงนามในเอกสารรายงานผู้สำเร็จ การศึกษา

6.6 จัดส่งเอกสารให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

7. การออกหลักฐานแสดงผลการจบการศึกษาระเบียบแสดงผลการเรียน (ปพ.1) หลักฐานแสดงวุฒิการศึกษา (ปพ. 2) แบบรายงานผู้สำเร็จการศึกษา (ปพ. 3) แบบแสดงผลการพัฒนา คุณลักษณะอันพึงประสงค์ (ปพ. 4) เอกสารบันทึกผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน (ปพ.5) เอกสารรายงานผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนรายบุคคล (ปพ. 6) ใบรับรองผลการศึกษา (ปพ. 7) เอกสารระเบียบสะสม (ปพ. 8) สมุดบันทึกผลการเรียนรู้ (ปพ. 9)

สันติ บุญภิรมย์ (2552, น. 173) กล่าวว่า การวัดผล หมายถึง การค้นหาคุณลักษณะของบุคคลหรือสิ่งของต่าง ๆ โดยใช้เครื่องมือวัดอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อให้ได้มาซึ่งผลตามหน่วยวัดของ

เครื่องมืออื่น ๆ ที่เรียกว่า ข้อมูล และการประเมินผล หมายถึง กระบวนการที่เกิดจากการนำข้อมูลที่ได้มาจากการวัดมาทำการพิจารณาตัดสินเป็นระบบอย่างครอบคลุมเพื่อหาข้อสรุปด้วยคุณธรรม

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2553, น. 4) กล่าวว่า การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนและเพื่อตัดสินผลการเรียน ซึ่งผู้เรียนจะต้องได้รับการพัฒนาและประเมินตามตัวชี้วัด เพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้สะท้อนสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนซึ่งเป็นเป้าหมายหลักในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในทุกระดับ การวัดผลและการประเมินผลการเรียนรู้แบ่งออกเป็น 4 ระดับ ประกอบด้วย ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษาและระดับชาติ

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, น. 166) กล่าวว่า การวัด หมายถึง กระบวนการที่กำหนดจำนวนตัวเลขให้กับวัตถุสิ่งของ หรือบุคคลตามความมุ่งหมายและเปรียบเทียบลักษณะที่มีความแตกต่างที่ปรากฏอยู่ในสิ่งทีวัดนั้น ๆ

การประเมินผล หมายถึง การพิจารณาตัดสินเกี่ยวกับคุณภาพ คุณค่าความจริง และการกระทำ บางที่ขึ้นอยู่กับ การวัดเพียงอย่างเดียว

สรุปได้ว่า การประเมินผลการเรียนรู้ หมายถึง สถานศึกษามีการส่งเสริมให้คณะครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจการวัดประเมินผลการเรียนรู้ มีคณะกรรมการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ มีการจัดทำระเบียบการวัดผลประเมินผลตรงตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ครูผู้สอนมีมาตรฐานการวัดผลประเมินผลที่ชัดเจน มีวิธีการติดตามประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริง และมีการปรับปรุงวิธีการวัดผลประเมินผลอยู่เสมอ

การพัฒนาสื่อเทคโนโลยี นวัตกรรมเพื่อการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552, น. 9-37) ได้กล่าวถึงขอบข่ายงานการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมเทคโนโลยีทางการศึกษาดังนี้

1. ศึกษาสำรวจวิเคราะห์สภาพปัญหา การจัดหา การเลือก การใช้ และการประเมินคุณภาพสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อใช้จัดการเรียนการสอนและการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้สำหรับเด็กปกติและเด็กพิการเรียนร่วม

2. จัดหาสื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัยอย่างหลากหลาย เพื่อใช้ในการเรียน การสอนและการพัฒนางานด้านวิชาการ

3. เลือกใช้สื่อและเทคโนโลยีที่ผ่านการประเมินคุณภาพทางวิชาการ จากคณะกรรมการของสถานศึกษาคณะกรรมการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและหรือ กระทรวงศึกษาธิการแล้ว โดยดำเนินการคัดเลือกในรูปของคณะกรรมการและประเมินการใช้สื่ออย่างสม่ำเสมอ

4. ผลิต พัฒนาสื่อ นวัตกรรมการเรียนการสอน รวมทั้งประเมินคุณภาพสื่อฯ เพื่อเลือกใช้ประกอบการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

5. มีส่วนร่วมในการพัฒนาศูนย์สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ในสถานศึกษา

6. ประสานความร่วมมือในการผลิต จัดหา พัฒนา และแลกเปลี่ยนการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาที่ทันสมัยสำหรับใช้จัดการเรียนการสอนและพัฒนางานด้านวิชาการ กับสถานศึกษาเขตพื้นที่การศึกษาผู้ปกครอง องค์กรในท้องถิ่นรวมทั้งหน่วยงาน และสถาบันอื่น ๆ

7. ประเมินผลการผลิต จัดหา พัฒนา และใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี เพื่อการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

8. เผยแพร่สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี เพื่อการศึกษาที่ครูผลิตและพัฒนาให้เพื่อนครู สถาบันการศึกษา ทั้งภายในและภายนอกเขตพื้นที่การศึกษาได้ใช้ประโยชน์ต่อการเรียน การสอน และการพัฒนาวิชาชีพครูอย่างมีประสิทธิภาพ

สุรตยา รอดรัตน์ (2556, น. 30) กล่าวว่า สื่อ หมายถึง สิ่งใด ๆ ก็ตามที่เป็นตัวกลางระหว่างแหล่งกำเนิดของสารกับผู้รับสาร นวัตกรรมและเทคโนโลยี หมายถึง การระดมสรรพความรู้ที่มีเหตุผลมาประยุกต์ให้เป็นระบบใหม่และสามารถนำมาใช้ปฏิบัติในสถานการณ์ที่เป็นจริงในการแก้ปัญหาให้บรรลุจุดมุ่งหมาย ได้แก่ แนวคิด รูปแบบ วิธีการ กระบวนการ สื่อต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการศึกษาและมีแนวทางในการศึกษา วิเคราะห์ ส่งเสริม พัฒนา จัดหาและประสานความร่วมมือการประเมินผลการพัฒนาการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

อรัญ มูลบุญ (2558, น. 67) กล่าวว่า การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี หมายถึง การกำหนดนโยบายวางแผนจัดหา ผลิต และพัฒนาสื่อการเรียนการสอน นวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาที่ให้อรรถประโยชน์เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ การประสานความร่วมมือพัฒนากับหน่วยงานอื่นและการประเมินผลการพัฒนาการใช้สื่อการเรียนการสอน การประเมินจะช่วยในการตัดสินใจเลือกใช้สื่อการเรียนรู้อาหรับการจัดการเรียนรู้ครั้งต่อ ๆ ไป หรือปรับปรุงเพื่อพัฒนาเพิ่มเติมให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

จตุรภัทร ประทุม (2559, น. 47) กล่าวว่า การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี หมายถึง การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา นำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน

ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ เป็นไปตามจุดประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ และเหมาะสมกับผู้เรียน

สรุปได้ว่า การพัฒนาสื่อเทคโนโลยี นวัตกรรมเพื่อการศึกษา หมายถึง สถานศึกษามีสื่อเทคโนโลยี นวัตกรรมเพื่อการศึกษา มีห้องคอมพิวเตอร์เพื่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีระบบอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงเหมาะสมกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีระบบคัดสื่อการสอนที่เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ครูผู้สอนใช้สื่อการเรียนรู้ และส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีความรู้ความสามารถในการใช้สื่อการเรียนรู้

การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

รุ่งชัชดาพร เวณะชาติ (2551, น. 113) กล่าวว่า การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา หมายถึง กระบวนการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ นั้น เป็นงานที่ท้าทายชวนให้คิดอยากลองทำอยากติดตาม เกิดความกระตือรือร้น ใครรู้ใครเห็น ในบางครั้ง ต้องใช้เวลานาน เพราะงานวิจัยเป็นงานที่ละเอียดถี่ถ้วน ทั้งนี้เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพการจัด กระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปตามความแตกต่างของผู้เรียน และสอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่นในแต่ละชุมชนนั้น ๆ โดยมีขั้นตอนของกระบวนการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่สำคัญ 5 ขั้นตอน คือ การสำรวจและการวิเคราะห์ปัญหา การกำหนดวิธีการในการแก้ปัญหา การพัฒนาวิธีการหรือนวัตกรรม และเครื่องมือการนำวิธีการหรือนวัตกรรมไปใช้และการวิเคราะห์ข้อมูลและการเสนอผล

จตุรภัทร ประทุม (2559, น. 44) กล่าวว่า การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษามีถึงแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยกระบวนการวิจัย ซึ่งเป็นการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ให้เป็นไปตามความแตกต่างของผู้เรียน และสอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่น

อาทิภิญญา โชคดีวัฒนา (2560, น. 32) กล่าวว่า การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา หมายถึง กระบวนการที่เป็นสิ่งที่น่าสนใจ สำหรับใช้เป็นเครื่องมือในการค้นคว้าหาความรู้เพื่อนำผลที่ได้มาปรับปรุงและพัฒนาการเรียนรู้ให้เป็นไปตามความต้องการของผู้เรียนและสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่นนั้น ๆ อย่างมีลำดับขั้นตอน

สรุปได้ว่า การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน หมายถึง สถานศึกษาให้ครูผู้สอนจัดทำวิจัยในชั้นเรียนส่งเสริมให้ครูผู้สอนพัฒนาตนเองในเรื่องการวิจัยเพื่อการศึกษา มีการทำ PLC ให้ครูผู้สอนเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภายในสถานศึกษาและผู้เชี่ยวชาญภายนอก มีการนำผลการทำวิจัยในชั้นเรียนมาปรับปรุงและพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีระบบเครือข่ายการเผยแพร่ผลการทำวิจัยในชั้นเรียนกับสถานศึกษาอื่น

ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สามารถแสดงถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องได้ดังนี้

นพดล พลเยี่ยม (2556) ได้ทำวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 เรียงลำดับความสำคัญ ประกอบด้วย การส่งผลให้ชุมชนมีส่วนร่วมกำหนดนโยบายการศึกษา รองลงมา คือ การพัฒนาศักยภาพครูให้ปฏิบัติการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุผล รองลงมา คือ ความรู้ความสามารถในการบริหารงานวิชาการ รองลงมาคือ กระบวนการบริหารงานวิชาการ รองลงมาคือ การดำเนินการด้านการเงิน ทุน และงบประมาณ รองลงมา คือ ด้านการเป็นผู้นำในการบริหารงานวิชาการ และการดำเนินงานด้านวัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีการศึกษา

สิริมล เล็งเมือง (2562) ได้ทำวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในจังหวัดนครสวรรค์สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 พบว่า ระดับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในจังหวัดนครสวรรค์สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา รองลงมา ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการวัดผล ประเมินผล และ ดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยเท่ากับด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ตามลำดับ

เกตูแก้ว เจริญเกตู (2561) ได้ทำวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน จังหวัดสิงห์บุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน จังหวัดสิงห์บุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ปัจจัยด้านครูผู้สอน ปัจจัยด้านงบประมาณ ส่วนอันดับสุดท้าย ได้แก่ ปัจจัยเนผู้ปกครองและชุมชน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญกับงานวิชาการ ซึ่งดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาพัฒนาหลักสูตรสื่อการเรียนการสอน และเทคโนโลยีทางการศึกษา ผู้สอนได้รับการพัฒนาตนเองในด้านการทำงานวิชาการ

อาทิจิยา โชคดีวัฒนา (2561) ได้ทำวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดตราด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดตราด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านครูและปัจจัยด้านสภาพทั่วไปของสถานศึกษา ตามลำดับ

ธนาเศรษฐ์ เพ็ชรกลาง (2561) ได้ทำวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 พบว่า ระดับปัจจัยปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 ปัจจัยผู้บริหาร ปัจจัยครู ปัจจัย ผู้ปกครองและชุมชน ปัจจัยงบประมาณ และปัจจัยอาคารสถานที่ ปัจจัยทุกปัจจัยอยู่ในระดับมากทั้งภาพรวมและรายด้าน

อิทธิวัฒน์ พันธรัตน์ (2562) ได้ทำวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 พบว่า ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากทุกปัจจัย เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยคือ ปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา ปัจจัยด้านครูผู้สอน ปัจจัยด้านอาคารสถานที่ และปัจจัยด้านงบประมาณ

ศศิกรณ ศรีเขาล้าน (2562) ได้ทำวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการบริหารงานวิชาการ ด้านความเป็นผู้นำทางวิชาการ ด้านพฤติกรรมกรรมการบริหารด้านการเป็นผู้นำ ด้านความพร้อมด้านวัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษาและ ด้านพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน

พระจรัสชัย ปญาวชิโร (ทองปิว) (2563) ได้ทำวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 10 สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ พบว่า อยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ คือ ด้านหลักสูตร ด้านผู้บริหาร และด้านผู้เรียน และ ผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้ดำเนินการครูพระ และครูฆราวาส ที่มีต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนก

สามัญศึกษา กลุ่มที่ 10 สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ พบว่า อยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ดังนี้ คือ การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาคิดเลือกหนังสือและแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา และการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาและการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

จากการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ สามารถแสดงตารางปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ ได้ดังนี้

ตาราง 5 ตารางสังเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ

ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผล	แหล่งข้อมูล								ความถี่
	1. นพดล พลเยี่ยม (2556)	2. สิริวัฒน์ เลื่องเมือง (2561)	3. เกตุแก้ว เจริญเกตุ (2561)	4. อาทิจิญา โชคดีวัฒนา (2561)	5. ธนาเศรษฐ์ เพ็ชรกลาง (2561)	6. อธิวัฒน์ พันธุ์รัตน์ (2562)	7. ศศิกรณ์ ศรีเขาล้าน (2562)	8. พระจรัสชัย ปญาวชิโร (ทองปึก) (2563)	
1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	8
2. ความสามารถในการจัดการเรียน	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	7
3. การสนับสนุนงบประมาณ	✓	✓	✓		✓	✓		✓	6
4. การจัดแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา	✓	✓	✓	✓	✓	✓			6
5. ความเพียงพอของสื่อ นวัตกรรมการศึกษา		✓		✓		✓	✓	✓	5

จากการสังเคราะห์ ปัจจัยประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการสามารถสรุป ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ ได้ 5 ด้าน โดยผู้วิจัยเลือกด้านที่มีความถี่ตั้งแต่ 5 ขึ้นไป ได้แก่ 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร 2) ความสามารถในการจัดการเรียน 3) การสนับสนุนงบประมาณ 4) การจัดแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา 5) ความเพียงพอของสื่อ นวัตกรรมเพื่อการศึกษาซึ่งแต่ละด้านได้ศึกษาจากเอกสารดังนี้

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร

ความหมายของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ได้มีนักวิจัยได้กล่าวเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางด้านวิชาการ และได้ให้ความหมายของภาวะผู้นำทางวิชาการไว้หลายท่าน ดังนี้

สิริราณี วสุภัทร (2551, น. 29) กล่าวว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง การแสดงบทบาทหน้าที่อย่างสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่สามารถโน้มน้าว จูงใจ หรือชี้แนะให้บุคคลในสถานศึกษา และผู้เกี่ยวข้องเข้าใจ และตระหนักในจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา และประสานสัมพันธ์กันเพื่อให้งานวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนและคุณภาพของผู้เรียนอันเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

สารัตน์ พวงเงิน และอาคม มหามาตย์ (2551, น. 16-17) กล่าวว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง การแสดงบทบาทในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงถึงการสั่งการการบริหารงานบุคคลในการปฏิบัติงานในสถานศึกษา ในการปรับปรุงและการจัดกิจกรรมทางวิชาการ โดยแบ่งเป็น 3 ด้าน คือ

1. การบริหารจัดการโรงเรียน
2. การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน
3. การบริหารตนเอง ทีมงาน และชุมชน

ชฎากาญจน์ เจริญชนม์ (2553, น. 14) กล่าวว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง ความสามารถในการนำความรู้ ทักษะ ตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ มาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการดำเนินงานวิชาการ สามารถให้กลยุทธ์ทั้งการเป็นผู้นำ การบริหาร และนำกลุ่มให้กระทำกิจกรรมทางวิชาการให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ อันจะส่งผลต่อประสิทธิภาพการเรียนการสอนและสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของผู้เรียนในที่สุด

ไพเราะ พัดดาสิงห์ (2554, น. 14) กล่าวว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการว่า หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารในการใช้อิทธิพล กระบวนการให้ผู้ร่วมงานให้ความร่วมมือปฏิบัติ กิจกรรมเพื่อนำไปสู่ความมีประสิทธิภาพทางการเรียนการสอนสำเร็จ บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด

มนูญ เชื้อชาติ (2554, น. 13-14) กล่าวว่า ความเป็นผู้นำทางวิชาการ หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความรู้ความสามารถในการนำความรู้วิธีการ ตลอดจนเทคนิคใหม่ๆ ที่มีประสิทธิภาพในการจัดการศึกษามาใช้ในการบริหารการเรียน การสอน เช่น การกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของโรงเรียน การวางแผนและการนำไปปฏิบัติ การนำผลการวิจัยใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน ตลอดจนการส่งเสริมกิจกรรมทางวิชาการของโรงเรียน

สันติ บุญภิรมย์ (2555, น. 230) กล่าวว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง ผู้นำเป็นบุคคลที่มีบทบาทแตกต่างไปจากสมาชิกคนอื่น ๆ ภายในกลุ่มและมีความสามารถในการนำพาให้กลุ่มได้บรรลุผลสำเร็จ ดังนั้น ผู้นำจึงมีความสำคัญ คือ กำกับติดตามให้กลุ่มคนทำงานเป็นไปตามระบบการทำงานและกระบวนการที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เน้นแนวทางให้ประสานงานกัน ให้งานสำเร็จตามวัตถุประสงค์ให้หน่วยงานมีองค์ประกอบที่สมบูรณ์ ก่อให้เกิดความคิดริเริ่มและความรับผิดชอบต่อการบริหารงาน มีบทบาทสำคัญในการบริหารงานของหน่วยงาน เนื่องด้วยผู้นำเป็นสัญลักษณ์ เป็นตัวอย่าง เป็นตัวแทนและเป็นจุดรวมพลังของบุคลากร เป็นบุคคลที่มีบทบาทในการปฏิบัติงานแตกต่างออกไปจากหน้าที่ของสมาชิกอื่น ๆ เป็นตัวหนุนโดยตรงและตัวหนุนโดยอ้อมในงาน เป็นการสร้างสัมพันธภาพอันดีระหว่างบุคคล คือผู้นำและผู้ตาม และเป็นบุคคลที่มีความสำคัญต่อการแก้ปัญหาในการปฏิบัติงาน

อาทิจิยา โชคดีวัฒนา (2561, น. 41) กล่าวว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารโรงเรียนในการพัฒนางานด้านวิชาการ โดยชี้แนะให้บุคลากรในสถานศึกษาเข้าใจและตระหนักในจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาเพื่อให้คุณภาพของการจัดการเรียนการสอนและคุณภาพของผู้เรียนบรรลุตาม เป้าหมายที่กำหนดไว้

Duke (1987, p. 6) กล่าวว่า ภาวะผู้นำทางการเรียนการสอน หมายถึง ความตั้งใจที่จะจัดสรรเวลาในการปรับปรุงการเรียนการสอน มีความสามารถที่จะใช้เวลาให้มากกว่าปกติให้กับชั้นเรียนเป็นพิเศษ และยังมุ่งเน้นไปที่สวัสดิการของโรงเรียนทั้งหมด และการสร้างวิสัยทัศน์ให้ชัดเจนตามธรรมชาติของการเรียนการสอนที่ดี

Davis & Thomas (1989, p. 21) กล่าวว่า ผู้นำทางวิชาการ หมายถึง บทบาทสำคัญต่อครูใหญ่ที่จะเน้นกิจกรรมในด้านการเรียนการสอน และการปฏิบัติงานในห้องเรียนของครู

Hoy & Miskel (1991, p. 9) กล่าวว่า ภาวะผู้นำด้านการศึกษประกอบด้วย 1) การกำหนดจุดมุ่งหมายการสอน 2) การออกแบบหน่วยการเรียนรู้ 3) การพัฒนาและนำหลักสูตรไปปฏิบัติ

4) การประเมินผล และเลือกวัสดุหลักสูตร 5) การประเมินการใช้ประโยชน์ของทรัพยากรการเรียนการสอน 6) การผลิตสื่อการสอน 7) การนิเทศแบบคลินิก 8) การวางแผนเพื่อการก้าวหน้าบุคลากร

สรุปได้ว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานวิชาการ สามารถจูงใจให้คณะครูและผู้ที่เกี่ยวข้องให้เกิดการร่วมมือและยอมรับ ในลักษณะของความเป็นผู้นำในการบริหารงานวิชาการ มีการดูแลให้คำปรึกษาเพื่อให้งานวิชาการซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับคุณภาพการจัดการเรียนการสอนและคุณภาพผู้เรียนเป็นไปตามหลักสูตรที่สถานศึกษากำหนดไว้

ความสามารถในการจัดการเรียน

ได้มีนักการศึกษาและนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของความสามารถในการจัดการเรียน ซึ่งผู้วิจัยจะขอนำเสนอ ดังนี้

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2550, น. 346) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้ประสบผลสำเร็จต้องมีรูปแบบที่หลากหลายและขึ้นอยู่กับสภาพโอกาสและสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ว่าสามารถเอื้อหรือพร้อมที่จะนำวิธีการหรือจัดรูปแบบในการจัดดำเนินการให้เกิดประสิทธิภาพกับตัวผู้เรียนอย่างสูงสุด และที่สำคัญการจัดกระบวนการเรียนการสอนต้องคำนึงถึงตัวบุคคลด้วยจากความหมายข้างต้น

คู่มือการจัดระบบการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (2557, น. 28) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้เป็นองค์ประกอบหลักของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เกี่ยวข้องกับบทบาทของผู้สอนและบทบาทของผู้เรียนที่จะร่วมกันจัดการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งจะทำให้สำเร็จเมื่อ ผู้สอนและผู้เรียน มีความเข้าใจตรงกันในการจัดการเรียนรู้ ซึ่งการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญควรมีลักษณะดังต่อไปนี้

1. จัดการเรียนรู้โดยเน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน เน้นความต้องการของผู้เรียนเป็นหลัก เน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้เรียน
2. จัดการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง โดยการศึกษาค้นคว้า ทดลอง แลกเปลี่ยนเรียนรู้และลงมือปฏิบัติจริงด้วยตนเอง
3. จัดการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการคิด โดยกระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักใช้ ความคิด สร้างสรรค์ คิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดแก้ปัญหาและตัดสินใจได้ด้วยตนเอง
4. ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้อย่างแท้จริง โดยการร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมอภิปราย ร่วมกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้และร่วมนำเสนอความคิดด้วยตนเอง

5. ใช้กระบวนการกลุ่มเพื่อให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ ทั้งสมาชิกในกลุ่ม สมาชิกระหว่างกลุ่ม และปฏิสัมพันธ์กับผู้สอน

6. มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย เหมาะสมกับความสามารถและศักยภาพของผู้เรียน จัดบรรยากาศของการเรียนรู้ให้น่าสนใจ

7. วัดและประเมินผลผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย ต่อเนื่อง ทั้งด้านความรู้ ความคิด ทักษะ กระบวนการ คุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมโดยการประเมินตามสภาพจริงและการประเมินตนเอง

8. ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากสื่อและแหล่งเรียนรู้ ที่หลากหลาย ทั้งในห้องเรียน และนอกห้องเรียน ทั้งแหล่งเรียนรู้ที่เป็นสถานที่และบุคคล ใช้แหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยี และสื่อที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้

Hough & Duncan (1970, p. 144) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ หมายถึง กิจกรรมของบุคคลซึ่งมีหลักและเหตุผล เป็นกิจกรรมที่บุคคลได้ใช้ความรู้ของตนเอง อย่างสร้างสรรค์ เพื่อสนับสนุนให้ผู้อื่นเกิดการเรียนรู้และความผาสุก ดังนั้นการจัดการเรียนรู้จึงเป็น กิจกรรมในแง่มุมต่าง ๆ 4 ด้าน คือ

1. ด้านหลักสูตร (Curriculum) หมายถึง การศึกษาจุดมุ่งหมายของการศึกษา ความเข้าใจในจุดประสงค์รายวิชาและการตั้งจุดประสงค์การจัดการเรียนรู้ที่ชัดเจน ตลอดจนการเลือกเนื้อหา ได้เหมาะสมสอดคล้องกับท้องถิ่น

2. ด้านการจัดการเรียนรู้ (Instruction) หมายถึง การเลือกวิธีสอนและเทคนิคการจัดการเรียนรู้ ที่เหมาะสม เพื่อช่วยให้ผู้เรียนบรรลุถึงจุดประสงค์การเรียนรู้ที่วางไว้

3. ด้านการวัดผล (Measuring) หมายถึง การเลือกวิธีการวัดผลที่เหมาะสมและสามารถวิเคราะห์ผลได้

4. ด้านการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ (Evaluating) หมายถึง ความสามารถในการประเมินผลของการจัดการเรียนรู้ทั้งหมดได้

สรุปได้ว่า ความสามารถในการจัดการเรียน หมายถึง ครูผู้สอนมีความรู้ ความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สามารถทำแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา และต้องคำนึงถึงความแตกต่างของตัวบุคคลของผู้เรียนในวิชาที่ตนเองรับผิดชอบ ออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และประเมินผลตามสภาพจริง และมีคุณภาพเป็นไปตามที่หลักสูตรสถานศึกษากำหนดไว้

การสนับสนุนงบประมาณ

ได้มีนักการศึกษาและนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของการสนับสนุนงบประมาณ ซึ่งผู้วิจัยจะขอนำเสนอดังนี้

ช่วงโชติ พันธุเวช (2552, น. 96) กล่าวว่า การเงินและงบประมาณ หมายถึง จำนวนหรือปริมาณของตัวเงินที่ใช้สนับสนุนการบริหารและการปฏิบัติงานให้แก่กิจกรรม มีปริมาณที่เพียงพอที่จะสามารถดำเนินกิจกรรมสำเร็จตามวัตถุประสงค์และมีระดับคุณภาพของงานตามมาตรฐานการเงินจะต้องจัดสรรให้อยู่ในรูปของงบประมาณที่เตรียมการ โดยแบ่งกิจกรรมในแต่ละพันธกิจของสถาบัน นาสหลักของการจัดสรรให้เป็นไปตามความสำคัญและความจำเป็นของแต่ละกิจกรรมหรือเป็นไปตามจุดเน้นที่ตกลงร่วมกัน

จิตติมา จันทรวินิติ (2553, น. 7) กล่าวว่า งบประมาณ หมายถึง แผนงานหรืองานสำหรับประมาณการด้านรายรับและรายจ่าย แสดงในรูปตัวเลขจำนวนเงิน การตั้งงบประมาณ คือ การแสดงแผนดำเนินงานออกเป็นตัวเลขจำนวนเงิน

ตุลา มหาพสุธานนท์ (2554, น. 135) กล่าวว่า งบประมาณ หมายถึง แผนที่อยู่ในรูปของตัวเลขที่แสดงถึงศักยภาพในการใช้เงินขององค์การ ในอีกลักษณะหนึ่งงบประมาณอาจมองในรูปของการจัดสรรทรัพยากรให้แก่กิจกรรมหนึ่งกิจกรรมใดเพื่อให้สามารถปฏิบัติภารกิจได้ตามเป้าประสงค์ขององค์การ ผู้บริหารมีหน้าที่ในการเตรียมจัดทำการประมาณการหรืองบประมาณไม่ว่าจะเป็นงบประมาณรายได้ งบประมาณรายจ่าย งบประมาณกำไร งบประมาณเงินสด งบประมาณค่าใช้จ่ายในการลงทุน งบประมาณที่แปรผันและคงที่

สรุปได้ว่า การสนับสนุนงบประมาณ หมายถึง สถานศึกษาได้รับการจัดสรรทรัพยากรและงบประมาณจากหน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยงานต่าง ๆ ในการบริหารงานวิชาการ และผู้บริหารสถานศึกษาสามารถจัดสรรทรัพยากรให้เหมาะสมและเพียงพอ โดยคำนึงถึงการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ

การจัดแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา

ได้มีนักการศึกษาและนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของการจัดแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา ซึ่งผู้วิจัยจะขอนำเสนอดังนี้

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2545, น. 43) กล่าวว่า แหล่งเรียนรู้ หมายถึง แหล่งข้อมูลข่าวสารสารสนเทศและประสบการณ์ที่สนับสนุนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้แสวงหาความรู้และเรียนรู้ด้วยตนเองตามอัธยาศัยอย่างกว้างขวางและต่อเนื่องเพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ และเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้แหล่งเรียนรู้ช่วยขยายแนวความคิดในการจัด

กิจกรรมการเรียนรู้ให้กว้างขวางขึ้นแหล่งเรียนรู้กระตุ้นให้เกิดการพัฒนากระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

จันทรา อ่อนระหง (2550, น. 10) กล่าวว่า แหล่งเรียนรู้ หมายถึง แหล่ง หรือที่รวม ซึ่งอาจเป็นสภาพหรือสถานที่หรือศูนย์รวมที่ประกอบด้วยข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ และกิจกรรมที่มีกระบวนการเรียนรู้หรือกระบวนการเรียนการสอนที่มีรูปแบบแตกต่างจากกระบวนการเรียนการสอนที่มีครูเป็นผู้สอนหรือเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ เป็นการเรียนรู้ที่มีกำหนดเวลายืดหยุ่นสอดคล้องกับความต้องการและความพร้อมของผู้เรียน

จิรศักดิ์ ประทุมรัตน์ (2550, น. 11) กล่าวว่า แหล่งการเรียนรู้ หมายถึง แหล่งวิชาการที่เป็นตัวบุคคลหรือหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน รวมถึงภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สามารถให้คุณค่าต่อการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ และสามารถนำมาใช้เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ได้

เนาวรัตน์ ลิขิตวัฒนเศรษฐ (2544, น. 28) กล่าวว่า แหล่งเรียนรู้ หมายถึง ถิ่นที่อยู่บริเวณบ่อเกิดแห่งที่หรือศูนย์รวมความรู้ที่ให้เข้าไปศึกษาหาความรู้ ความเข้าใจและความชำนาญซึ่งอาจเป็นได้ทั้งสิ่งที่เป็นธรรมชาติหรือสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น เป็นได้ทั้งบุคคล สิ่งมีชีวิต และไม่มีชีวิต

ลัดดา ศิลาน้อย (2545, น. 34) กล่าวว่า แหล่งการเรียนรู้ หมายถึง แหล่งวิชาการ หรือแหล่งทรัพยากรแหล่งข้อมูลในท้องถิ่นแต่ละแห่งประกอบไปด้วยบุคคลในชุมชนสถานที่สำคัญในชุมชน รวมทั้งกิจกรรมต่าง ๆ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2544, น. 2) กล่าวว่า แหล่งการเรียนรู้หมายถึง “แหล่ง” หรือ “ที่รวม” ซึ่งอาจเป็นสถานที่ หรือศูนย์รวมที่ประกอบด้วย ข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ และกิจกรรมที่มีกระบวนการเรียนรู้ หรือกระบวนการเรียนการสอนที่มีรูปแบบแตกต่างไปจากกระบวนการเรียนการสอนที่มีครูเป็นผู้สอนหรือศูนย์กลางการเรียนรู้ เป็นการเรียนรู้ที่มีกำหนดเวลายืดหยุ่นสอดคล้องกับความต้องการและความพร้อมของผู้เรียน

Good (1959, p. 114) กล่าวว่า แหล่งความรู้ในชุมชน หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่มีอยู่ในชุมชน เป็นสิ่งที่มีคุณค่าทางการศึกษาที่สามารถนำเอามาใช้ประโยชน์ในการเรียนการสอนได้ เช่น พิพิธภัณฑ์ โรงมหรสพ ห้องสมุด สวนสาธารณะ เป็นต้น นอกจากนี้ยังรวมไปถึงบุคคลหรือกลุ่มคนที่อยู่ในชุมชนด้วย

Wittich & Schuller (1962, p. 229) กล่าวว่า แหล่งการเรียนรู้ในชุมชน หมายถึง ประชาชน สถานที่ และสิ่งที่อยู่ในชุมชน ซึ่งสามารถนำเอามาใช้ประโยชน์เพื่อให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ตรง

Nichols (1971, p. 341) ให้ความหมายคำว่า แหล่งความรู้ในชุมชน หมายถึง แหล่งที่เป็นวิชาการสำหรับโรงเรียน ประกอบด้วย ประชาชน สถานที่ สิ่งต่าง ๆ และกิจกรรมทั้งหลายที่นำมาใช้ในการศึกษาของนักเรียน เพื่อให้เป็นพลเมืองดี

สรุปได้ว่า การจัดแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้มีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายในสถานศึกษา ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ และการแสวงหาความรู้ของตัวผู้เรียนเองตามบริบทของสถานศึกษานั้น ๆ มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม ปรับปรุงและพัฒนาแหล่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

ความเพียงพอของสื่อ นวัตกรรมเพื่อการศึกษา

ได้มีนักการศึกษาและนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของความเพียงพอของสื่อนวัตกรรมเพื่อการศึกษา ซึ่งผู้วิจัยจะขอนำเสนอดังนี้

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวดที่ 9 เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การจัดการศึกษาจะเกิดประโยชน์สูงสุด จำเป็นต้องนำเอาเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการศึกษา คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติตระหนักถึงประเด็นนี้ จึงได้นำเอาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาบรรจุลงในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติอย่างเน้นหนักและชัดเจน การใช้เทคโนโลยีเพื่อศึกษานั้นหากขาดซึ่งนโยบายข้อบังคับหรือแนวทางการใช้แล้ว อาจก่อให้เกิดการใช้ที่ผิดพลาด การใช้อย่างฟุ่มเฟือย การใช้เพื่อเป็นเครื่องประดับของสถาบันหากเกิดเช่นนี้แล้วจะไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ใด ๆ เลย แต่กลับทำให้ประเทศชาติสิ้นเปลืองงบประมาณอย่างไร้เหตุ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2547) ซึ่งลักษณะของเทคโนโลยี แบ่งออกได้เป็น 2 มโนทัศน์ คือ

1. มโนทัศน์มุ่งเน้นทางด้านสัตหัตถะ (Physical) ประกอบด้วย

1.1 อุปกรณ์ (Hardware) หมายถึง อุปกรณ์ที่เป็นตัวเครื่องต่าง ๆ เช่น เครื่องฉาย ภาพยนตร์ เครื่องฉายสไลด์ เครื่องคอมพิวเตอร์ ฯลฯ

1.2 วัสดุ (Software) หมายถึง วัสดุที่นำไปใช้กับตัวเครื่องมือ โปรแกรมข้อมูล ม้วนเทปเสียง ม้วนวีดีโอ ฯลฯ

2. มโนทัศน์ทางด้านพฤติกรรม (Behavioral) มุ่งเน้นทางด้านวิธีการ (Technic) ให้ความสำคัญด้านจิตวิทยาการเรียนรู้ กระบวนการกลุ่ม การสื่อสาร รวมถึงการประยุกต์ใช้ผลจาก การวิจัยค้นคว้าและการออกแบบระบบ

กระทรวงศึกษาธิการ (2547, น. 147) กล่าวว่า สถานศึกษาต้องนำเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาไปใช้ในการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ เพื่อเป็นคนดี มีปัญญา และสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข ดังนี้

1. สร้างองค์ความรู้ เพื่อให้การนำเอาเทคโนโลยีไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างคุ้มค่า ผู้บริหาร ครูจะต้องได้รับการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสม มีคุณภาพและประสิทธิภาพ ผู้เรียนต้องรู้ เข้าใจการใช้เทคโนโลยีแสวงหาความรู้ ความสามารถด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

2. การจัดหาสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ผู้บริหารจะต้องจัดหาสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาให้พอเพียงต่อการจัดการศึกษา สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาที่สำคัญ ได้แก่

2.1 แบบเรียน ตำรา หนังสือวิชาการ

2.2 สื่อ สิ่งพิมพ์อื่น ๆ

2.3 วัสดุอุปกรณ์

2.4 เทคโนโลยีอื่น ๆ เช่น วัสดุอุปกรณ์ วิธีการ เทคนิค กระบวนการ ฯลฯ

3. ใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในการจัดการศึกษา การจัดการศึกษาในปัจจุบันมีความจำเป็นต้องใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในการบริหารจัดการ เช่น ใช้ E-Office ในการบริหาร ใช้ ETV, NET, Internet, E-Library ในการจัดการเรียนการสอน เป็นต้น

4. สถานศึกษาจะต้องมีการกำกับ ติดตาม ประเมินผลการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในการจัดการศึกษาเพื่อจะได้ปรับปรุงพัฒนาสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ทราบโดยทั่วกัน

จันทร์ทิพย์ สินธุวงษานนท์ (2552, น. 7) กล่าวว่า ปัจจัยด้าน สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ว่าเป็นการจัดหาเครื่องมือ และจัดการเพื่อให้ครูใช้สื่อประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยพิจารณาจากการวางแผนในการจัดหาจัดเตรียมและบริการสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ความเพียงพอ คุณภาพ และสอดคล้องกับความต้องการในการใช้ ตลอดจนการใช้งานของสื่อ วัสดุ อุปกรณ์อย่างเป็นประโยชน์ต่อการเรียนและการจัดกิจกรรม

สุปัญญา หาแก้ว (2556, น. 7) กล่าวว่า ความพร้อมด้านวัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษา หมายถึง สถานศึกษามีการวางแผนจัดหา จัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษาที่จำเป็นต่อการบริหารงานวิชาการ มีการจัดระบบบริการเบิก ยืม/ คืน วัสดุ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีทางการศึกษาเพื่อเพิ่มความสะดวกในการใช้งานของครู

สรุปได้ว่า ความเพียงพอของสื่อนวัตกรรมเพื่อการศึกษา หมายถึง สถานศึกษาจัดหาเครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษาที่จำเป็นต่อการบริหารงานวิชาการ สำหรับให้ผู้สอนใช้ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการวางแผนในการจัดหาจัดระบบการเบิกจ่ายวัสดุอุปกรณ์ ให้สอดคล้องกับความต้องการในการใช้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

มนูญ เชื้อชาติ (2554) ได้ศึกษา ปัจจัยพระระดับที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ประสิทธิผลการบริหารวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนืออยู่ในระดับมาก ปัจจัยระดับนักเรียน พบว่า พฤติกรรมด้านการเรียน พฤติกรรมทางด้านสังคมกับกลุ่มเพื่อน และความสัมพันธ์ภายในครอบครัว มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ปัจจัยระดับห้องเรียน พบว่า พฤติกรรมการสอนของครู มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ปัจจัยระดับโรงเรียน พบว่า ขนาดโรงเรียนมีอิทธิพลทางลบ และพฤติกรรมการบริหารด้านการเป็นผู้นำมีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ขณะที่ประสบการณ์ทางการบริหารมีอิทธิพลทางลบต่อค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของพฤติกรรมสอนของครูและความเป็นผู้นำทางวิชาการมีอิทธิพลต่อค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของพฤติกรรมสอนของครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นิตยา แสนสุข (2556) ได้ศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 มี 6 ปัจจัย ประกอบด้วย ปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษา ปัจจัยด้านครูผู้สอน ปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน ปัจจัยด้านอาคารสถานที่ ปัจจัยด้านงบประมาณ และปัจจัยด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

รัชณีย์ บุญเกิด (2556) ได้ทำวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดเทศบาลนคร นครราชสีมา พบว่า ระดับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนในอำเภอบางบาล ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เปรียบเทียบประสิทธิผลตามตัวแปรตำแหน่งความรับผิดชอบและประสบการณ์การสอน ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ปัญหาและข้อเสนอแนะ ปัญหามากที่สุด และน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารขาดการนิเทศ ติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง ไม่เป็นระบบ และน้อยที่สุด คือ ผู้บริหาร

โรงเรียนที่เปิดการสอนอิสลามศึกษาแบบเข้ม ไม่บริหารงานวิชาการอิสลามศึกษา ข้อเสนอแนะมากที่สุด คือ ผู้บริหารควรมีการนิเทศ ติดตามประเมินผลการจัดการเรียนการสอนตามปฏิทินอย่างชัดเจนและต่อเนื่องในรูปแบบที่หลากหลาย และน้อยที่สุดคือ ผู้บริหารโรงเรียนเปิดการสอนอิสลามศึกษาแบบเข้มควรบริหารงานวิชาการสามัญและอิสลามศึกษา

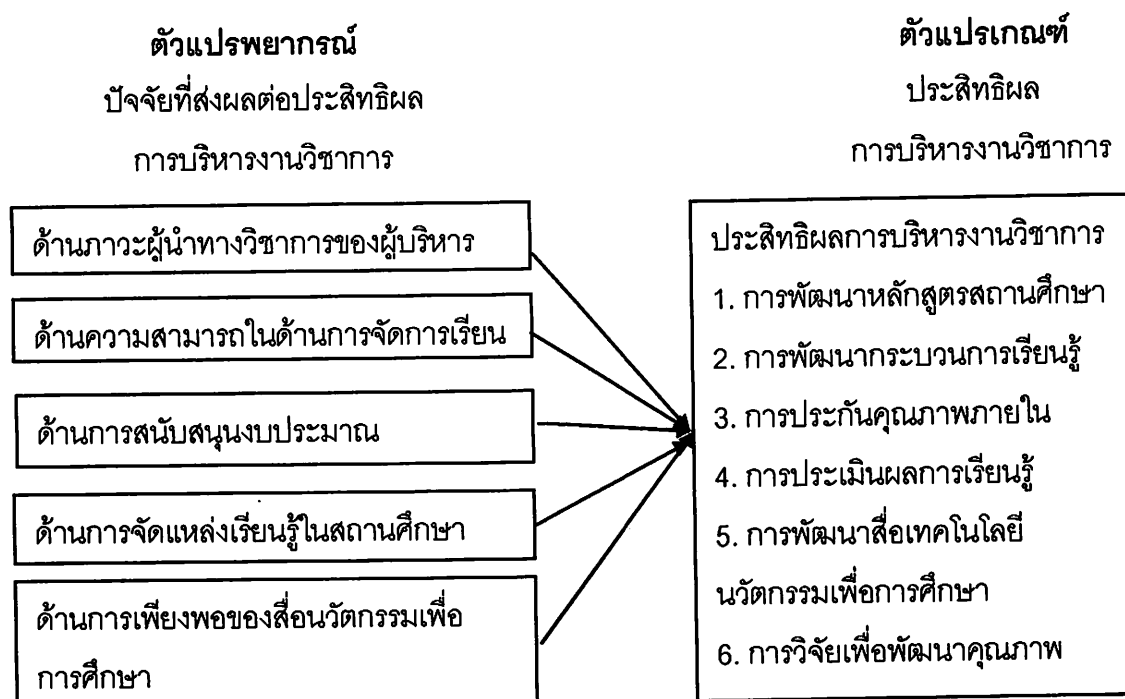
หทัยชนก ปัญญา (2558) ได้ศึกษา ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 พบว่า 1) ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง 2) ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ และครูผู้สอน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา โดยภาพรวมแล้ว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ และครูผู้สอน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยภาพรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ และครูผู้สอน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำแนกตามอำเภอที่มีโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน 5) แนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ที่ควรพัฒนา คือ มีทั้งหมด 8 ด้าน คือ การพัฒนาหรือดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา การจัดระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

อรัญ มุลบุญ (2558) ได้ศึกษา ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อ ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 พบว่า 1) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา และ 2) ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ อยู่ในระดับมาก ทั้งโดยรวมและรายด้าน 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 พบว่า โดยภาพรวม พบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง ($r_{xy} = .614$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 4) ตัวพยากรณ์ที่ดีในการพยากรณ์ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ ด้านการกระตุ้นทาง

ปัญญา (X_3) ด้านการพัฒนาวิสัยทัศน์ (X_7) ด้านการให้การสนับสนุน (X_5) ซึ่งมีผลทางบวก และด้านการจูงใจ (X_6) ซึ่งมีผลทางลบ ความสามารถในการพยากรณ์ได้ร้อยละ 45.20 จากผลการวิเคราะห์การถดถอยสามารถสร้างพยากรณ์ทำนายภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 ในรูปคะแนนดิบและสร้างเป็นสมการถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐานได้ดังนี้ $\hat{Y} = .559 + .308X_3 + .599X_7 + .150X_5 - .225X_6$ $\hat{Z}_y = .352ZX_3 + .494ZX_7 + .210ZX_5 - .224ZX_6$

จตุรภัทร ประทุม (2559) ได้ศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 พบว่า 1) ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 โดยรวมและรายด้านทุกด้าน อยู่ในระดับมาก 2) ระดับปัจจัยด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง การบริหารงานวิชาการ และแรงจูงใจ ของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก 3) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ปัจจัยด้านการบริหารงาน วิชาการ และปัจจัยด้านแรงจูงใจของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา พบว่า ทุกปัจจัยมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษาในทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินงานวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก ผู้วิจัยกำหนดขั้นตอนของการวิจัย ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารและครู โรงเรียนสังกัดสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 1,447 คน ผู้บริหารจำนวน 55 คน ครูจำนวน 1,392 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและครู โรงเรียนสังกัดสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 1,392 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ Krejcie, & Morgan (1970, อ้างถึงในเอกสารการสอน, สถิติพร เขาวนชัย, 2561) โดยแบ่งเป็นผู้บริหารจำนวน 55 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง และข้าราชการครู จำนวน 251 คน ได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (stratified random sampling) ตามสัดส่วนของครูแต่ละโรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 306 คน

ตาราง 6 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของผู้บริหารและครู โรงเรียนสังกัดสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39

จังหวัด	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง	
	ผู้บริหาร	ครู	ผู้บริหาร	ครู
อำเภอเมือง	24	660	24	114
อำเภอวังทอง	9	159	9	28
อำเภอบางระกำ	5	106	5	18
อำเภอวัดโบสถ์	2	34	2	7
อำเภอบางกระทุ่ม	2	51	2	9
อำเภอพรหมพิราม	3	89	3	14
อำเภอเนินมะปราง	3	81	3	14
อำเภอนครไทย	5	146	5	25

ตาราง 6 (ต่อ)

จังหวัด	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง	
	ผู้บริหาร	ครู	ผู้บริหาร	ครู
อำเภอชาติตระการ	2	66	2	11
รวม	55	1,392	55	251
		1,447		306

ที่มา : รายงานข้อมูลสารสนเทศสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 39
ณ วันที่ 10 มิถุนายน 2563

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดพิษณุโลก ประกอบด้วย 5 ด้าน รวมทั้งหมด 33 ข้อ ดังนี้

1. ด้านภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร จำนวน 7 ข้อ
2. ด้านความสามารถในการจัดการเรียน จำนวน 8 ข้อ
3. ด้านการสนับสนุนงบประมาณ จำนวน 6 ข้อ
4. ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา จำนวน 5 ข้อ
5. ด้านความเพียงพอของสื่อวัสดุเครื่องมือเพื่อการศึกษา จำนวน 7 ข้อ

มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) ตามแนวคิดของลิเคิร์ท (Likert scale) โดยมีลักษณะคะแนน ดังนี้

- 5 หมายถึง ระดับปัจจัยที่ส่งผลประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับ มากที่สุด
- 4 หมายถึง ระดับปัจจัยที่ส่งผลประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับ มาก
- 3 หมายถึง ระดับปัจจัยที่ส่งผลประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับ ปานกลาง

2 หมายถึง ระดับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับ น้อย

1 หมายถึง ระดับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดพิษณุโลก ประกอบด้วย 6 ด้าน รวมทั้งหมด 42 ข้อ ดังนี้

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา จำนวน 9 ข้อ
2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ จำนวน 7 ข้อ
3. ด้านการประกันคุณภาพภายใน จำนวน 6 ข้อ
4. ด้านการประเมินผลการเรียนรู้ จำนวน 6 ข้อ
5. ด้านการพัฒนาสื่อเทคโนโลยี นวัตกรรมเพื่อการศึกษา จำนวน 7 ข้อ
6. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน จำนวน 7 ข้อ

มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) ตามแนวคิดของ ลิเคิร์ท (Likert scale) โดยมีลักษณะคะแนน ดังนี้

5 หมายถึง ระดับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับ มากที่สุด

4 หมายถึง ระดับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับ มาก

3 หมายถึง ระดับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับ ปานกลาง

2 หมายถึง ระดับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับ น้อย

1 หมายถึง ระดับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษาแนวคิดทฤษฎี จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดนิยามศัพท์เฉพาะและเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. สร้างแบบสอบถามตามนิยามศัพท์เฉพาะ

3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อขอความเห็นชอบ และตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา ภาษา สาระสำคัญให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และนิยามศัพท์เฉพาะ

4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปขอความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ประกอบด้วย

4.1 รศ.ดร.ธีรศักดิ์ อุปไมยอริชัย ตำแหน่ง พนักงานมหาวิทยาลัย สายวิชาการ ระดับ รองศาสตราจารย์ สถานที่ทำงาน มหาวิทยาลัยนเรศวร

4.2 ดร.อุไร ปัญญาสิทธิ์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ สถานที่ทำงาน โรงเรียนพรหมพิราม
วิทยา

4.3 ดร.อมรรัตน์ สารเทียนแก้ว ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการ สถานที่ทำงาน โรงเรียน
พุทธชินราชพิทยา

โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนการพิจารณา ดังนี้

+ 1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามนี้ สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

0 หมายถึง ไม่แน่ว่าข้อคำถามนี้ สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

- 1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามนี้ ไม่สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

นำผลที่ได้จากการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของผู้เชี่ยวชาญ ไปหาค่าดัชนี
ความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา (Item Objective Congruence: IOC) โดยใช้สูตร
ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

IOC คือ ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา

$\sum R$ คือ ผลรวมของคะแนนผลการตัดสินข้อคำถามของผู้เชี่ยวชาญ

N คือ จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

เกณฑ์การตัดสินความสอดคล้องของข้อคำถามกับเนื้อหา ดังนี้

ถ้า $IOC > 0.50$ ถือว่า ข้อคำถามนั้นวัดได้สอดคล้องกับเนื้อหา

ถ้า $IOC < 0.50$ ถือว่า ข้อคำถามนั้นวัดได้ไม่สอดคล้องกับเนื้อหา

พบว่า มีค่า IOC รายข้ออยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00

5. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่
กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยจำนวน 30 คน หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งหมดโดยหาค่า
สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha - Coefficient) โดยได้ค่าความเชื่อมั่น
เท่ากับ .988

6. นำแบบสอบถามจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ และนำแบบสอบถามไปเก็บ
ข้อมูลในการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ถึงผู้อำนวยการโรงเรียน เพื่อขอความอนุเคราะห์จากข้าราชการครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 จังหวัดพิษณุโลก ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยจัดส่งแบบสอบถามจำนวน 306 ฉบับ ให้แก่ ผู้บริหารและข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 จังหวัดพิษณุโลกที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง แล้วผู้วิจัยไปปรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

3. ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบคำถามจากแบบสอบถาม เมื่อได้รับแบบสอบถามคืนมาแล้ว พบว่าได้รับแบบสอบถามครบคืนมา จำนวน 306 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2. วิเคราะห์ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) โดยกำหนดเกณฑ์แปลความหมายโดยยึดเกณฑ์ค่าเฉลี่ย (Mean) ของบุญชม ศรีสะอาด (2554, น. 67) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50 - 5.00 หมายถึง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับ มากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50 - 4.49 หมายถึง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับ มาก

ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.49 หมายถึง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับ ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49 หมายถึง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับ น้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.49 หมายถึง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

3. วิเคราะห์ระดับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) โดยกำหนดเกณฑ์แปลความหมายโดยยึดเกณฑ์ค่าเฉลี่ย (Mean) ของ บุญชม ศรีสะอาด (2554, น. 67) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50 - 5.00 หมายถึง ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับ มากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50 - 4.49 หมายถึง ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับ มาก

ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.49 หมายถึง ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับ ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49 หมายถึง ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับ น้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.49 หมายถึง ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

4. วิเคราะห์ความสัมพันธ์โดยใช้สถิติทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่เป็นปัจจัยกับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก ด้วยค่าสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson correlation coefficient)

การอ่านความหมายค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2543, น. 14)

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r_{xy}) ระดับความสัมพันธ์

0.81 - 1.00 มีความสัมพันธ์สูง

0.61 - 0.80 มีความสัมพันธ์ค่อนข้างสูง

0.41 - 0.60 มีความสัมพันธ์ปานกลาง

0.21 - 0.40 มีความสัมพันธ์ค่อนข้างต่ำ

0.00 - 0.20 มีความสัมพันธ์ต่ำ

5. วิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple regression analysis) เพื่อใช้ในการสร้างสมการพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก ระหว่างตัวแปรพยากรณ์กับตัวแปรเกณฑ์ โดยวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis)

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก ในการนำเสนอผลการวิจัยผู้วิจัยได้นำเสนอโดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก

ตอนที่ 4 ผลการศึกษความสัมพันธ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก

ตอนที่ 5 ผลการค้นหาคำแปรพยากรณ์ที่ดีและสร้างสมการพยากรณ์ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลแต่ละตอน ใช้ตารางประกอบการบรรยาย โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตาราง 7 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ ตำแหน่ง และ ประสบการณ์ในการทำงาน

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ จำแนกเป็น		
1.1 ชาย	123	40.20
1.2 หญิง	183	59.80
รวม	306	100.00
2. ตำแหน่ง จำแนกเป็น		
2.1 ผู้บริหารสถานศึกษา	55	17.97
2.2 ครู	251	82.03
รวม	306	100.00
3. ประสบการณ์การทำงาน จำแนกเป็น		
3.1 น้อยกว่า 5 ปี	51	16.70
3.2 5 - 10 ปี	92	30.10
3.3 10 ปีขึ้นไป	163	53.30
รวม	306	100.00

จากตาราง 7 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชาย จำนวน 123 คน คิดเป็นร้อยละ 40.20 และเพศหญิง จำนวน 183 คน คิดเป็นร้อยละ 59.80 จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา มีจำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 17.97 และครู มีจำนวน 251 คน คิดเป็นร้อยละ 82.03 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า ประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี มีจำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 16.70 ประสบการณ์การทำงาน 5 - 10 ปี มีจำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 30.10 และประสบการณ์การทำงาน 10 ปีขึ้นไป มีจำนวน 163 คน คิดเป็นร้อยละ 53.30

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน
มัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก

ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับปัจจัยที่ส่งผลต่อ
ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก
ในภาพรวม

ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงาน วิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก	(n=306)		แปล ผล	อันดับ ที่
	$\bar{X}$	S.D.		
ด้านภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร	4.48	0.54	มาก	1
ด้านความสามารถในการจัดการเรียน	4.42	0.46	มาก	2
ด้านการสนับสนุนงบประมาณ	4.16	0.53	มาก	3
ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา	4.01	0.62	มาก	5
ด้านความเพียงพอของสื่อ นวัตกรรมเพื่อการศึกษา	4.06	0.64	มาก	4
รวม	4.22	0.43	มาก	-

จากตาราง 8 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน
มัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.22$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน
พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร อยู่ในระดับมาก
($\bar{X} = 4.48$) รองลงมา คือ ด้านความสามารถในการจัดการเรียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.42$)
และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$)

ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับปัจจัยที่ส่งผลต่อ
ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก
ด้านภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร

ข้อ	ด้านภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร	(n=306)		แปลผล	อันดับ ที่
		$\bar{X}$	S.D		
1	ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ที่จำเป็นต่อ การบริหารงานวิชาการ	4.69	0.54	มาก ที่สุด	1
2	ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการ บริหารงานวิชาการของสถานศึกษา	4.60	0.52	มาก ที่สุด	2
3	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถจูงใจ คณะครู และผู้ที่เกี่ยวข้องให้เกิดความร่วมมือในการ การบริหารงานวิชาการ	4.30	0.78	มาก	7
4	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถสร้างการ ยอมรับตนเอง ด้วยบุคลิกภาพของความ เป็นผู้นำ	4.49	0.60	มาก	4
5	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถให้คำปรึกษา คณะครูและผู้เกี่ยวข้องเพื่อให้งานวิชาการ เป็นไปตามหลักสูตรที่สถานศึกษากำหนด	4.38	0.74	มาก	5
6	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถจัดการบริหาร วิชาการของสถานศึกษา ได้เหมาะสมตาม บริบทของสถานศึกษา	4.51	0.62	มาก ที่สุด	3
7	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูผู้สอน จัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีคุณภาพ ตามที่หลักสูตรสถานศึกษากำหนดไว้	4.36	0.78	มาก	6
รวม		4.48	0.54	มาก	-

จากตาราง 9 พบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน
มัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก ด้านภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก
($\bar{X}$ =4.48) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้

ที่จำเป็นต่อการบริหารงานวิชาการ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.69$) รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถจูงใจ คณะครูและผู้ที่เกี่ยวข้องให้เกิดความร่วมมือในการบริหารงานวิชาการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$)

ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก ด้านความสามารถในการจัดการเรียน

ข้อ	ด้านความสามารถในการจัดการเรียน	(n=306)		แปลผล	อันดับที่
		$\bar{X}$	S.D		
1	ครูผู้สอนมีความรู้และความถนัดในเนื้อหาวิชาที่ตนเองรับผิดชอบสอน	4.60	0.52	มากที่สุด	1
2	ครูผู้สอนสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้อย่างเหมาะสม	4.53	0.54	มากที่สุด	2
3	ครูผู้สอนมีการจัดทำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้สอดคล้องกับหลักสูตรที่สถานศึกษา	4.42	0.71	มาก	5
4	ครูผู้สอนสามารถออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในรายวิชาที่ตนเองรับผิดชอบ	4.47	0.54	มาก	3
5	ครูผู้สอนสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา	4.33	0.73	มาก	6
6	ครูผู้สอนสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน	4.26	0.62	มาก	8

ตาราง 10 (ต่อ)

ข้อ	ความสามารถในการจัดการเรียน	(n=306)		แปลผล	อันดับ ที่
		$\bar{X}$	S.D		
7	ครูผู้สอนสามารถออกแบบการวัดผล ประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตาม สภาพจริง ได้อย่างเหมาะสม	4.44	0.68	มาก	4
8	ครูผู้สอนสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ ผู้เรียนมีคุณภาพตามที่หลักสูตรสถานศึกษา กำหนดไว้	4.29	0.61	มาก	7
รวม		4.42	0.46	มาก	-

จากตาราง 10 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก ด้านความสามารถในการจัดการเรียน ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.42$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูผู้สอนมีความรู้และความถนัดในเนื้อหาวิชาที่ตนเองรับผิดชอบสอน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$) รองลงมา คือ ครูผู้สอนสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้อย่างเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ครูผู้สอนสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.26$)

ตาราง 11 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับปัจจัยที่ส่งผลต่อ
ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก
ด้านการสนับสนุนงบประมาณ

ข้อ	ด้านการสนับสนุนงบประมาณ	(n=306)		แปลผล	อันดับ ที่
		$\bar{X}$	S.D.		
1	สถานศึกษาได้รับการจัดสรรทรัพยากรและ งบประมาณในการบริหารงานวิชาการจาก หน่วยงานต้นสังกัดอย่างพอเพียง	3.96	0.67	ปาน กลาง	6
2	สถานศึกษาได้รับทรัพยากร และ งบประมาณจากหน่วยงานภายนอกต่าง ๆ ในการบริหารงานวิชาการ	3.99	0.83	ปาน กลาง	5
3	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถจัดสรร งบประมาณทรัพยากรและงบประมาณ เป็นไปตามแผนการใช้งบประมาณของงาน วิชาการ	4.17	0.69	มาก	3
4	ผู้บริหารสถานศึกษาจัดสรรงบประมาณที่ เพียงพอต่อการบริหารงานวิชาการ	4.24	0.69	มาก	2
5	ผู้บริหารสถานศึกษาจัดสรรงบประมาณได้ อย่างเหมาะสมกับโครงการของฝ่ายงาน วิชาการ	4.14	0.73	มาก	4
6	ผู้บริหารสถานศึกษาจัดสรรงบประมาณ อย่างคุ้มค่ากับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ให้เกิดประโยชน์สูงสุด	4.47	0.67	มาก	1
รวม		4.16	0.53	มาก	-

จากตาราง 11 พบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก ด้านการสนับสนุนงบประมาณ ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.16$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาจัดสรรงบประมาณอย่างคุ้มค่ากับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เกิดประโยชน์สูงสุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.47$) รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาจัดสรรงบประมาณที่เพียงพอต่อการบริหารงานวิชาการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.24$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษาได้รับการจัดสรรทรัพยากรและงบประมาณในการบริหารงานวิชาการจากหน่วยงานต้นสังกัดอย่างพอเพียง อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.99$)

ตาราง 12 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา

ข้อ	ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา	(n=306)		แปลผล	อันดับที่
		$\bar{X}$	S.D.		
1	สถานศึกษามีแหล่งเรียนรู้ภายในที่หลากหลายที่เอื้อสำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สำหรับครูผู้สอนและนักเรียน	3.96	0.76	ปานกลาง	4
2	สถานศึกษามีแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ตามบริบทของสถานศึกษา	3.92	0.70	ปานกลาง	5
3	สถานศึกษามีการจัดแหล่งเรียนรู้เพื่อเอื้อต่อการแสวงหาความรู้ของตัวผู้เรียนเองตามบริบทของสถานศึกษานั้น ๆ	4.08	0.80	มาก	2
4	ผู้บริหารสถานศึกษามีการนิเทศ กำกับ ติดตาม การใช้งานแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา	4.10	0.69	มาก	1

ตาราง 12 (ต่อ)

ข้อ	ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา	(n=306)		แปลผล	อันดับที่
		$\bar{X}$	S.D.		
5	สถานศึกษามีปรับปรุงและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง	3.98	0.81	ปานกลาง	3
รวม		4.01	0.62	มาก	-

จากตาราง 12 พบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการนิเทศ กำกับ ติดตาม การใช้งานแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$) รองลงมา คือ สถานศึกษามีการจัดแหล่งเรียนรู้เพื่อเอื้อต่อการแสวงหาความรู้ของตัวผู้เรียนเองตามบริบทของสถานศึกษานั้น ๆ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.08$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษามีแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ตามบริบทของสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.92$)

ตาราง 13 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก ด้านความเพียงพอของสื่อ นวัตกรรมเพื่อการศึกษา

ข้อ	ด้านความเพียงพอของสื่อ นวัตกรรมเพื่อการศึกษา	(n=306)		แปลผล	อันดับที่
		$\bar{X}$	S.D.		
1	สถานศึกษาจัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นต่อการบริหารงานวิชาการ อย่างเหมาะสมและพอเพียง	4.15	0.74	มาก	2
2	วัสดุอุปกรณ์ที่ได้รับการจัดสรรมีความสอดคล้องกับความต้องการในการใช้ของครูผู้สอนและผู้เรียน	4.10	0.86	มาก	3

ตาราง 13 (ต่อ)

ข้อ	ด้านความเพียงพอของสื่อ นวัตกรรมเพื่อการศึกษา	(n=306)		แปลผล	อันดับที่
		$\bar{X}$	S.D.		
3	สถานศึกษามีเจ้าหน้าที่ดูแลและให้บริการเครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษา	3.91	0.91	ปานกลาง	7
4	สถานศึกษามีห้องเก็บ เครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ และเทคโนโลยีทางการศึกษา เพื่อเพิ่มความสะดวกในการใช้งานของผู้สอน	3.93	0.73	ปานกลาง	6
5	ครูผู้สอนสามารถนำวัสดุอุปกรณ์ไปใช้จัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.08	0.65	มาก	4
6	สถานศึกษาจัดทำแผนในการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่สอดคล้องกับความต้องการของบุคลากร	4.03	0.80	มาก	5
7	สถานศึกษาจัดระบบการเบิกจ่ายวัสดุอุปกรณ์ให้สอดคล้องกับระเบียบพัสดุและสอดคล้องกับความต้องการในการใช้	4.20	0.77	มาก	1
รวม		4.06	0.64	มาก	-

จากตาราง 13 พบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก ด้านความเพียงพอของสื่อ นวัตกรรมเพื่อการศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษาจัดระบบการเบิกจ่ายวัสดุอุปกรณ์ให้สอดคล้องกับระเบียบพัสดุและสอดคล้องกับความต้องการในการใช้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$) รองลงมา คือ สถานศึกษาจัดหา วัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นต่อการบริหารงานวิชาการ อย่างเหมาะสมและพอเพียง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.15$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษามีเจ้าหน้าที่ดูแลและให้บริการ เครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.91$)

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัด
พิษณุโลก

ตาราง 14 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับประสิทธิผลการ
บริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก ในภาพรวม

ประสิทธิผลการบริหารงาน วิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก	(n=306)		แปลผล	อันดับที่
	$\bar{X}$	S.D.		
การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.20	0.62	มาก	1
การพัฒนาระบบการเรียนรู้	4.19	0.68	มาก	2
การประกันคุณภาพภายใน	4.16	0.65	มาก	4
การประเมินผลการเรียนรู้	4.17	0.69	มาก	3
การพัฒนาสื่อเทคโนโลยี นวัตกรรม เพื่อการศึกษา	4.12	0.70	มาก	6
การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน	4.15	0.67	มาก	5
รวม	4.16	0.61	มาก	-

จากตาราง 14 พบว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.16$) เมื่อ พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.20$) รองลงมา คือ การพัฒนาระบบการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.19$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การพัฒนาสื่อเทคโนโลยี นวัตกรรมเพื่อการศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.12$)

ตาราง 15 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับประสิทธิผล
การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก
ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

ข้อ	ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	(n=306)		แปลผล	อันดับ ที่
		$\bar{X}$	S.D.		
1	สถานศึกษามีการจัดทำหลักสูตร สถานศึกษาสอดคล้องกับหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน	4.50	0.58	มาก ที่สุด	1
2	สถานศึกษามีการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร อย่างต่อเนื่อง	4.11	0.75	มาก	6
3	สถานศึกษาจัดตั้งคณะกรรมการบริหาร หลักสูตรสถานศึกษาที่มีความรู้ ความสามารถเหมาะสมกับการบริหาร หลักสูตร	4.33	0.71	มาก	2
4	สถานศึกษามีการจัดตั้งคณะกรรมการ ปรับปรุงหลักสูตรที่ความรู้ความสามารถ เหมาะสมกับการปรับปรุงหลักสูตร	4.14	0.88	มาก	5
5	ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถใน การเป็นผู้นำในการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา	4.22	0.81	มาก	3
6	ผู้บริหารสามารถสร้างบรรยากาศให้ ครูผู้สอนรับผิดชอบร่วมกันในการจัดทำ หลักสูตรสถานศึกษา	4.11	0.72	มาก	6
7	ผู้บริหารสถานศึกษาได้รับการพัฒนา ตนเองให้มีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตร สถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง	4.11	0.81	มาก	6

ตาราง 15 (ต่อ)

ข้อ	ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	(n=306)		แปลผล	อันดับ ที่
		$\bar{X}$	S.D.		
7	ผู้บริหารสถานศึกษาได้รับการพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง	4.11	0.81	มาก	6
8	ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนพัฒนาตนเองในเรื่องจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	4.11	0.79	มาก	6
9	สถานศึกษามีหลักสูตรท้องถิ่นสอดคล้องกับบริบทของแต่ละพื้นที่ของสถานศึกษา	4.17	0.82	มาก	4
รวม		4.20	0.62	มาก	-

จากตาราง 15 พบว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษามีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.50$) รองลงมา คือ สถานศึกษาจัดตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาที่มีความรู้ความสามารถเหมาะสมกับการบริหารหลักสูตร อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษามีการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง, ผู้บริหารสามารถสร้างบรรยากาศให้ครูผู้สอนรับผิดชอบร่วมกันในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา, ผู้บริหารสถานศึกษาได้รับการพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง, ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนพัฒนาตนเองในเรื่องจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.11$)

ตาราง 16 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับประสิทธิผลการ
บริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก ด้านการพัฒนา
กระบวนการเรียนรู้

ข้อ	ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	(n=306)		แปล ผล	อันดับ ที่
		$\bar{X}$	S.D.		
1	ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ความสามารถ ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของ ครูผู้สอน	4.29	0.74	มาก	2
2	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถทำให้ครูผู้สอน เกิดการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่มีความ เหมาะสม	4.18	0.80	มาก	3
3	ผู้บริหารสถานศึกษาผลักดันให้มีการจัดการ เรียนรู้ที่หลากหลาย จนทำให้ครูผู้สอน สามารถนำไปใช้ได้จริง	4.18	0.75	มาก	3
4	ผู้บริหารสถานศึกษาพัฒนาครูผู้สอนให้มี ความรู้ความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของการ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตรงตามหลักสูตร สถานศึกษา	4.35	0.82	มาก	1
5	สถานศึกษามีการส่งเสริมครูผู้สอนในการ พัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่คำนึงถึงความ แตกต่างระหว่างบุคคล	4.05	0.77	มาก	7
6	ผู้บริหารพัฒนาครูผู้สอนมีความเข้าใจใน วัตถุประสงค์ในการจัดการเรียนรู้ที่ชัดเจน	4.10	0.79	มาก	6
7	ผู้บริหารสถานศึกษากำกับติดตามให้ ครูผู้สอนสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ ยืดหยุ่นตามสภาพบริบทของสถานศึกษา	4.17	0.92	มาก	5
รวม		4.19	0.68	มาก	-

จากตาราง 16 พบว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.19$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาพัฒนาครูผู้สอนให้มีความรู้ความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตรงตามหลักสูตรสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.35$) รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ความสามารถในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.29$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษามีการส่งเสริมครูผู้สอนในการพัฒนาระบบการเรียนรู้ที่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.05$)

ตาราง 17 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก ด้านการประกันคุณภาพภายใน

ข้อ	ด้านการประกันคุณภาพภายใน	(n=306)		แปลผล	อันดับที่
		$\bar{X}$	S.D.		
1	สถานศึกษามีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่มีความชัดเจน	4.27	0.70	มาก	2
2	สถานศึกษามีการประเมินภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง	4.18	0.71	มาก	3
3	สถานศึกษามีการส่งเสริมการพัฒนาผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษา	4.34	0.68	มาก	1
4	ผู้บริหารสถานศึกษาใช้การประเมินโครงการต่างๆ ตามแผนงาน มาใช้ในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	4.05	0.80	มาก	5
5	ผู้บริหารสถานศึกษาให้ครูผู้สอนมีการประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเองอยู่เสมอ	4.11	0.84	มาก	4

ตาราง 17 (ต่อ)

ข้อ	ด้านการประกันคุณภาพภายใน	(n=306)		แปลผล	อันดับที่
		$\bar{X}$	S.D.		
6	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูผู้สอนนำผลการประเมินการปฏิบัติงานมาพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง	3.98	0.83	ปานกลาง	6
รวม		4.16	0.65	มาก	-

จากตาราง 17 พบว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก ด้านการประกันคุณภาพภายใน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.16$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษามีการส่งเสริมการพัฒนาผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.34$) รองลงมา คือ สถานศึกษามีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่มีความชัดเจน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.27$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูผู้สอนนำผลการประเมินการปฏิบัติงานมาพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.98$)

ตาราง 18 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก ด้านการประเมินผลการเรียนรู้

ข้อ	ด้านการประเมินผลการเรียนรู้	(n=306)		แปลผล	อันดับที่
		$\bar{X}$	S.D.		
1	สถานศึกษามีการส่งเสริมให้คณะครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจการวัดประเมินผลการเรียนรู้	4.17	0.82	มาก	3
2	สถานศึกษาจัดตั้งคณะกรรมการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ ที่มีความรู้ความสามารถ	4.12	0.79	มาก	5

ตาราง 18 (ต่อ)

ข้อ	ด้านการประเมินผลการเรียนรู้	(n=306)		แปลผล	อันดับที่
		$\bar{X}$	S.D.		
3	สถานศึกษามีการจัดทำระเบียบการวัดผลประเมินผลตรงตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน	4.23	0.84	มาก	1
4	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีมาตรฐานการวัดผลประเมินผลที่ชัดเจน เหมาะสมกับรายวิชาที่ตนรับผิดชอบ	4.16	0.76	มาก	4
5	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีวิธีการที่เหมาะสมในการติดตามประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริง	4.23	0.78	มาก	1
รวม		4.17	0.69	มาก	-

จากตาราง 18 พบว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก ด้านการประเมินผลการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษามีการจัดทำระเบียบการวัดผลประเมินผลตรงตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีวิธีการที่เหมาะสมในการติดตามประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23$) รองลงมา คือ สถานศึกษามีการส่งเสริมให้คณะครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจการวัดประเมินผลการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษาจัดตั้งคณะกรรมการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ ที่มีความรู้ความสามารถ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.12$)

ตาราง 19 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก ด้านการพัฒนาสื่อเทคโนโลยี นวัตกรรมเพื่อการศึกษา

ข้อ	ด้านการพัฒนาสื่อเทคโนโลยีนวัตกรรมเพื่อการศึกษา	(n=306)		แปลผล	อันดับที่
		$\bar{X}$	S.D.		
1	สถานศึกษามีห้องคอมพิวเตอร์ที่มีความทันสมัยเหมาะสมกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูผู้สอน	4.06	0.85	มาก	5
2	สถานศึกษามีระบบอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงเหมาะสมกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูผู้สอน	4.17	0.94	มาก	2
3	สถานศึกษามีระบบคัดสื่อการเรียนที่เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้	4.04	0.88	มาก	7
4	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีการใช้สื่อการเรียนรู้ ที่มีความหลากหลาย	4.17	0.84	มาก	2
5	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีความรู้ความสามารถในการใช้สื่อการเรียนรู้	4.22	0.83	มาก	1
6	ผู้บริหารสถานศึกษาพัฒนาครูผู้สอนให้มีการปรับปรุงวิธีการวัดผลประเมินผลอยู่เสมอ	4.11	0.83	มาก	4
7	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดทำนวัตกรรมทางการศึกษา เพื่อประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.05	0.79	มาก	6
รวม		4.12	0.70	มาก	-

จากตาราง 19 พบว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก ด้านการพัฒนาสื่อเทคโนโลยี นวัตกรรมเพื่อการศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.12$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูผู้สอนมี

ความรู้ความสามารถในการใช้สื่อการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.22$) รองลงมา คือ สถานศึกษามีระบบอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงเหมาะสมกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูผู้สอนและผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีการใช้สื่อการเรียนรู้ ที่มีความหลากหลาย อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษามีระบบคัดเลือกเรียนที่เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04$)

ตาราง 20 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

ข้อ	ด้านการพัฒนาสื่อเทคโนโลยี นวัตกรรมเพื่อการศึกษา	(n=306)		แปลผล	อันดับที่
		$\bar{X}$	S.D.		
1	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้ครูผู้สอนจัดทำวิจัยในชั้นเรียนในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน	4.20	0.70	มาก	3
2	สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูผู้สอนได้พัฒนาตนเองในเรื่องการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน	4.22	0.83	มาก	2
3	ครูผู้สอนมีการทำ PLC เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ภายในสถานศึกษา	4.17	0.79	มาก	5
4	ครูผู้สอนแลกเปลี่ยนประสบการณ์การจัดกิจกรรมการเรียนรู้กับผู้เชี่ยวชาญภายนอกสถานศึกษา	4.05	0.89	มาก	6
5	ครูผู้สอนนำผลการทำวิจัยในชั้นเรียนมาใช้ปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ในรายวิชาที่ตนรับผิดชอบ	4.29	0.76	มาก	1
6	ครูผู้สอนนำผลการทำวิจัยในชั้นเรียนมาพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของตนเอง	4.20	0.69	มาก	3

ตาราง 20 (ต่อ)

ข้อ	การพัฒนาสื่อเทคโนโลยี นวัตกรรมเพื่อการศึกษา	(n=306)		แปลผล	อันดับที่
		$\bar{X}$	S.D.		
7	สถานศึกษามีเครือข่ายการเผยแพร่ ผลการทำวิจัยในชั้นเรียนกับ สถานศึกษาอื่น	3.93	0.98	ปานกลาง	7
รวม		4.15	0.67	มาก	-

จากตาราง 20 พบว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.15$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูผู้สอนนำผลการทำวิจัยในชั้นเรียนมาใช้ปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ในรายวิชาที่ตนรับผิดชอบ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.29$) รองลงมา คือ สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูผู้สอนได้พัฒนาตนเองในเรื่องการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.22$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษามีเครือข่ายการเผยแพร่ผลการทำวิจัยในชั้นเรียนกับสถานศึกษาอื่น อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.93$)

ตอนที่ 4 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก

ผลการศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 306 คน โดยการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation of coefficient) แสดงได้ดังตาราง 16

ตาราง 21 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	Y
X ₁	1					
X ₂	.618**	1				
X ₃	.305**	.329**	1			
X ₄	.317**	.383**	.792**	1		
X ₅	.324**	.344**	.681**	.773**	1	
Y	.310**	.291**	.586**	.685**	.700**	1

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 21 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์ทั้ง 5 ตัว จำนวน 10 ค่า มีความสัมพันธ์ในทางบวก และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.291-0.700 และปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงที่สุด คือ ความเพียงพอของสื่อ นวัตกรรมเพื่อการศึกษา (X₅) อยู่ในระดับปานกลาง ไปในทิศทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r_{xy} = 0.700$) รองลงมา คือ การจัดแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา (X₄) ($r_{xy} = 0.685$) การสนับสนุนงบประมาณ (X₃) ($r_{xy} = 0.586$) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร (X₁) ($r_{xy} = 0.310$) และต่ำที่สุด คือ ความสามารถในการจัดการเรียนการสอน (X₂) ($r_{xy} = 0.291$)

ตอนที่ 5 ผลการค้นหาตัวแปรพยากรณ์ที่ดีและสร้างสมการพยากรณ์ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก

การค้นหาตัวแปรพยากรณ์ที่ดีและสร้างสมการพยากรณ์ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression) โดยพิจารณาเลือกตัวแปรที่มีอำนาจการพยากรณ์สูงเข้าไปในสมการพยากรณ์ และเพิ่มตัวแปรทีละตัวแปร ดังตารางที่

ตาราง 22 แสดงการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression)

ลำดับการเข้าสมการ	R	R ²	R ² adj	F
X_5	0.700	0.490	0.488	290.897*
X_5, X_4	0.736	0.541	0.538	33.668*

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 22 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression) พบว่า ด้านความเพียงพอของสื่อ นวัตกรรมเพื่อการศึกษา (X_5) สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าอำนาจการพยากรณ์ (R^2) เท่ากับ 0.490 แสดงว่า ด้านความเพียงพอของสื่อ นวัตกรรมเพื่อการศึกษา สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก ได้ร้อยละ 49.00

เมื่อเพิ่มตัวแปรพยากรณ์อีก 1 ตัว คือ ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา (X_4) พบว่า สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าอำนาจการพยากรณ์ (R^2) เพิ่มขึ้นเป็น 0.541 แสดงว่า ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาสามารถพยากรณ์ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก ได้ร้อยละ 54.10

ตาราง 23 แสดงผลการการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนของปัจจัยในสมการพยากรณ์ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก

ตัวแปรพยากรณ์		b	SE _b	β	t	Sig.
ด้านความเพียงพอของสื่อ นวัตกรรมเพื่อการศึกษา (X ₅)		0.404	0.059	0.423	6.866*	0.000
ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา (X ₄)		0.349	0.060	0.358	5.802*	0.000
R	=	0.736				
R ²	=	0.541				
R ² adj	=	0.538				
SE _{est}	=	0.413				
F	=	177.964				
α	=	1.123				

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 21 พบว่า ผลการการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนของปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 ตัว คือ ด้านความเพียงพอของสื่อ นวัตกรรมเพื่อการศึกษา (X₅) และด้านการจัดแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา (X₄) ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) เท่ากับ 0.736 มีอำนาจพยากรณ์ (R²) ได้ร้อยละ 54.10 มีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานเท่ากับ 0.413 ซึ่งสามารถเขียนสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานตามลำดับดังนี้

$$\hat{Y} = 1.123 + 0.404X_5 + 0.349X_4$$

$$\hat{Z}_y = 0.423X_5 + 0.358X_4$$

บทที่ 5

บทสรุป

การวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก 2) เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก 4) เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารและครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก ปีการศึกษา 2563 จำนวน 306 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเทียบกลุ่มตัวอย่างของเครจซ์และมอร์แกน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วนของครูในแต่ละอำเภอ เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient) และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิจัยปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ปัจจัยส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อ พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ด้านความสามารถในการจัดการเรียน อยู่ในระดับมาก และปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายปัจจัย พบว่า

1.1 ด้านภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาจัดทำโครงสร้างการบริหารที่ชัดเจนเป็นประโยชน์ต่อการกำหนดกลยุทธ์ของสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก และข้อที่

มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาจัดทำคำสั่งแต่งตั้งครูที่เหมาะสมกับความรู้ความสามารถของครู อยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านความสามารถในการจัดการเรียน ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูผู้สอนมีความรู้และความถนัดในเนื้อหาวิชาที่ตนเองรับผิดชอบสอน อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ครูผู้สอนสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้อย่างเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ครูผู้สอนสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน อยู่ในระดับมาก

1.3 ด้านการสนับสนุนงบประมาณ ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาจัดสรรงบประมาณอย่างคุ้มค่ากับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เกิดประโยชน์สูงสุด อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาจัดสรรงบประมาณที่เพียงพอต่อการบริหารงานวิชาการ อยู่ในระดับมาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษาได้รับการจัดสรรทรัพยากรและงบประมาณในการบริหารงานวิชาการจากหน่วยงานต้นสังกัดอย่างพอเพียง อยู่ในระดับปานกลาง

1.4 ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก พิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการนิเทศ กำกับ ติดตาม การใช้งานแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ สถานศึกษามีการจัดแหล่งเรียนรู้เพื่อเอื้อต่อการแสวงหาความรู้ของตัวผู้เรียนเองตามบริบทของสถานศึกษานั้น ๆ อยู่ในระดับมาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษามีแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ตามบริบทของสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง

1.5 ด้านความเพียงพอของสื่อ นวัตกรรมเพื่อการศึกษา ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษาจัดระบบการเบิกจ่ายวัสดุอุปกรณ์ให้สอดคล้องกับระเบียบพัสดุและสอดคล้องกับความต้องการในการใช้ อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ สถานศึกษาจัดหา วัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นต่อการบริหารงานวิชาการ อย่างเหมาะสม และพอเพียง อยู่ในระดับมาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษามีเจ้าหน้าที่ดูแลและให้บริการ เครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง

2. ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อ พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาระบบงาน

เรียนรู้ อยู่ในระดับมาก และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการพัฒนาสื่อเทคโนโลยี นวัตกรรม เพื่อการศึกษา อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า

2.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษามีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ สถานศึกษาจัดตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาที่มีความรู้ความสามารถเหมาะสมกับการบริหารหลักสูตร อยู่ในระดับมาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษามีการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารสามารถสร้างบรรยากาศให้ครูผู้สอนรับผิดชอบร่วมกันในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาได้รับการพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความเข้าใจ ในหลักสูตรสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนพัฒนาตนเอง ในเรื่องจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก

2.2 ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาพัฒนาครูผู้สอนให้มีความรู้ความเข้าใจ ในวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตรงตามหลักสูตรสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ความสามารถในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน อยู่ในระดับมาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษามีการส่งเสริมครูผู้สอน ในการพัฒนาระบบการเรียนรู้ที่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล อยู่ในระดับมาก

2.3 ด้านการประกันคุณภาพภายใน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษามีการส่งเสริมการพัฒนาผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษา อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ สถานศึกษามีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่มีความชัดเจน อยู่ในระดับมาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูผู้สอนนำผลการประเมินการปฏิบัติงานมาพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง อยู่ในระดับปานกลาง

2.4 ด้านการประเมินผลการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษามีการจัดทำระเบียบการวัดผลประเมินผลตรงตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีวิธีการที่เหมาะสม ในการติดตามประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริง อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ สถานศึกษามีการส่งเสริมให้คณะครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจการวัดประเมินผลการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษาจัดตั้งคณะกรรมการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ ที่มีความรู้ความสามารถ อยู่ในระดับมาก

2.5 ด้านการพัฒนาสื่อเทคโนโลยี นวัตกรรมเพื่อการศึกษา อยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีความรู้ความสามารถในการใช้สื่อการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ สถานศึกษามีระบบอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงเหมาะสมกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูผู้สอนและผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีการใช้สื่อการเรียนรู้ ที่มีความหลากหลาย อยู่ในระดับมาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษามีระบบคัดสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก

2.6 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูผู้สอนนำผลการทำวิจัยในชั้นเรียนมาใช้ปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ในรายวิชาที่ตนรับผิดชอบ อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูผู้สอนได้พัฒนาตนเองในเรื่องการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน อยู่ในระดับมาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษามีเครือข่ายการเผยแพร่ผลการทำวิจัยในชั้นเรียนกับสถานศึกษาอื่น อยู่ในระดับปานกลาง

3. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก มีความสัมพันธ์ในทางบวก และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.291-0.700 และปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงที่สุด คือ ด้านความเพียงพอของสื่อ นวัตกรรมเพื่อการศึกษา รองลงมา คือ ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา การสนับสนุนงบประมาณ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร และต่ำที่สุด คือ ด้านความสามารถในการจัดการเรียนการสอน

4. ผลการการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนของปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 ตัว คือ ด้านความเพียงพอของสื่อ นวัตกรรมเพื่อการศึกษา (X_5) และด้านการจัดแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา (X_4) ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) เท่ากับ 0.736 มีอำนาจพยากรณ์ (R^2) ได้ร้อยละ 54.10 มีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานเท่ากับ 0.413 ซึ่งสามารถเขียนสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานตามลำดับดังนี้

$$\hat{Y} = 1.123 + 0.404X_5 + 0.349X_4$$

$$\hat{Z}_y = 0.423X_5 + 0.358X_4$$

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. ผลการศึกษาระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดสองลำดับแรก คือ ด้านภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร รองลงมา คือ ด้านความสามารถในการจัดการเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร คือ ด้านความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานวิชาการ สามารถจูงใจให้คณะครูและผู้ที่เกี่ยวข้องให้เกิดการร่วมมือและยอมรับ ในลักษณะของความเป็นผู้นำในการบริหารงานวิชาการ มีการดูแลให้คำปรึกษาเพื่อให้งานวิชาการซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับคุณภาพการจัดการเรียนการสอนและคุณภาพผู้เรียนเป็นไปตามหลักสูตรที่สถานศึกษากำหนดไว้ สอดคล้องกับการศึกษาของ อาทิจิยา โชคดีวัฒนา (2561, น. 90) พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการโดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารมีภาวะผู้นำ สามารถนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย มีความสามารถแก้ปัญหาด้านวิชาการในทุก ๆ เรื่องได้ และเป็นผู้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีวิสัยทัศน์และเป็นผู้ดำเนินการเปลี่ยนแปลง ส่วนปัจจัยด้านความสามารถในด้านการจัดการเรียน เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยที่สูงที่สุดคือ ครูผู้สอนมีความรู้และความถนัดในเนื้อหาวิชาที่ตนเองรับผิดชอบสอน ซึ่งแสดงถึงการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่คำนึงถึงครูผู้สอนในสถานศึกษาของตนเอง ให้ได้สอนในรายวิชาที่ตนเองจบการศึกษา มีความรู้ ความสามารถ หรือถนัดในรายวิชาที่ตนรับผิดชอบ สอดคล้องกับการศึกษาของ อธิวัฒน์ พันธุ์รัตน์ (2562, น. 105) พบว่า ปัจจัยด้านครูผู้สอน โดยรวมส่งผลอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอน เนื่องด้วยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเป็นตัวบ่งบอกถึงคุณภาพในการบริหารวิชาการของสถานศึกษานั้น ๆ ครูผู้สอนจึงมีบทบาทสำคัญในการที่จะช่วยพัฒนาคุณภาพของการบริหารงานวิชาการ ด้วยการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ซึ่งสถานศึกษาของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ได้เล็งเห็นว่าการมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด เนื่องจากสถานศึกษา

ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูง พบว่าครูผู้สอนในสถานศึกษานั้น ๆ เป็นผู้ที่มีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ผลการศึกษาระดับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก พบว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนโยบายกระทรวงศึกษาธิการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 39 ให้ความสำคัญกับการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ประกอบกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปในปัจจุบันทำให้สถานศึกษาต้องพัฒนาตนเองอยู่เสมอ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ศลิกรณ์ ศรีเขาล้าน (2562, น. 130) เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร พบว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก

3. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก ปัจจัยที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุด คือ ด้านความเพียงพอของสื่อ นวัตกรรมเพื่อการศึกษา ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาการจัดเรียนรู้ของรัฐบาล ทำให้โรงเรียนต่าง ๆ ได้รับสื่ออุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวกต่อการจัดการเรียนรู้ที่เพียงพอในการสอนซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ฉัตรภรณ์ สถาปิตานนท์ (2552, น. 100) พบว่าปัจจัยด้านความพร้อมด้านวัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษา มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้รับรางวัลพระราชทาน โดยมีความสัมพันธ์กันในระดับสูง)

4. ผลการค้นหาดัชนีแปรพยากรณ์ที่ดีและสร้างสมการพยากรณ์ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก สามารถสรุปและอภิปรายผล ได้ดังนี้

4.1 ด้านความเพียงพอของสื่อ นวัตกรรมเพื่อการศึกษาเป็นดัชนีแปรพยากรณ์ที่ดีในการทำนายที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ต้องอาศัยสื่อ นวัตกรรมเพื่อการศึกษา ในการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน ทำให้รัฐตระหนักถึงความจำเป็นของความเพียงพอของสื่อ นวัตกรรมเพื่อการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ สุบัญญัติ หาแก้ว (2556, น. 85) ที่พบว่า ด้านความพร้อมด้านวัสดุ อุปกรณ์และ

เทคโนโลยีทางการศึกษากับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 มีความสัมพันธ์กันในในระดับสูง

4.2 ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาเป็นตัวแปรพยากรณ์ที่ดีในการทำนายที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสถานศึกษาในยุคปัจจุบันจำเป็นต้องจัดแหล่งเรียนรู้ให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษานั้น ๆ เพื่อให้อำนวยความสะดวกต่อครูผู้สอนในการจัดการเรียนรู้ และช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสพัฒนาตนเอง อย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับการศึกษาของ ขวัญศิริ บุญสุวรรณ (2562, น. 180-181) พบว่า ปัจจัยทรัพยากรในโรงเรียน ซึ่งประกอบด้วย เทคโนโลยีที่ใช้ในการทำงาน และสิ่งอำนวยความสะดวก เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออก โดยส่งผลทางตรง และมีขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.45 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่น คือ โรงเรียนใดมีวัสดุอุปกรณ์และครุภัณฑ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงานอย่างเพียงพอ มีการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย อินเทอร์เน็ตในการพัฒนาการเรียนการสอนและการทำงานให้เกิดประโยชน์

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำวิจัยไปใช้

1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษามีแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ตามบริบทของสถานศึกษา ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาและครูควรร่วมกันวางแผนจัดแหล่งเรียนรู้ ตลอดจนจัดแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษานั้น ๆ ให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระ จัดสรรทรัพยากรเพิ่มเติมเข้าไปในการจัดแหล่งเรียนรู้ เพื่อจะทำให้สถานศึกษามีแหล่งเรียนรู้ที่พอเพียง เหมาะสมกับบริบทและกลุ่มสาระวิชาต่าง ๆ

2. การศึกษาประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก พบว่า ด้านการพัฒนาสื่อเทคโนโลยี นวัตกรรมเพื่อการศึกษา เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารและคณะครูควรหาแนวทางหรือวิธีการที่เป็นแรงผลักดันและจูงใจให้บุคลากรในสถานศึกษามีความพยายามในการพัฒนาและสร้างสรรค์สื่อเทคโนโลยีและนวัตกรรมให้เกิดในสถานศึกษามากขึ้นคือ ด้านการเรียนรู้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูสร้างสื่อ นวัตกรรมเพื่อใช้ในการปฏิบัติงาน ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา

ควรจัดอบรมหรือส่งเสริมการใช้สื่อนวัตกรรมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาโดยครูควรร่วมกัน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการออกแบบและสร้างสื่อนวัตกรรมเพื่อใช้ในการปฏิบัติงาน และด้านการจัดการความรู้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือผู้บริหารสถานศึกษาสามารถ พัฒนาศักยภาพความเป็นเลิศของบุคลากรทุกคนเพื่อนำมาใช้ในการปฏิบัติงานดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดการแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็นและประสบการณ์ให้แก่ครู พัฒนาทีมงาน ขึ้นมาเพื่อสร้างความเข้มแข็งภายในสถานศึกษา โดยการนำ PLC ตามความถนัดและความสนใจของบุคลากรเพื่อระดมศักยภาพความเป็นเลิศของบุคลากรทุกคนเพื่อนำมาใช้ในการเรียนรู้ทางวิชาชีพและการทำงาน

ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา เพื่อหาปัจจัยที่สามารถนำไปเป็นข้อมูลในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาให้ดียิ่งขึ้นไป
2. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาเพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาให้ดียิ่งขึ้นไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กมล ภูประเสริฐ. (2547). การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: เมทีทิปส์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: คุรุสภา ลาดพร้าว.
- กุลิศรา จิตธัญวณิช. (2562). การจัดการเรียนรู้. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์.
- กรมวิชาการ. (2545). การปฏิรูปการเรียนรู้ของกระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ.
- ขวัญศิริ บุญสรรค์. (2562). ปัจจัยเชิงสาเหตุพระระดับที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออก (วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต). ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จตุณี แก้วเอี่ยม. (2557). เทคนิคการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา กลยุทธ์และแนวทางการปฏิบัติ สำหรับผู้บริหารมืออาชีพ (พิมพ์ครั้งที่ 2). สงขลา: ชานเมืองการพิมพ์.
- จันทร์ทิพย์ สินธุวงษานนท์. (2552). ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในเขต ภาคกลาง (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.
- จันทรา อ่อนระหง. (2550). ผลการสอนแบบบูรณาการโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนเป็นสื่อ สารการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม หน่วยการเรียนรู้ "บ้านหลวงของเรา" สำหรับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านหลวง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 4 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต). เชียงราย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- จันทรานี สงวนนาม. (2553). ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 3). นนทบุรี: บุ๊คพอยท์.

- จิตติมา วรรณศรี. (2557). *การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา*. พิษณุโลก: รัตนสุวรรณการพิมพ์.
- จิรศักดิ์ ประทุมรัตน์. (2550). *รูปแบบแหล่งการเรียนรู้ตามความต้องการของเกษตรกรในจังหวัดมหาสารคาม* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษิต). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ทองพล เจริญคำ. (2563). *หลักการและทฤษฎีการบริหารการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 11). กรุงเทพฯ: โอ เอส พริ้น ดิงเฮาส์.
- ธัญญลักษณ์ ฝาภูมิ. (2559). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษิต). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เนาวรัตน์ ลิขิตวัฒนเศรษฐ์. (2544). แหล่งเรียนรู้ที่ครูต้องสร้าง. *วารสารวิชาการ*, 78(5), 29-32.
- ปริญญา จันทะพันธ์. (2556). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษิต). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). *การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพฯ.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2562). *การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน*. กรุงเทพฯ: มีน ชัพพลาย.
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. (2562). *หลักคิด การจัดการหลักสูตรและการสอน* (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพเราะ พัดตาสิงห์. (2554). *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำทางวิชาการกับการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนกับผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษิต). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- ภาคภูมิ ทองลาด. (2561). *ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษิต). สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

- รัชเนีย บุญเกิด. (2556). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียน* สังกัด
เทศบาลนคร นครราชสีมา (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน*. กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน.
- รุ่งชัชดาพร เวณะชาติ. (2551). *การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน* (พิมพ์ครั้งที่ 2). สงขลา:
ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยทักษิณ.
- รุสนานี ลอเชิง. (2556). *ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน*
อำเภอบาเจาะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 1.
(การค้นคว้าปริญญาโทมหาบัณฑิต). ยะลา: มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- ลัดดา คีลาน้อย. (2545). การรวบรวมแหล่งความรู้ไปสู่งานวิจัยสังคมศึกษา. *วารสารศึกษาศาสตร์*,
26(2), 34-38.
- สันติ บุญภิรมย์. (2552). *การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพฯ: บั๊ค พอยท์.
- สัมมา วรรณิย์. (2556). *หลัก ทฤษฎี และปฏิบัติการบริหารการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.
- สารัตน์ พวงเงิน และอาคม มหามาศย์. (2551). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารของผู้บริหาร*
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 (สารนิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต). พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2547). *คู่มือการบริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ: อรุณ
ลาดพร้าว.
- สำนักวิชาการ และมาตรฐานการศึกษาสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552).
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุม
สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

- สิริราณี วสุภัทร. (2551). *ภาวะผู้นำทางวิชาการและสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความสำเร็จต่อการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน* (วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุปัญญา หาแก้ว. (2556). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 (การศึกษาค้นคว้าปริญญาโท)*. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อริวัฒน์ พันธุ์รัตน์. (2561). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท)*. นครสวรรค์: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- อรัญ มุลบุญ. (2558). *ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อ ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท)*. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อาทิจิยา โชคดีวัฒนา. (2561). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดตราด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท)*. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Duke, D. L. (1987). *School leadership and instructional improvement*. New York: Random House.
- David C. & Thomas, D.A. (1989). *Leadership in Organization* (2nd ed). Englewood cliffs & NJ: P Hall.
- Good, Carter V. (1976). *Dictionary of Education*. New York: McGraw-Hill Book Company.
- Hough, J.B. & Duncan, K. (1970). *Teaching description and analysis*. Addison - Westliu.
- Hoy, Wayne. K & Cecil G. Miskel. (1991). *Educational Administration: Theory Research & Practice*. (4th ed). New York: Harper Collins.
- Nichols & Mark. (1971). *Community Resources for School, Encyclopedia of Education*, 2(1), 341-347.

Wittich, Walter Arno & Charles Francis Schuller. (1962). *Audio Visual Materials*. New York:
Harper & Row Publisher.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจแบบสอบถามงานวิจัย

1. รองศาสตราจารย์ ดร. ชีรศักดิ์ อุปไมยอริชัย ตำแหน่ง พนักงานมหาวิทยาลัย
สายวิชาการ ระดับ รองศาสตราจารย์ สถานที่ทำงาน มหาวิทยาลัยนเรศวร
2. ดร.อุไร ปัญญาสิทธิ์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา ระดับชำนาญการพิเศษ
สถานที่ทำงาน โรงเรียนพรหมพิรามวิทยา
3. ดร.อมรรัตน์ สารเถื่อนแก้ว ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการโรงเรียน ระดับชำนาญการพิเศษ
สถานที่ทำงาน โรงเรียนพุทธชินราชพิทยา

ภาคผนวก ข แบบประเมินความสอดคล้องของข้อคำถามกับนิยามศัพท์ แบบสอบถาม
เรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน
มัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก

เครื่องมือที่ใช้ในขั้นตอนที่ 1

แบบประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะของ
แบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน
มัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก

คำชี้แจง

โปรดพิจารณาว่าข้อคำถามรายข้อต่อไปนี้มี ความสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะของตัว
แปรการศึกษา คำนวณว่าอิสระ เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน
มัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก โดยใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง +1 , 0 และ -1 เพื่อให้คะแนนตาม
ความหมาย ดังนี้

+1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามนี้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนี้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

-1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามนี้ไม่สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

แบบสอบถามฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษา เก็บรวบรวมข้อมูลกับผู้อำนวยการ
สถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 โดยแบ่งออกเป็น 3
ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาใน
จังหวัดพิษณุโลก

ตอนที่ 3 ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ ตามสภาพความเป็นจริง

1. เพศ

☐ ชาย

☐ หญิง

2. ระดับการศึกษา

☐ ปริญญาตรี

☐ ปริญญาโท

☐ ปริญญาเอก

3. ประสบการณ์ทำงาน

☐ ต่ำกว่า 10 ปี

☐ 10 - 20 ปี

☐ 21 - 30 ปี

☐ 30 ปี ขึ้นไป

4. ตำแหน่งหน้าที่ในสถานศึกษา

☐ ผู้บริหารสถานศึกษา

☐ ครู

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพผลบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา
จังหวัดพิษณุโลก

ข้อ	ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงาน วิชาการ	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ เพิ่มเติม
		+1	0	-1	
ปัจจัยด้านภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร หมายถึง ความสามารถของผู้บริหาร สถานศึกษาในการบริหารงานวิชาการ สามารถจูงใจให้คณะครูและผู้ที่เกี่ยวข้องให้เกิดการ ร่วมมือ และยอมรับ ในลักษณะของความเป็นผู้นำในการบริหารงานวิชาการ มีการดูแลให้ คำปรึกษาเพื่อให้งานวิชาการซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับคุณภาพการจัดการเรียนการสอนและ คุณภาพผู้เรียนเป็นไปตามหลักสูตรที่สถานศึกษากำหนดไว้					
1	ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ที่จำเป็นต่อการ บริหารงานวิชาการ				
2	ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการ บริหารงานวิชาการของสถานศึกษา				
3	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถจูงใจ คณะครูและผู้ ที่เกี่ยวข้องให้เกิดความร่วมมือในการการบริหารงาน วิชาการ				
4	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถสร้างการยอมรับ ตนเอง ด้วยบุคลิกภาพของความเป็นผู้นำ				
5	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถให้คำปรึกษาคณะครู และผู้เกี่ยวข้องเพื่อให้งานวิชาการเป็นไปตาม หลักสูตรที่สถานศึกษากำหนด				
6	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถจัดการบริหารวิชาการ ของสถานศึกษา ได้เหมาะสมตามบริบทของ สถานศึกษา				
7	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดการ เรียนการสอนให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามที่หลักสูตร สถานศึกษากำหนดไว้				

ข้อ	ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงาน วิชาการ	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ เพิ่มเติม
		+1	0	-1	
ปัจจัยด้านความสามารถในการจัดการเรียน หมายถึง ครูผู้สอนมีความรู้ ความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สามารถทำแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา และต้องคำนึงถึงความแตกต่างของตัวบุคคลของผู้เรียนในวิชาที่ตนเองรับผิดชอบ ออกแบบการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้และประเมินผลตามสภาพจริง และมีคุณภาพเป็นไปตามที่หลักสูตรสถานศึกษากำหนดไว้					
8	ครูผู้สอนมีความรู้และความถนัดในเนื้อหาวิชาที่ตนเองรับผิดชอบสอน				
9	ครูผู้สอนสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้อย่างเหมาะสม				
10	ครูผู้สอนมีการจัดทำแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ได้สอดคล้องกับหลักสูตรที่สถานศึกษา				
11	ครูผู้สอนสามารถออกแบบการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในรายวิชาที่ตนเองรับผิดชอบ				
12	ครูผู้สอนสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา				
13	ครูผู้สอนสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน				
14	ครูผู้สอนสามารถออกแบบการวัดผลประเมินผล การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ตามสภาพจริง ได้อย่างเหมาะสม				
15	ครูผู้สอนสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามที่หลักสูตรสถานศึกษากำหนดไว้				

ข้อ	ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงาน วิชาการ	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ เพิ่มเติม
		+1	0	-1	
ปัจจัยการสนับสนุนงบประมาณ หมายถึง สถานศึกษาได้รับการจัดสรร ทรัพยากรและงบประมาณจากหน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยงานต่างๆ ในการบริหารงานวิชาการ และผู้บริหารสถานศึกษาสามารถจัดสรรทรัพยากรให้เหมาะสมและเพียงพอ โดยคำนึงถึงการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ					
16	สถานศึกษาได้รับการจัดสรรทรัพยากรและงบประมาณในการบริหารงานวิชาการจากหน่วยงานต้นสังกัดอย่างพอเพียง				
17	สถานศึกษาได้รับทรัพยากรและงบประมาณจากหน่วยงานภายนอกต่างๆ ในการบริหารงานวิชาการ				
18	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถจัดสรรงบประมาณ ทรัพยากรและงบประมาณเป็นไปตามแผนการใช้งบประมาณของงานวิชาการ				
19	ผู้บริหารสถานศึกษาจัดสรรงบประมาณที่เพียงพอต่อการบริหารงานวิชาการ				
20	ผู้บริหารสถานศึกษาจัดสรรงบประมาณได้อย่างเหมาะสมกับโครงการของฝ่ายงานวิชาการ				
21	ผู้บริหารสถานศึกษาจัดสรรงบประมาณอย่างคุ้มค่ากับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เกิดประโยชน์สูงสุด				

ข้อ	ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการบริหารงาน วิชาการ	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ เพิ่มเติม
		+1	0	-1	
ปัจจัยด้านการจัดแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้มีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายในสถานศึกษา ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ และการแสวงหาความรู้ของตัวผู้เรียนเองตามบริบทของสถานศึกษานั้นๆ มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม ปรับปรุงและพัฒนาแหล่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง					
22	สถานศึกษามีแหล่งเรียนรู้ภายในที่หลากหลายที่เอื้อ สำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สำหรับครูผู้สอนและนักเรียน				
23	สถานศึกษามีแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ ตามบริบทของสถานศึกษา				
24	สถานศึกษามีการจัดแหล่งเรียนรู้เพื่อเอื้อต่อการแสวงหาความรู้ของตัวผู้เรียนเองตามบริบทของสถานศึกษานั้นๆ				
25	ผู้บริหารสถานศึกษามีการนิเทศ กำกับ ติดตาม การใช้งานแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา				
26	สถานศึกษามีปรับปรุงและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง				

ข้อ	ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงาน วิชาการ	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ เพิ่มเติม
		+1	0	-1	
ปัจจัยด้านความเพียงพอของสื่อวัสดุเครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษาที่จำเป็นต่อการบริหารงานวิชาการ สำหรับให้ผู้สอนใช้ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการวางแผนในการจัดหา จัดระบบการเบิก จ่ายวัสดุอุปกรณ์ ให้สอดคล้องกับความต้องการในการใช้					
27	สถานศึกษาจัดหา วัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นต่อการบริหารงานวิชาการ อย่างเหมาะสมและพอเพียง				
28	วัสดุอุปกรณ์ที่ได้รับการจัดสรรมีความสอดคล้องกับความต้องการในการใช้ของครูผู้สอนและผู้เรียน				
29	สถานศึกษามีเจ้าหน้าที่ดูแลและให้บริการเครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษา				
30	สถานศึกษามีห้องเก็บ เครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษา เพื่อเพิ่มความสะดวกในการใช้งานของผู้สอน				
31	ครูผู้สอนสามารถนำวัสดุอุปกรณ์ไปใช้จัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ				
32	สถานศึกษาจัดทำแผนในการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่สอดคล้องกับความต้องการของบุคลากร				
33	สถานศึกษาจัดระบบการเบิกจ่ายวัสดุอุปกรณ์ให้สอดคล้องกับระเบียบพัสดุและสอดคล้องกับความต้องการในการใช้				

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของ
โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก

ข้อ	ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
		+1	0	-1	
การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง สถานศึกษามีหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง มีการจัดตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและคณะกรรมการปรับปรุงหลักสูตร โดยผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างบรรยากาศให้ครูผู้สอนรับผิดชอบในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาร่วมกัน ผู้บริหารสถานศึกษามีการพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตร ส่งเสริมให้ครูผู้สอนพัฒนาตนเองให้มีความรู้ในเรื่องหลักสูตรสถานศึกษา และจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นสอดคล้องกับบริบทของแต่ละพื้นที่					
1	สถานศึกษามีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน				
2	สถานศึกษามีการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง				
3	สถานศึกษาจัดตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตร สถานศึกษาที่มีความรู้ความสามารถเหมาะสมกับการบริหารหลักสูตร				
4	สถานศึกษามีการจัดตั้งคณะกรรมการปรับปรุงหลักสูตรที่ความรู้ความสามารถเหมาะสมกับการปรับปรุงหลักสูตร				
5	ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการเป็นผู้นำในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา				
6	ผู้บริหารสามารถสร้างบรรยากาศให้ครูผู้สอน รับผิดชอบร่วมกันในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา				

ข้อ	ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
		+1	0	-1	
การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง สถานศึกษามีหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง มีการจัดตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและคณะกรรมการปรับปรุงหลักสูตร โดยผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างบรรยากาศให้ครูผู้สอนรับผิดชอบในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาร่วมกัน ผู้บริหารสถานศึกษามีการพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตร ส่งเสริมให้ครูผู้สอนพัฒนาตนเองให้มีความรู้ในเรื่องหลักสูตรสถานศึกษา และจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นสอดคล้องกับบริบทของแต่ละพื้นที่					
7	ผู้บริหารสถานศึกษาได้รับการพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง				
8	ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนพัฒนาตนเองในเรื่องจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา				
9	สถานศึกษามีหลักสูตรท้องถิ่นสอดคล้องกับบริบทของแต่ละพื้นที่ของสถานศึกษา				

ข้อ	ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
		+1	0	-1	
การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ความสามารถในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ สามารถทำให้เกิดการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ผลักดันให้มีการจัดการเรียนรู้ที่สามารถนำไปใช้ได้จริง ส่งเสริมให้ครูผู้สอนในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ มีความเข้าใจในวัตถุประสงค์ในการจัดการเรียนรู้ที่ชัดเจน มีการจัดเตรียมเนื้อหาการสอนที่หลากหลายและยืดหยุ่น คำนึงถึงศักยภาพและความแตกต่างระหว่างบุคคล					
10	ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ความสามารถในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน				
11	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถทำให้ครูผู้สอนเกิดการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่มีความเหมาะสม				
12	ผู้บริหารสถานศึกษาผลักดันให้มีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย จนทำให้ครูผู้สอนสามารถนำไปใช้ได้จริง				
13	ผู้บริหารสถานศึกษาพัฒนาครูผู้สอนให้มีความรู้ความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตรงตามหลักสูตรสถานศึกษา				
14	สถานศึกษามีการส่งเสริมครูผู้สอนในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล				
15	ผู้บริหารพัฒนาครูผู้สอนมีความเข้าใจในวัตถุประสงค์ในการจัดการเรียนรู้ที่ชัดเจน				
16	ผู้บริหารสถานศึกษากำกับติดตามให้ครูผู้สอนสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นตามสภาพบริบทของสถานศึกษา				

ข้อ	ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
		+1	0	-1	
การประกันคุณภาพภายใน หมายถึง สถานศึกษามีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีการประเมินภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมการพัฒนาผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษา ครูผู้สอนมีการประเมินตนเองอยู่เสมอ และมีการนำผลการประเมินมาพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง					
17	สถานศึกษามีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่มีความชัดเจน				
18	สถานศึกษามีการประเมินภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง				
19	สถานศึกษามีการส่งเสริมการพัฒนาผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษา				
20	ผู้บริหารสถานศึกษาใช้การประเมินโครงการต่าง ๆ ตามแผนงาน มาใช้ในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา				
21	ผู้บริหารสถานศึกษาให้ครูผู้สอนมีการประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเองอยู่เสมอ				
22	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูผู้สอนนำผลการประเมินการปฏิบัติงานมาพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง				

ข้อ	ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
		+1	0	-1	
การประเมินผลการเรียนรู้ หมายถึง สถานศึกษามีการส่งเสริมให้คณะครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจการวัดประเมินผลการเรียนรู้ มีคณะกรรมการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ มีการจัดทำระเบียบการวัดผลประเมินผลตรงตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ครูผู้สอนมีมาตรฐานการวัดผลประเมินผลที่ชัดเจน มีวิธีการติดตามประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริง และมีการปรับปรุงวิธีการวัดผลประเมินผลอยู่เสมอ					
23	สถานศึกษามีการส่งเสริมให้คณะครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจการวัดประเมินผลการเรียนรู้				
24	สถานศึกษาจัดตั้งคณะกรรมการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ ที่มีความรู้ความสามารถ				
25	สถานศึกษามีการจัดทำระเบียบการวัดผลประเมินผลตรงตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน				
26	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีมาตรฐานการวัดผลประเมินผลที่ชัดเจนเหมาะสมกับรายวิชาที่ตนรับผิดชอบ				
27	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีวิธีการที่เหมาะสมในการติดตามประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริง				
28	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีการปรับปรุงวิธีการวัดผลประเมินผลอยู่เสมอ				

ข้อ	ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
		+1	0	-1	
การพัฒนาสื่อเทคโนโลยี นวัตกรรมเพื่อการศึกษา หมายถึง สถานศึกษามีสื่อเทคโนโลยี นวัตกรรมเพื่อการศึกษา มีห้องคอมพิวเตอร์เพื่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีระบบอินเทอร์เน็ต ความเร็วสูงเหมาะกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีระบบคัดสื่อการสอนที่เหมาะสมกับการ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ครูผู้สอนใช้สื่อการเรียนรู้ และ ส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีความรู้ความสามารถในการใช้สื่อการเรียนรู้					
29	สถานศึกษามีห้องคอมพิวเตอร์ที่มีความทันสมัย เหมาะกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของ ครูผู้สอน				
30	สถานศึกษามีระบบอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง เหมาะกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของ ครูผู้สอน				
31	สถานศึกษามีระบบคัดสื่อการเรียนที่เหมาะสม กับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของแต่ละกลุ่มสาระ การเรียนรู้				
32	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีการใช้ สื่อการเรียนรู้ ที่มีความหลากหลาย				
33	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีความรู้ ความสามารถในการใช้สื่อการเรียนรู้				
34	ผู้บริหารสถานศึกษาพัฒนาครูผู้สอนให้มีการ ปรับปรุงวิธีการวัดผลประเมินผลอยู่เสมอ				
35	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดทำ นวัตกรรมทางการศึกษา เพื่อประกอบการจัด กิจกรรมการเรียนรู้				

ข้อ	ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
		+1	0	-1	
การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน หมายถึง สถานศึกษาให้ครูผู้สอนจัดทำวิจัยในชั้นเรียน ส่งเสริมให้ครูผู้สอนพัฒนาตนเองในเรื่องการวิจัยเพื่อการศึกษา มีการทำ PLC ให้ครูผู้สอนเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภายในสถานศึกษาและผู้เชี่ยวชาญภายนอก มีการนำผลการทำวิจัยในชั้นเรียนมาใช้ปรับปรุงและพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีระบบเครือข่ายการเผยแพร่ผลการทำวิจัยในชั้นเรียนกับสถานศึกษาอื่น					
36	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้ครูผู้สอนจัดทำวิจัยในชั้นเรียนในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน				
37	สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูผู้สอนได้พัฒนาตนเองในเรื่องการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน				
38	ครูผู้สอนมีการทำ PLC เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ภายในสถานศึกษา				
39	ครูผู้สอนแลกเปลี่ยนประสบการณ์การจัดกิจกรรมการเรียนรู้กับผู้เชี่ยวชาญภายนอกสถานศึกษา				
40	ครูผู้สอนนำผลการทำวิจัยในชั้นเรียนมาปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ในรายวิชาที่ตนรับผิดชอบ				
41	ครูผู้สอนนำผลการทำวิจัยในชั้นเรียนมาพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของตนเอง				
42	สถานศึกษามีเครือข่ายการเผยแพร่ผลการทำวิจัยในชั้นเรียนกับสถานศึกษาอื่น				

ลงชื่อ.....ผู้เชี่ยวชาญ
 (.....)
 วันที่.....

ภาคผนวก ค แสดงผลการประเมินความสอดคล้องของแบบสอบถามเรื่องเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก

แบบแสดงความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก

ข้อที่	ข้อคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			IOC	แปลผล
		1	2	3		
1. ปัจจัยด้านภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร						
1.	ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ที่จำเป็นต่อการบริหารงานวิชาการ	1	1	1	1	คำถามสอดคล้อง
2.	ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา	1	1	1	1	คำถามสอดคล้อง
3.	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถจูงใจ คณะครูและผู้ที่เกี่ยวข้องให้เกิดความร่วมมือในการการบริหารงานวิชาการ	1	1	1	1	คำถามสอดคล้อง
4.	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถสร้างการยอมรับตนเอง ด้วยบุคลิกภาพของความเป็นผู้นำ	1	1	1	1	คำถามสอดคล้อง
5.	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถให้คำปรึกษาคณะครูและผู้เกี่ยวข้องเพื่อให้งานวิชาการเป็นไปตามหลักสูตรที่สถานศึกษากำหนด	1	1	1	1	คำถามสอดคล้อง
6.	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถจัดการบริหารวิชาการของสถานศึกษา ได้เหมาะสมตามบริบทของสถานศึกษา	1	1	1	1	คำถามสอดคล้อง

ข้อที่	ข้อความถาม	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			IOC	แปลผล
		1	2	3		
7.	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามที่หลักสูตรสถานศึกษากำหนดไว้	1	1	1	1	คำถาม สอดคล้อง
2.ปัจจัยด้านความสามารถในการจัดการเรียน						
1.	ครูผู้สอนมีความรู้และความถนัดในเนื้อหาวิชาที่ตนเองรับผิดชอบสอน	1	1	1	1	คำถาม สอดคล้อง
2.	ครูผู้สอนสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้อย่างเหมาะสม	1	1	1	1	คำถาม สอดคล้อง
3.	ครูผู้สอนมีการจัดทำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้สอดคล้องกับหลักสูตรที่สถานศึกษา	1	1	1	1	คำถาม สอดคล้อง
4.	ครูผู้สอนสามารถออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในรายวิชาที่ตนเองรับผิดชอบ	1	1	1	1	คำถาม สอดคล้อง
5.	ครูผู้สอนสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา	1	1	1	1	คำถาม สอดคล้อง
6.	ครูผู้สอนสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน	1	1	1	1	คำถาม สอดคล้อง
7.	ครูผู้สอนสามารถออกแบบการวัดผลประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามสภาพจริง ได้อย่างเหมาะสม	1	1	1	1	คำถาม สอดคล้อง
8.	ครูผู้สอนสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามที่หลักสูตรสถานศึกษากำหนดไว้	1	1	1	1	คำถาม สอดคล้อง

ข้อที่	ข้อคำถาม	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			IOC	แปลผล
		1	2	3		
3.ปัจจัยการสนับสนุนงบประมาณ						
1	สถานศึกษาได้รับการจัดสรรทรัพยากรและงบประมาณในการบริหารงานวิชาการจากหน่วยงานต้นสังกัดอย่างพอเพียง	1	1	1	1	คำถาม สอดคล้อง
2	สถานศึกษาได้รับทรัพยากรและงบประมาณจากหน่วยงานภายนอกต่าง ๆ ในการบริหารงานวิชาการ	1	1	1	1	คำถาม สอดคล้อง
3	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถจัดสรรงบประมาณทรัพยากรและงบประมาณเป็นไปตามแผนการใช้งบประมาณของงานวิชาการ	1	1	1	1	คำถาม สอดคล้อง
4	ผู้บริหารสถานศึกษาจัดสรรงบประมาณที่เพียงพอต่อการบริหารงานวิชาการ	1	1	1	1	คำถาม สอดคล้อง
5	ผู้บริหารสถานศึกษาจัดสรรงบประมาณได้อย่างเหมาะสมกับโครงการของฝ่ายงานวิชาการ	1	1	1	1	คำถาม สอดคล้อง
6	ผู้บริหารสถานศึกษาจัดสรรงบประมาณอย่างคุ้มค่ากับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เกิดประโยชน์สูงสุด	1	1	1	1	คำถาม สอดคล้อง
4. ปัจจัยด้านการจัดแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา						
1	สถานศึกษามีแหล่งเรียนรู้ภายในที่หลากหลายที่เอื้อสำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สำหรับครูผู้สอนและนักเรียน	1	1	1	1	คำถาม สอดคล้อง
2	สถานศึกษามีแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ตามบริบทของสถานศึกษา	1	1	1	1	คำถาม สอดคล้อง

ข้อที่	ข้อความถาม	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			IOC	แปลผล
		1	2	3		
3	สถานศึกษามีการจัดแหล่งเรียนรู้เพื่อเอื้อต่อการแสวงหาความรู้ของตัวผู้เรียนเองตามบริบทของสถานศึกษานั้น ๆ	1	1	1	1	คำถาม สอดคล้อง
4	ผู้บริหารสถานศึกษามีการนิเทศ กำกับติดตาม การใช้งานแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา	1	1	1	1	คำถาม สอดคล้อง
5	สถานศึกษามีปรับปรุงและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง	1	1	1	1	คำถาม สอดคล้อง
5. ปัจจัยด้านความเพียงพอของสื่อวัตกรรมการศึกษา						
1	สถานศึกษาจัดหา วัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นต่อการบริหารงานวิชาการ อย่างเหมาะสมและพอเพียง	1	1	1	1	คำถาม สอดคล้อง
2	วัสดุอุปกรณ์ที่ได้รับการจัดสรรมีความสอดคล้องกับความต้องการในการใช้ของครูผู้สอนและผู้เรียน	1	1	1	1	คำถาม สอดคล้อง
3	สถานศึกษามีเจ้าหน้าที่ดูแลและให้บริการ เครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษา	1	1	1	1	คำถาม สอดคล้อง
4	สถานศึกษามีห้องเก็บ เครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษา เพื่อเพิ่มความสะดวกในการใช้งานของผู้สอน	1	1	1	1	คำถาม สอดคล้อง
5	ครูผู้สอนสามารถนำวัสดุอุปกรณ์ไปใช้จัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	1	1	1	1	คำถาม สอดคล้อง
6	สถานศึกษาจัดทำแผนในการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่สอดคล้องกับความต้องการของบุคลากร	1	1	1	1	คำถาม สอดคล้อง

ข้อที่	ข้อคำถาม	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			IOC	แปลผล
		1	2	3		
7	สถานศึกษาจัดระบบการเบิกจ่ายวัสดุ อุปกรณ์ให้สอดคล้องกับระเบียบพัสดุ และสอดคล้องกับความต้องการในการ ใช้	1	1	1	1	คำถาม สอดคล้อง

แบบแสดงความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ
ของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก

ข้อที่	ข้อคำถาม	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			IOC	แปลผล
		1	2	3		
1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา						
1	สถานศึกษามีการจัดทำหลักสูตร สถานศึกษาสอดคล้องกับหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน	1	1	1	1	คำถาม สอดคล้อง
2	สถานศึกษามีการปรับปรุงพัฒนา หลักสูตรอย่างต่อเนื่อง	1	1	1	1	คำถาม สอดคล้อง
3	สถานศึกษาจัดตั้งคณะกรรมการ บริหารหลักสูตรสถานศึกษาที่มีความรู้ ความสามารถเหมาะสมกับการบริหาร หลักสูตร	1	1	1	1	คำถาม สอดคล้อง
4	สถานศึกษามีการจัดตั้งคณะกรรมการ ปรับปรุงหลักสูตรที่ความรู้ ความสามารถเหมาะสมกับการ ปรับปรุงหลักสูตร	1	1	1	1	คำถาม สอดคล้อง
5	ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถใน การเป็นผู้นำในการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา	1	1	1	1	คำถาม สอดคล้อง
6	ผู้บริหารสามารถสร้างบรรยากาศให้ ครูผู้สอนรับผิดชอบร่วมกันในการจัดทำ หลักสูตรสถานศึกษา	1	1	1	1	คำถาม สอดคล้อง
7	ผู้บริหารสถานศึกษาได้รับการพัฒนา ตนเองให้มีความรู้ความเข้าใจใน หลักสูตรสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง	1	1	1	1	คำถาม สอดคล้อง

ข้อที่	ข้อความ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			IOC	แปลผล
		1	2	3		
8	ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนพัฒนาตนเองในเรื่องจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	1	1	1	1	คำถาม สอดคล้อง
9	สถานศึกษามีหลักสูตรท้องถิ่นสอดคล้องกับบริบทของแต่ละพื้นที่ของสถานศึกษา	1	1	1	1	คำถาม สอดคล้อง
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้						
1	ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ความสามารถในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน	1	1	1	1	คำถาม สอดคล้อง
2	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถทำให้ครูผู้สอนเกิดการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่มีความเหมาะสม	1	1	1	1	คำถาม สอดคล้อง
3	ผู้บริหารสถานศึกษาลักดันให้มีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย จนทำให้ครูผู้สอนสามารถนำไปใช้ได้จริง	1	1	1	1	คำถาม สอดคล้อง
4	ผู้บริหารสถานศึกษาพัฒนาครูผู้สอนให้มีความรู้ความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตรงตามหลักสูตรสถานศึกษา	1	1	1	1	คำถาม สอดคล้อง
5	สถานศึกษามีการส่งเสริมครูผู้สอนในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล	1	1	1	1	คำถาม สอดคล้อง
6	ผู้บริหารพัฒนาครูผู้สอนมีความเข้าใจในวัตถุประสงค์ในการจัดการเรียนรู้ที่ชัดเจน	1	1	1	1	คำถาม สอดคล้อง

ข้อที่	ข้อคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			IOC	แปลผล
		1	2	3		
7	ผู้บริหารสถานศึกษากำกับติดตามให้ครูผู้สอนสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นตามสภาพบริบทของสถานศึกษา	1	1	1	1	คำถาม สอดคล้อง
3. การประกันคุณภาพภายใน						
1	สถานศึกษามีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่มีความชัดเจน	1	1	1	1	คำถาม สอดคล้อง
2	สถานศึกษามีการประเมินภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง	1	1	1	1	คำถาม สอดคล้อง
3	สถานศึกษามีการส่งเสริมการพัฒนาผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษา	1	1	1	1	คำถาม สอดคล้อง
4	ผู้บริหารสถานศึกษาใช้การประเมินโครงการต่าง ๆ ตามแผนงาน มาใช้ในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	1	1	1	1	คำถาม สอดคล้อง
5	ผู้บริหารสถานศึกษาให้ครูผู้สอนมีการประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเองอยู่เสมอ	1	1	1	1	คำถาม สอดคล้อง
6	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูผู้สอนนำผลการประเมินการปฏิบัติงานมาพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง	1	1	1	1	คำถาม สอดคล้อง
4. การประเมินผลการเรียนรู้						
1	สถานศึกษามีการส่งเสริมให้คณะครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจการวัดประเมินผลการเรียนรู้	1	1	1	1	คำถาม สอดคล้อง

ข้อที่	ข้อคำถาม	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			IOC	แปลผล
		1	2	3		
2	สถานศึกษาจัดตั้งคณะกรรมการวัดผล ประเมินผลการเรียนรู้ ที่มีความรู้ ความสามารถ	1	1	1	1	คำถาม สอดคล้อง
3	สถานศึกษามีการจัดทำระเบียบการ วัดผลประเมินผลตรงตามหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน	1	1	1	1	คำถาม สอดคล้อง
4	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ ครูผู้สอนมีมาตรฐานการวัดผล ประเมินผลที่ชัดเจน เหมาะสมกับ รายวิชาที่ตนรับผิดชอบ	1	1	1	1	คำถาม สอดคล้อง
5	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ ครูผู้สอนมีวิธีการที่เหมาะสมในการ ติดตามประเมินผลผู้เรียนตามสภาพ จริง	1	1	1	1	คำถาม สอดคล้อง
6	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ ครูผู้สอนมีการปรับปรุงวิธีการวัดผล ประเมินผลอยู่เสมอ	1	1	1	1	คำถาม สอดคล้อง
5. การพัฒนาสื่อเทคโนโลยี นวัตกรรมเพื่อการศึกษา						
1	สถานศึกษามีห้องคอมพิวเตอร์ที่มี ความทันสมัยเหมาะสมกับการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ของครูผู้สอน	1	1	1	1	คำถาม สอดคล้อง
2	สถานศึกษามีระบบอินเทอร์เน็ต ความเร็วสูงเหมาะสมกับการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ของครูผู้สอน	1	1	1	1	คำถาม สอดคล้อง
3	สถานศึกษามีระบบคัดสื่อการเรียนที่ เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้	1	1	1	1	คำถาม สอดคล้อง

ข้อที่	ข้อความคำถาม	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			IOC	แปลผล
		1	2	3		
4	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ ครูผู้สอนมีการใช้สื่อการเรียนรู้ ที่มี ความหลากหลาย	1	1	1	1	คำถาม สอดคล้อง
5	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ ครูผู้สอนมีความรู้ความสามารถในการ ใช้สื่อการเรียนรู้	1	1	1	1	คำถาม สอดคล้อง
6	ผู้บริหารสถานศึกษาพัฒนาครูผู้สอนให้ มีการปรับปรุงวิธีการวัดผลประเมินผล อยู่เสมอ	1	1	1	1	คำถาม สอดคล้อง
7	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ ครูผู้สอนจัดทำนวัตกรรมทางการศึกษา เพื่อประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	1	1	1	1	คำถาม สอดคล้อง
6. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน						
1	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้ ครูผู้สอนจัดทำวิจัยในชั้นเรียนในการ พัฒนาคุณภาพผู้เรียน	1	1	1	1	คำถาม สอดคล้อง
2	สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูผู้สอนได้ พัฒนาตนเองในเรื่องการวิจัยเพื่อ พัฒนาคุณภาพผู้เรียน	1	1	1	1	คำถาม สอดคล้อง
3	ครูผู้สอนมีการทำ PLC เพื่อแลกเปลี่ยน ประสบการณ์ภายในสถานศึกษา	1	1	1	1	คำถาม สอดคล้อง
4	ครูผู้สอนแลกเปลี่ยนประสบการณ์การ จัดกิจกรรมการเรียนรู้กับผู้เชี่ยวชาญ ภายนอกสถานศึกษา	1	1	1	1	คำถาม สอดคล้อง
5	ครูผู้สอนนำผลการทำวิจัยในชั้นเรียน มาใช้ปรับปรุงการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้ ในรายวิชาที่ตนรับผิดชอบ	1	1	1	1	คำถาม สอดคล้อง

ข้อที่	ข้อคำถาม	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			IOC	แปลผล
		1	2	3		
6	ครูผู้สอนนำผลการทำวิจัยในชั้นเรียน มาพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ของตนเอง	1	1	1	1	คำถาม สอดคล้อง
7	สถานศึกษามีเครือข่ายการเผยแพร่ผล การทำวิจัยในชั้นเรียนกับสถานศึกษา อื่น	1	1	1	1	คำถาม สอดคล้อง

ภาคผนวก ง แบบสอบถามเรื่องเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงาน
วิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา
จังหวัดพิษณุโลก

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามฉบับนี้สร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัด
พิษณุโลก

ของ นายชนกานต์ เอี่ยมสะอาด นิสิตปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยนเรศวร โดยมี ดร.สทิพร เชาวน์ชัย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าด้วย
ตนเอง ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาในหลักสูตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนเรศวร

2. แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

2.1 เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา
ในจังหวัดพิษณุโลก

2.2 เพื่อศึกษาระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของ
โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดพิษณุโลก

3. แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน
มัธยมศึกษาในจังหวัดพิษณุโลก

ตอนที่ 3 ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัด
พิษณุโลก

จึงขอความกรุณาจากท่านได้ตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง ผู้วิจัยจะเก็บ
รักษาคำตอบของท่านไว้เป็นความลับ โดยจะนำมาวิเคราะห์ในภาพรวม ซึ่งไม่มีผลกระทบต่อท่าน
ใด ๆ ทั้งสิ้น และขอขอบคุณทุกท่านเป็นอย่างสูงที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามครั้ง
นี้

นายชนกานต์ เอี่ยมสะอาด
นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน [] ที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุดเกี่ยวกับสถานภาพของท่าน

1. เพศ

[] ชาย

[] หญิง

2. ระดับการศึกษา

[] ปริญญาตรี

[] ปริญญาโท

[] ปริญญาเอก

3. ตำแหน่ง

[] ผู้บริหารสถานศึกษา

[] ข้าราชการครู

4. ประสบการณ์ในการทำงาน

[] น้อยกว่า 5 ปี

[] 5-10 ปี

[] 10 ปีขึ้นไป

**ตอนที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา
จังหวัดพิษณุโลก**

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดเพียงข้อละคำตอบเดียว ดังนี้

5 หมายถึง ระดับปัจจัยที่ส่งผลประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับ มาก
ที่สุด

4 หมายถึง ระดับปัจจัยที่ส่งผลประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับ มาก

3 หมายถึง ระดับปัจจัยที่ส่งผลประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับ ปานกลาง

2 หมายถึง ระดับปัจจัยที่ส่งผลประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับ น้อย

1 หมายถึง ระดับปัจจัยที่ส่งผลประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ข้อ	ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1. ด้านภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร						
1	ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ที่จำเป็นต่อการบริหารงานวิชาการ	5	4	3	2	1
2	ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา	5	4	3	2	1
3	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถจูงใจ คณะครู และผู้ที่เกี่ยวข้องให้เกิดความร่วมมือในการบริหารงานวิชาการ	5	4	3	2	1
4	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถสร้างการยอมรับตนเอง ด้วยบุคลิกภาพของความเป็นผู้นำ	5	4	3	2	1
5	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถให้คำปรึกษา คณะครูและผู้เกี่ยวข้องเพื่อให้งานวิชาการเป็นไปตามหลักสูตรที่สถานศึกษากำหนด	5	4	3	2	1
6	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถจัดการบริหารวิชาการของสถานศึกษา ได้เหมาะสมตามบริบทของสถานศึกษา	5	4	3	2	1
7	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามที่หลักสูตรสถานศึกษากำหนดไว้	5	4	3	2	1

ข้อ	ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพ บริหารงานวิชาการ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
2. ด้านความสามารถในการจัดการเรียน						
8	ครูผู้สอนมีความรู้และความถนัดในเนื้อหาวิชา ที่ตนเองรับผิดชอบสอน	5	4	3	2	1
9	ครูผู้สอนสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดย เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้อย่างเหมาะสม	5	4	3	2	1
10	ครูผู้สอนมีการจัดทำแผนการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้ได้สอดคล้องกับหลักสูตรที่สถานศึกษา	5	4	3	2	1
11	ครูผู้สอนสามารถออกแบบการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในรายวิชาที่ ตนเองรับผิดชอบ	5	4	3	2	1
12	ครูผู้สอนสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ หลากหลายสอดคล้องกับบริบทของ สถานศึกษา	5	4	3	2	1
13	ครูผู้สอนสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดย คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของ ผู้เรียน	5	4	3	2	1
14	ครูผู้สอนสามารถออกแบบการวัดผล ประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตาม สภาพจริง ได้อย่างเหมาะสม	5	4	3	2	1
15	ครูผู้สอนสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ ผู้เรียนมีคุณภาพตามที่หลักสูตรสถานศึกษา กำหนดไว้	5	4	3	2	1

ข้อ	ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพ บริหารงานวิชาการ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
3. การสนับสนุนงบประมาณ						
16	สถานศึกษาได้รับการจัดสรรทรัพยากรและงบประมาณในการบริหารงานวิชาการจากหน่วยงานต้นสังกัดอย่างพอเพียง	5	4	3	2	1
17	สถานศึกษาได้รับทรัพยากรและงบประมาณจากหน่วยงานภายนอกต่าง ๆ ในการบริหารงานวิชาการ	5	4	3	2	1
18	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถจัดสรรงบประมาณทรัพยากรและงบประมาณเป็นไปตามแผนการใช้งบประมาณของงานวิชาการ	5	4	3	2	1
19	ผู้บริหารสถานศึกษาจัดสรรงบประมาณที่เพียงพอต่อการบริหารงานวิชาการ	5	4	3	2	1
20	ผู้บริหารสถานศึกษาจัดสรรงบประมาณได้อย่างเหมาะสมกับโครงการของฝ่ายงานวิชาการ	5	4	3	2	1
21	ผู้บริหารสถานศึกษาจัดสรรงบประมาณอย่างคุ้มค่ากับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เกิดประโยชน์สูงสุด	5	4	3	2	1
4. ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา						
22	สถานศึกษามีแหล่งเรียนรู้ภายในที่หลากหลายที่เอื้อสำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สำหรับครูผู้สอนและนักเรียน	5	4	3	2	1
23	สถานศึกษามีแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ ตามบริบทของสถานศึกษา	5	4	3	2	1

ข้อ	ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพ บริหารงานวิชาการ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
24	สถานศึกษามีการจัดแหล่งเรียนรู้เพื่อเอื้อต่อการแสวงหาความรู้ของตัวผู้เรียนเองตามบริบทของสถานศึกษานั้นๆ	5	4	3	2	1
25	ผู้บริหารสถานศึกษามีการนิเทศ กำกับ ติดตาม การใช้งานแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา	5	4	3	2	1
26	สถานศึกษามีปรับปรุงและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง	5	4	3	2	1
5. ด้านความเพียงพอของสื่อวัสดุกรรมเพื่อการศึกษา						
27	สถานศึกษาจัดหา วัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นต่อการบริหารงานวิชาการ อย่างเหมาะสมและพอเพียง	5	4	3	2	1
28	วัสดุอุปกรณ์ที่ได้รับการจัดสรรมีความสอดคล้องกับความต้องการในการใช้ของครูผู้สอนและผู้เรียน	5	4	3	2	1
29	สถานศึกษามีเจ้าหน้าที่ดูแลและให้บริการเครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษา	5	4	3	2	1
30	สถานศึกษามีห้องเก็บ เครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ และเทคโนโลยีทางการศึกษา เพื่อเพิ่มความสะดวกในการใช้งานของผู้สอน	5	4	3	2	1
31	ครูผู้สอนสามารถนำวัสดุอุปกรณ์ไปใช้จัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	5	4	3	2	1
32	สถานศึกษาจัดทำแผนในการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่สอดคล้องกับความต้องการของบุคลากร	5	4	3	2	1

ข้อ	ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพ บริหารงานวิชาการ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
33	สถานศึกษาจัดระบบการเบิกจ่ายวัสดุอุปกรณ์ให้สอดคล้องกับระเบียบพัสดุและสอดคล้องกับความต้องการในการใช้	5	4	3	2	1

ตอนที่ 3 ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดพิษณุโลก
คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดเพียงข้อละ
คำตอบเดียว ดังนี้

- 5 หมายถึง ระดับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ อยู่ในระดับ มากที่สุด
- 4 หมายถึง ระดับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ อยู่ในระดับ มาก
- 3 หมายถึง ระดับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ อยู่ในระดับ ปานกลาง
- 2 หมายถึง ระดับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ อยู่ในระดับ น้อย
- 1 หมายถึง ระดับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ข้อ	ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา						
1	สถานศึกษามีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน	5	4	3	2	1
2	สถานศึกษามีการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง	5	4	3	2	1
3	สถานศึกษาจัดตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตร สถานศึกษาที่มีความรู้ความสามารถเหมาะสมกับการ บริหารหลักสูตร	5	4	3	2	1
4	สถานศึกษามีการจัดตั้งคณะกรรมการปรับปรุง หลักสูตรที่มีความรู้ความสามารถเหมาะสมกับการ ปรับปรุงหลักสูตร	5	4	3	2	1
5	ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการเป็นผู้นำ ในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	5	4	3	2	1

ข้อ	ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา						
6	ผู้บริหารสามารถสร้างบรรยากาศให้ครูผู้สอน รับผิดชอบร่วมกันในการจัดทำหลักสูตร สถานศึกษา	5	4	3	2	1
7	ผู้บริหารสถานศึกษาได้รับการพัฒนาตนเองให้มี ความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรสถานศึกษาอย่าง ต่อเนื่อง	5	4	3	2	1
8	ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมให้ครูผู้สอน พัฒนาตนเองในเรื่องจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	5	4	3	2	1
9	สถานศึกษามีหลักสูตรท้องถิ่นสอดคล้องกับ บริบทของแต่ละพื้นที่ของสถานศึกษา	5	4	3	2	1
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้						
10	ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ความสามารถใน การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน	5	4	3	2	1
11	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถทำให้ครูผู้สอนเกิด การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่มีความเหมาะสม	5	4	3	2	1
12	ผู้บริหารสถานศึกษาลักดันให้มีการจัดการ เรียนรู้ที่หลากหลาย จนทำให้ครูผู้สอนสามารถ นำไปใช้ได้จริง	5	4	3	2	1
13	ผู้บริหารสถานศึกษาพัฒนาครูผู้สอนให้มีความรู้ ความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ตรงตามหลักสูตรสถานศึกษา	5	4	3	2	1
14	สถานศึกษามีการส่งเสริมครูผู้สอนในการพัฒนา กระบวนการเรียนรู้ที่คำนึงถึงความแตกต่าง ระหว่างบุคคล	5	4	3	2	1

ข้อ	ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้						
15	ผู้บริหารพัฒนาครูผู้สอนมีความเข้าใจในวัตถุประสงค์ในการจัดการเรียนรู้ที่ชัดเจน	5	4	3	2	1
16	ผู้บริหารสถานศึกษากำกับติดตามให้ครูผู้สอนสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นตามสภาพบริบทของสถานศึกษา	5	4	3	2	1
3. การประกันคุณภาพภายใน						
17	สถานศึกษามีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่มีความชัดเจน	5	4	3	2	1
18	สถานศึกษามีการประเมินภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง	5	4	3	2	1
19	สถานศึกษามีการส่งเสริมการพัฒนาผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษา	5	4	3	2	1
20	ผู้บริหารสถานศึกษาใช้การประเมินโครงการต่างๆ ตามแผนงาน มาใช้ในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	5	4	3	2	1
21	ผู้บริหารสถานศึกษาให้ครูผู้สอนมีการประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเองอยู่เสมอ	5	4	3	2	1
22	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูผู้สอนนำผลการประเมินการปฏิบัติงานมาพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง	5	4	3	2	1
4. การประเมินผลการเรียนรู้						
23	สถานศึกษามีการส่งเสริมให้คณะครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจการวัดประเมินผลการเรียนรู้	5	4	3	2	1
24	สถานศึกษาจัดตั้งคณะกรรมการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ ที่มีความรู้ความสามารถ	5	4	3	2	1

ข้อ	ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
4. การประเมินผลการเรียนรู้						
25	สถานศึกษามีการจัดทำระเบียบการวัดผลประเมินผลตรงตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน	5	4	3	2	1
26	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีมาตรฐานการวัดผลประเมินผลที่ชัดเจน เหมาะสมกับรายวิชาที่ตนรับผิดชอบ	5	4	3	2	1
27	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีวิธีการที่เหมาะสมในการติดตามประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริง	5	4	3	2	1
28	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีการปรับปรุงวิธีการวัดผลประเมินผลอยู่เสมอ	5	4	3	2	1
5. การพัฒนาสื่อเทคโนโลยี นวัตกรรมเพื่อการศึกษา						
29	สถานศึกษามีห้องคอมพิวเตอร์ที่มีความทันสมัย เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูผู้สอน	5	4	3	2	1
30	สถานศึกษามีระบบอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูผู้สอน	5	4	3	2	1
31	สถานศึกษามีระบบคัดสื่อการเรียนที่เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้	5	4	3	2	1
32	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีการใช้สื่อการเรียนรู้ ที่มีความหลากหลาย	5	4	3	2	1
33	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีความรู้ความสามารถในการใช้สื่อการเรียนรู้	5	4	3	2	1

ข้อ	ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
5. การพัฒนาสื่อเทคโนโลยี นวัตกรรมเพื่อการศึกษา						
34	ผู้บริหารสถานศึกษาพัฒนาครูผู้สอนให้มีการปรับปรุงวิธีการวัดผลประเมินผลอยู่เสมอ	5	4	3	2	1
35	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดทำนวัตกรรมทางการศึกษา เพื่อประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	5	4	3	2	1
6. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน						
36	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้ครูผู้สอนจัดทำวิจัยในชั้นเรียนในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน	5	4	3	2	1
37	สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูผู้สอนได้พัฒนาตนเองในเรื่องการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน	5	4	3	2	1
38	ครูผู้สอนมีการทำ PLC เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ภายในสถานศึกษา	5	4	3	2	1
39	ครูผู้สอนแลกเปลี่ยนประสบการณ์การจัดกิจกรรมการเรียนรู้กับผู้เชี่ยวชาญภายนอกสถานศึกษา	5	4	3	2	1
40	ครูผู้สอนนำผลการทำวิจัยในชั้นเรียนมาใช้ปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ในรายวิชาที่ตนรับผิดชอบ	5	4	3	2	1
41	ครูผู้สอนนำผลการทำวิจัยในชั้นเรียนมาพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของตนเอง	5	4	3	2	1
42	สถานศึกษามีเครือข่ายการเผยแพร่ผลการทำวิจัยในชั้นเรียนกับสถานศึกษาอื่น	5	4	3	2	1

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ประวัติผู้วิจัย

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - ชื่อสกุล	นายชนกานต์ เอี่ยมสะอาด
วัน เดือน ปี เกิด	25 ตุลาคม 2529
ที่อยู่ปัจจุบัน	164 ถนน ศรีถมอรัตน์ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัด พิษณุโลก 65000
ที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนนครชุมพิทยารักษ์มงคลภิเษก หมู่ 1 บ้านนาทุ่งใหญ่ ตำบลนครชุม อำเภอ นครไทย จังหวัดพิษณุโลก 65120
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	ครูผู้ช่วย
ประสบการณ์การทำงาน	
พ.ศ. 2560	โรงเรียนบ้านใหม่ชัยเจริญ หมู่ 6 บ้านใหม่ชัยเจริญ ตำบลบ้าน กลาง อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก
พ.ศ. 2562	โรงเรียนราษฎร์เจริญ หมู่ 4 ตำบลโคกสลด อำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก
พ.ศ. 2563	โรงเรียนนครชุมพิทยา รัชมงคลภิเษก หมู่ 1 ตำบลนครชุม อำเภอ นครไทย จังหวัดพิษณุโลก
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2553	ศศ. บ. (ภาษาอังกฤษ) มหาวิทยาลัยนเรศวร